

Oru Ndi Ozi

Jisos alaa n'eluigwe

¹ Ezigbo enyi m Tiofilos, n'akwukwo m nke mbu m dere gi banyere ihe niile Jisos malitere ime nakwa ikuzi,

² ruo n'ubochi e mere ka o laghachi n'eluigwe mgbe o sitere n'ike Mmuo nsọ nyesia ndi na-esozu ya iwu, bu ndi o hoputara.

³ Mgbe o husiri ahuhu nke onwu, o gosiri ha onwe ya n'uzo di iche iche n'ebe o doro anya na ya di ndu. O mere ka ha hu ya anya n'ime iri ubochi anọ, na-akuziri ha banyere alaeze Chineke.

⁴ N'otu oge, o nonyeere ha na nri, o nyere ha iwu a, "Unu esila na Jerusalem puo, kama cherehu nkwa nke Nna m, nke unu nuru site nonu m.

⁵ N'ihi na Jon jiri mmiri mee unu baptizim, ma n'oge na-adighi anya, a ga-eji Mmuo Nso mee unu baptizim."

⁶ Mgbe ha gbakoro, ha juru ya, "Onyenwe anyi, o bu ugbo a ka i ga-enyeghachi Izrel alaeze ahu?"

⁷ Ma o siri ha, "O bughị oru unu imata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n'ikike nke onwe ya.

⁸ Ma mgbe Mmuo Nso biakwasiri unu, unu ganata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile uwa soturu."

⁹ Mgbe o kwusiri nke a, e weliri ya elu mgbe ha na-ele anya, igwe ojii kpuchikwara ya, zopu ya n'anya ha.

¹⁰ Mgbe ha na-elegidesi anya ike n'eluigwe dika o na-ala, na mberede, ụmụ nwoke abụọ yi uwe ocha guzooro ha nso.

¹¹ Ha siri, "Ndị ikom Galili, gini mere unu jiri guzoro ebe a na-ele anya n'eluigwe? Jisọs a onye e sitere n'etiti unu kporo laa n'eluigwe ga-alo ghachikwa otu ahụ unu si hụ ya o siri laa n'eluigwe."

Mataias, onye nochiri anya Judas

¹² Ha sitere n'Ugwu a na-akpo Oliv nke di Jerusalem nso, njem nke otu ubochi izuike, laghachi na Jerusalem.

¹³ Mgbe ha batara n'obodo, ha rigoro n'ime ulo ahụ di n'ulo elu, ebe ha na-anọ. Ndị a bu ndi no n'ulo ahụ:

Pita, Jon, Jemis na Andru,
 Filip na Tomos,
 Batalomi na Matiu,
 Jemis nwa Alfios, Saimon onye a na-akpo Zilot
 na Judas nwa Jemis.

¹⁴ Ndị a niile ji otu obi nogidesie ike n'ekpere. Ndị sonyere ha bu ufodu ndi inyom na Meri nne Jisọs, na umunna ya.

¹⁵ N'oge ahụ, Pita bilitere n'etiti ndi kwere ekwe onuogugu ha di ihe di ka nari na iri abuo, si,

16 “Ụmụnnà m, ọ dị mkpa ka ihe e dere n’akwụkwọ nsọ mezuo banyere Judas onye duru ndị jidere Jisọs bịa. Mmụọ Nsọ kwuru na nke a ga-eme mgbe o sitere n’ọnụ Devid kwuo okwu n’oge gara aga.

17 Ọ bụ otu n’ime anyị. O nwere oke n’ime ọrụ a.”

18 Ego ọ natara n’ihi ọrụ ojoo ya ka o jiri zuo ala. N’ala ahụ ka ọ dara sụọ isi n’ala, afo ya etipuo, eriri afo ya awusiakwa.

19 Ndị niile bi na Jerusalem nuru akuko banyere ya. N’ihi ya, ha kporo ala ahụ n’asusu ha Akeldama, nke putara Ala Obara.

20 Pita siri, “N’ihi na e dere ya n’akwụkwọ Abu Oma:

“Ka ebe obibi ya togboro n’efu,
ka mmadu obula gharakwa ibi n’ime ya,*
na,

“Ka onye ozo nochieka onodu ya ka onyeisi.’†

21 Ya mere, otu onye n’ime ndi anyi na ha no n’oge niile Onyenwe anyi Jisos no n’etiti anyi,

22 bido n’oge Jon na-eme baptizim ruo n’ubochi Jisos si n’etiti anyi rigoro n’eluigwe. Otu onye n’ime ndi a ga-eso anyi buru onye akaebe nke mbilite n’onwu ya.”

23 Ya mere, ha hoputara mmadu abuo, Josef onye a na-akpo Basabas (aha ya ozo bukwa Jostus) na Mataias.‡

---

* **1:20** Abu 69:25 † **1:20** Abu 109:8 ‡ **1:23** Mataias bu onye ahoputara ka o nochie anya Judas Iskariot n’ije ozi. Oru ndi ozi bu igba ama na ikwuputa mbilite n’onwu Jisos dika Kraist ahụ.

24 Ha kpere ekpere si, “Onyenwe anyị, ị maara obi mmadụ niile. Gosi anyị onye ị hoputara n’ime mmadụ abụọ ndị a.

25 Ka ọ buru onyeozu na onyendu nke ga-anochi anya Judas onye nke hapuru ma gawa ebe o kwesiri ka ọ gaa.”

26 Ha fere ha nza. Nza ahụ makwara Mataias, ha gunyere ya di ka otu n’ime ndi ozi iri na otu ahụ.

2

Obibia nke Mmuo Nso

1 Mgbe ubochi Pentikostu ruru, ha niile zokotara n’otu ebe.

2 Na mberede, uzu yiri nke oke ifufe di ike sitere n’eluigwe bia juputa n’ulo ahụ ha no.

3 Ha huru ihe dika ire oku ka o kewara nokwasị n’isi ha n’otu n’otu.

4 Ha niile juputara na Mmuo Nso, malite isu asusu di iche iche dika Mmuo Nso nyere ha ike.

5 N’oge ahụ, otutu ndi Juu ji obi ocha na-eke Chineke no na Jerusalem. Ndi si na mba di iche iche n’okpuru eluigwe.

6 Igwe mmadu gbakotara n’onodu mgbagwoju anya mgbe ha nuru uzu ahụ, n’ihi na ha nuru ka ha na-asu asusu nke onye obula n’ime ha na-aghota, n’asusu obodo ha di iche iche.

7 N’oke iju anya, ha kwurita n’onwe ha, “Ndi a niile na-ekwu okwu ha abughi ndi Galili?”

8 Gini mere onye obula n’ime anyi ji na-anu okwu ha na-ekwu n’asusu ala anyi di iche iche?

⁹ Ndị Patia, na ndị Midia, na ndị Elam, ndị bikwa n'ime Mesopotamia, ndị Judia, na ndị Kapadosia, ndị Pontoş, na ndị Eshia,

¹⁰ ndị Frigia, na ndị Pamfilia, na ndị Ijipt, na ndị akụkụ Libiya nke dị Sirini nso, na ndị ọbịa si na Rom bịa

¹¹ (ndị Juu na ndị kwere n'okpukpe ndị Juu). Ndị Kriit na ndị Arab; anyị na-anụ okwu ha na-ekwu n'asụsụ anyị dị iche iche banyere orụ ebube Chineke.”

¹² O juru ha anya, gbaakwa ha gharị. Ha sịrītara onwe ha, “Gini ka nke a bụ?”

¹³ Ma ụfọdụ ndị ọzọ na-akwa ha emo na-asị, “Ndị a bụ ndị mmanya na-egbu.”

Okwu Pita banyere Kraịst

¹⁴ Pita guzoro, ya na ndị ozi iri na otu ahụ welie olu gwa ọgbakọ ahụ okwu, “Ndị Juu na unu ndị bi na Jerusalem, matanụ nke a, geekwanụ ntị na ihe m na-ekwu.

¹⁵ Ọ bughị mmanya na-egbu ndị a dị ka unu chere. Lee, ọ bụ naanị elekere itoolu nke ụtutu na-akụ.

¹⁶ Mba, nke a bụ mmezu ihe Juel onye amụma kwuru,

¹⁷ “Chineke siri, n'oge ikpeazụ,
aga m awụkwasi mmadụ niile Mmụọ m.
Ụmụ unu ndị ikom na ụmụ unu ndị inyom ga-
ebu amụma,
ụmụ okorobia unu ga-ahụkwa ọhụ,
ndị okenye nwoke unu ga-arọ nrọ.

¹⁸ Ọ buladi ndị ohu m, nwoke ha na nwanyị
n'ime ha,
ka m ga-awụkwasi Mmụọ m.

Ha ga-ebukwa amụma.

19 Aga m egosi ihe ịtụnanya na mbara eluigwe,
gosikwa ihe ịribama n'ụwa na n'okpuru
ụwa,

ọbara na ọkụ na alulu anwuru ọkụ.

20 Anyanwu ga-agbanwe ghoọ ọchịchiri,
onwa ga-aghokwa ọbara,
tupu ụbochi Onyenwe anyi abia, bu ụbochi
ahụ di ukwu dikwa ebube.

21 O ga-erukwa, na onye ọbula nke na-akpoku
aha Onyenwe anyi, ka a ga-azoputa.*

22 “Ndị Izrel, geenu nti n'okwu a, Jisos onye
Nazaret bu nwoke Chineke gosiri unu, site n'oru
di ike, n'oru ebube nakwa ihe ịribama niile nke
Chineke ruru n'etiti unu site n'aka ya, dika unu
ji anya unu hu.

23 Onye a ka e weere nyefee unu n'aka site na
nzube nke Chineke buru uzọ tuọ atumatu ya, na
dika o siri mara na mbu, o bu ya ka unu gburu
ma kpogidekwa n'obe site n'aka ndi na-amaghi
iwu.

24 Ma Chineke emela ka o site n'onwu bilie
mgbe o topuchara ihe mgbu nke onwu, n'ihu na
onwu enweghi ike ijide ya.

25 Devid kwuru banyere ya,
“Ana m ahụ Onyenwe anyi ka o na-anogide
n'ihu m mgbe niile.

N'ihu na o no n'aka nri m.

Agaghi m ama jijiji.

26 Ya mere, onu juputara m obi, ire m na-
anurikwa onu;
anu ahụ m ga-ezukwa ike n'olileanya,

---

* 2:21 Jul 2:28-32

27 n'ihì na ì gaghì ahapụ mkpuruobi m n'ala mmuò,
 ì gakwaghì ahapụ anụ ahụ nke Onye gị dī
 nsọ ka ọ hụ ire ure.

28 I mere ka m mara ụzọ nke ndụ;
 ì ga-emekwa ka m juputa n'ọhụ n'ihu gị.[†]

29 “Umunna m, eji m nkwuwa okwu na-agwa unu banyere nna nna anyị Devid, bụ onye nwurụ anwụ e lie ya. Ili ya dīkwa n'etiti anyị taa.

30 Ma ọ bụ onye amuma marakwa na Chineke jiri ìhụ iyi kwee ya nkwa na otu n'ime ụmụ ya ga-anọkwasi n'ocheeze ya.

31 Ebe o buuru ụzọ hụ ihe ga-eme n'oge dī n'ihu, o kwuru banyere mbilite n'onwụ nke Kraist, mgbe ọ siri, a hapughì ya n'ala mmuò; anụ ahụ ya ahughikwa ire ure.

32 Ọ bụ Jisọs a ka Chineke mere ka ọ dī ndụ ọzọ. Anyị niile bukwa ndị akaebe banyere ya.

33 Ebe ọ bụ na e buliela ya elu n'aka nri Chineke. Ọ natala Mmuò Nsọ dika Nna ya kwere na nkwa. Ihe a unu na-ahụ na nke unu na-anụ bụ onyinye ya ọ wụkwasiri anyị.

34 Ọ dighì oge Devid jiri rigoro n'eluigwe, ma ya onwe ya siri,

“Onyenwe anyị gwara Onyenwe m si,

“Nọdụ ala n'aka nri m,

35 ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị
 ihe mgbakwasi ụkwụ nye ụkwụ gị.”[‡]

36 “Ya mere, ana m eme ka ezinaulo Izrel niile mara nke ọma, na Chineke emeela Jisọs a onye unu kpogidere n'obe ka ọ buru Onyenwe anyị na Kraist.”

[†] 2:28 Abụ 16:8-11   [‡] 2:35 Abụ 110:1

³⁷ Mgbe ha nuru ihe ndi a, akonuche ha mara ha ikpe. Ha siri Pita na ndi ozi ndi ozo, "Umunna, gini ka anyi ga-eme?"

³⁸ Ma Pita siri ha, "Chegharianu unu niile. Ka e mekwa unu baptizim n'aha Jisos Kraist, maka mgbaghara mmehie unu. Unu ga-anatakwa onyinye nke Mmuo Nso.

³⁹ Nkwa a diri unu na umu umu unu na mmadu niile no n'ebe di anya, dikwara ndi niile Onyenwe anyi Chineke ga-akpo ka ha biakwute ya."

⁴⁰ O jiri otutu okwu ndi ozo gbaa ama, ma duokwa ha odu si, "Sitenu n'etiti ogbo a joro njo zoputa onwe unu."

⁴¹ E mere ndi nabatara okwu ya baptizim, ha di ihe ruru puku mmadu ato, a gunyere n'onuogugu ha.

Nnokọ nke ndi kwere ekwe

⁴² Ha nyefere onwe ha n'ozizi nke ndi ozi, ya na ife ofufe na inyawa achicha nakwa ikpe ekpere.

⁴³ Onye obula n'ime ha juputara na egwu, n'ihu na ndi ozi na-aru otutu oru ebube, na ihe iribama di icha icha.

⁴⁴ Ndi niile kwere ekwe nokotara onu, nwekokwaa ihe niile onu.

⁴⁵ Ha rere ihe ha nwere na nke ha kpatara, kenye onye obula dika mkpa ya siri di.

⁴⁶ Ha gara n'ihu na-ezuko n'ulonso ukwu ikpe ekpere kwa ubochi. Ha na-erikokwa nri n'ulo ha, n'obi onu na ekele.

47 Dịka ha gara n'ihu na-eto Chineke, ha nwetara ihuoma n'aka ndị mmadụ. Onyenwe anyị na-atụkwasịkwara ha ndị a na-azoputa kwa ubochi.

3

Ogwugwo onye ngwuro

1 Otu ubochi Pita na Jọn na-aga n'ulonso ukwu ikpe ekpere n'oge ekpere n'elekere atọ nke ehie.

2 Ma otu nwoke dara ngwuro site n'afọ nne ya ka a na-ebute n'onu ụzọ ama nke ulonso ukwu ahụ ubochi niile ka ọ na-arịọ ndị na-aba n'ime ulonso ukwu ahụ arịọ. Aha onu ụzọ ama ahụ bu onu ụzọ ama oma.

3 Mgbe ọ huru Pita na Jọn ka ha na-achọ ịba n'ulonso ukwu ahụ, o bidoro iriọ ha arịọ.

4 Ma Pita na Jọn legidere ya anya, Pita siri, "Lee anyị anya."

5 O legidere ha anya chee na ha ga-enye ya onyinye.

6 Ma Pita siri, "Enweghi m ọlaocha maọbu ọlaedo ma ihe m nwere ka m na-enye gi. N'aha Jisọs Kraist onye Nazaret bilie ọtọ gawa ije."

7 O jidere ya aka n'aka nri ya, nyere ya aka selite ya elu, ngwangwa, ukwu ya na nkwonkwo nke akwara ukwu ya nwetara ike.

8 O wuliri elu n'ukwu ya, bido iga ije. O soro ha baa n'ulonso ukwu ahụ, ya na-aga, ya ana-awuli elu, na-etokwa Chineke.

9 Mmadu niile huru ya ka ọ na-agaharị na-eto Chineke,

¹⁰ ha ghotara na ọ bụ ya bụ onye ahụ na-anọ n'ọnu ụzọ ama ụlonsọ ukwu ahụ, nke a na-akpọ ọnu ụzọ ama ọma na-arịọ arịrịọ. Ọ gbagwojuru ha anya nke ukwu, gbakwa ha gharịi ihe mere ya.

Okwu Pita n'ụlonsọ ukwu

¹¹ Ma dị ka o jidere Pita na Jọn aka, ndị mmadụ niile jiri mgbagwoju anya gbara ọsọ bịakwute ha n'akụkụ ụlonsọ ahụ ebe a na-akpọ mgbe ụlọ Solomon.

¹² Mgbe Pita huru nke a, ọ gwara igwe mmadụ ahụ, “Ndị Izrel, gini mere ihe a ji eju unu anya? Gini mere unu ji ele anyị anya dika a ga-asị na ọ bụ site n'ike nke anyị maọbụ n'idi nsọ anyị ka anyị jiri mee ka nwoke a gawa ije?”

¹³ Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob, Chineke nke nna anyị ha, ebuliela onye na-ejere ya ozi, bụ Jisọs elu, onye unu nyefere ka e gbuo, ma gọnarikwa ya n'ihu Paillet, n'agbanyeghi na o kpebiri ihapụ ya ka ọ laa.

¹⁴ Unu gọnariri onye ahụ di nsọ burukwa onye ezi omume, ma rịọ ka a hapuru unu ogbu mmadụ.

¹⁵ Unu gburu onye ahụ na-enye ndu, ma Chineke akpọtela ya site n'ọnwu. Anyị bụ ndị akaebe ihe ndị a.

¹⁶ Ọ bụ site n'okwukwe n'aha ya, ọ bụ aha ya naanị mere nwoke a ka ọ di ike onye nke unu na-ahụ ma marakwa. Okwukwe n'ime Jisọs mere ka ahụ ya zuo oke n'ihu unu niile.

17 “Ugbu a ụmụnna m, amaara m na unu kpara agwa na-amaghị ama, dika ndị ndu unu sikwara kpaa.

18 Ma Chineke siri otu a mezuo ihe o kwuru site n’ọnu ndị amụma niile na Kraịst ya aghaghị ihu ahụ.

19 Ya mere, chegharianụ ugbu a ma loghachikwutekwanụ Chineke, ka e nwee ike ihichapụ mmehie unu,

20 ka enyekwa unu ntute nke ime mmụọ nke sitere n’ihu Onyenwe anyị, ma zitekwarà unu Kraịst ahụ, bụ onye ahọputara nye unu, nke bụ Jisọs.

21 Onye eluigwe na-aghaghị inabata tutu ruo oge ahụ Chineke ga-eweghachi ihe niile n’ọnođụ ha, dika o kwere na nkwa n’ogologo oge gara aga site n’ọnu ndị amụma ya dị nsọ.

22 Mosis siri, ‘Onyenwe anyị bụ Chineke ga-eme ka onye amụma ga-adị ka m biliere unu site n’etiti ụmụ nne unu, unu aghaghị ige ntị n’ihe niile ọ ga-agwa unu.

23 Onye ọbụla juru ige onye amụma ahụ ntị, ka a ga-ekewapụ kpamkpam site n’etiti ndị ya ma bibiekwa ya.’*

24 “N’ezie ndị amụma niile site na Samuel na ndị ọzọ so ya n’azụ, bukwara amụma banyere ụbochị ndị a.

25 Ma unu bụ ndị nketa nke ndị amụma, nakwa nke ọgbugba ndụ ahụ Chineke na nna nna unu gbara, mgbe ọ gwara Ebrahim, ‘Site na mkpuru gi ka a ga-agozi mba niile nke ụwa.’†

---

* 3:23 Dit 18:15,18,19 † 3:25 Jen 22:18; 26:4

26 Mgbe Chineke kpọtitere onyeozị ya, o buuru ụzọ zitere unu ya, ka ọ gọzie unu site n’ime ka onye ọbụla n’ime unu chegharia site n’ụzọ ọjọọ ya.”

4

Pita na Jọn n’ụlọikpe

¹ Mgbe ha nọ na-agwa ndị mmadụ ahụ okwu, ndị nchụaja na onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu ahụ na ndị Sadiusii biakwutere ha.

² Ha were oke iwe n’ihi na ha na-ezi ndị mmadụ ihe, na-ekwusakwa na n’ime Jisọs ka mbilite n’ọnwu nke ndị nwurụ anwu dị.

³ Ha jidere ha tinye ha n’ụlọ mkpọrọ, ruo n’echi ya. N’ihi na oge e jidere ha bụ n’oge uhuruchi.

⁴ Ma ọtụtụ ndị nūrụ okwu ahụ kwenyere. Ọnụogụgụ ha ruru ihe dị ka puku mmadụ ise.

⁵ N’echi ya, ndị na-achị achị, na ndị okenye na ndị ozizi iwu zukorọ na Jerusalem.

⁶ Onyeisi nchụaja bụ Anas nọ n’ebe ahụ, na Kaifas na Jọn na Alegzanda, na ndị ọzọ bụ ndị ikwu onyeisi nchụaja.

⁷ Mgbe ha kpọtutara ha n’etiti ha, ha juru ha, “Ọ bụ site n’ike onye, na site n’aha onye, ka unu ji mee ihe a?”

⁸ N’oge ahụ, Pita juputara na Mmụọ Nsọ. Ọ gwara ha, “Unu ndị na-achị ala anyị, na ndị okenye.

⁹ Ọ buru na unu kpọtutara anyị ichọputa otu nwoke ngwurọ a si buru onye ahụ dị mma maọbụ otu e si gwọọ ya,

10 ya mere maranụ nke a, unu na ndị Izrel niile, a gworo nwoke a guzo n'etiti unu site n'aha Jisọs Kraịst onye Nazaret, onye unu kpogidere n'obe, ma Chineke kpolitere ya site n'ọnwụ.

11 Jisọs a bụ
 “ nkume ahụ unu ndị na-ewu ụlọ juru,
 nke goro nkume isi ntọala ụlọ.*”

12 Nzoputa adighi n'ime onye obula ozo, n'ihi na o nweghi aha ozo e nyere n'etiti mmadu n'okpuru eluigwe nke e nwere ike isite na ya zoputa anyi.”

13 Mgbe ha huru nkwuwa okwu Pita na Jon, natughị ujo, ma choputakwa na ha bu ndi mmadu nkiti, na ndi a na-azughị n'ulo akwukwo, o juru ha anya. Ma ha ghotara na ha bu ndi ha na Jisos nokoro.

14 Ma mgbe ha huru nwoke ahụ a gworo, ka o guzo n'akuku ha, ha enweghi okwu obula ha nwere ikwu megide nke a.

15 Ha nyere iwu ka ha si n'uloikpe ahụ puo, ma bido igba izu n'etiti onwe ha banyere nke a.

16 Ha na-asị, “Gini ka anyi ga-eme ndi a? Anyi apughị igọ agọ na ha ruru oru iribama puru iche. Ndi niile bi na Jerusalem maara ihe banyere nke a.

17 Ma jiji mee ka akuko oru ebube a hapu igbasa ruo otutu mmadu nti, ka anyi doo ha aka na nti ka ha ghara igwa onye obula okwu banyere aha nwoke a.”

18 Ha kporo ha nye ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu maobu izi ihe n'aha Jisos.

---

* 4:11 Abụ 118:22

19 Ma Pita na Jọn zara sị ha, “Kpeenu ikpe a n’onwe unu, maọbụ ihe ziri ezi n’anya Chineke ige unu ntị karịa ige Chineke ntị?”

20 N’ihi na ọ bụ ihe rara ahụ na anyị ga-akwụsị ikwu okwu banyere ihe ahụ anyị hụrụ na nke anyị nūrụ.”

21 Mgbe ha batụchara ha mba, ha hapurụ ha ka ha laa. O nweghị ụzọ ọbụla ha ga-esi taa ha ahụhụ n’ihi na mmadụ niile nọ na-eto Chineke n’ihi ihe a mere.

22 N’ihi na nwoke a gworo n’uzo dị ebube agafeela iri afọ anọ.

Ekpere ndị kwere ekwe

23 Mgbe ha hapurụ ha, ha lara koro ndị ibe ha ihe ndịisi nchụaja na ndị okenye gwara ha.

24 Mgbe ha nūrụ nke a, ha niile ji otu obi welie olu ha kpokuo Chineke, sị, “Gị, Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, gị onwe gị kere eluigwe na ụwa, na oke osimiri, na ihe niile dị n’ime ha.

25 Ọ bụ gị sitere n’aka Mmụọ Nso site n’onu nna anyị Devid, onye na-ejere gị ozi, sị:

“Gịni mere mba niile ji eme oke mkpọtụ?

Gịni mere ndị mmadụ ji na-apịa ọpịpịa nke na-abaghị uru?

26 Ndị eze nke ụwa na-eguzokwa onwe ha, ndị na-achị achị na-agbakotakwa, imegide Onyenwe anyị

na imegide Onye ya e tere mmanụ.’†

27 N’ezie n’obodo a, Herod na Pontios Paillet, na ndị mba ọzọ, nakwa ndị Izrel ezukotala imegide

---

† 4:26 Abụ 2:1,2

onye nsọ ahụ na-ejere gị ozi, bụ Jisọs, onye i tere mmanụ,

²⁸ ha mere ihe i jiri ike gị na uche gị kwuo na ha aghaghị imezu.

²⁹ Ugbu a, Onyenwe anyị, lee ịba mba ha ma nye ndị ohu gị ike iji gbasaa ozi gị na-atughị egwu ọbụla.

³⁰ Setipụ aka gị gwoọ ndị ọjia ma ruọ ọtutụ ọrụ ebube na ọrụ iribama site n'aha onye nsọ ahụ na-ejere gị ozi bụ Jisọs.”

³¹ Mgbe ha kpesiri ekpere, ụlọ ahụ ha zukoro n'ime ya mara jijiji. Ha juputara na Mmuọ Nsọ, ma jiri nkwuwa okwu kwusaakwa okwu Chineke.

Ndị kwere ekwe na-ekekorita ihe

³² Ndị niile kwere ekwe nwere otu obi n'otu mkpuruobi. O nweghi onye ọbụla guru ihe ọbụla o nwere dika nke aka ya, kama ha mere ka onye ọbụla n'ime ha keta oke n'ihe ibe ya nwere.

³³ Ndị ozi sitere n'ike gaa n'ihu na-agba ama banyere mbilite n'onwu Onyenwe anyi Jisọs, oke amara bakwaara ha niile ụba.

³⁴ O nweghi onye mkpa kpara n'ime ha, n'ihi na site n'oge ruo n'oge, ndi nwere ala maobu ulo na-ere ha, ma wetakwa ego ha retara na ha,

³⁵ nye ndi ozi, a na-ekekwa ya nye onye ọbụla di ka mkpa ya si di.

³⁶ Josef onye ikwu Livayi, onye sitere na Saipros, onye ndi ozi na-akpo Banabas (nke putara “nwa nke nkasiobi”).

³⁷ O rere ala o nwere, weta ego ya, ma togbo ya n'ukwu ndi ozi.

5

Ananayas na Safaịra

¹ Ma otu nwoke a na-akpọ Ananayas na nwunye ya bụ Safaịra rekwara ala nke ha.

² Na nkwekorita ya na nwunye ya, o zoro ụfọdụ ego site n'ego ha retara n'ala ha ahụ, weta nke ọduru bịa togbọ n'ụkwụ ndị ozi.

³ Pita siri, “Ananayas, gini mere ekwensu jiri juputa obi gi mee ka i ghaara mmuo nsọ ugha mgbe i zopuuru onwe gi ego site n'ime ego i retara n'ala gi?”

⁴ O bughi gi nwe ala ahụ tupu e ree ya? Mgbe e rechara ya, ego e retara ya o bughi nke gi, iji mee ka i chorọ? Gini mere i ji chee echiche ime ihe di otu a? O bughi mmadu ka i ghaara ugha kama o bu Chineke.”

⁵ Mgbe Ananayas nuru okwu ndi a, o dara n'ala nwuo, egwu jidekwara ndi niile nuru ihe mere.

⁶ Umụ okorobia ndi no ebe ahụ batara jiri akwa kee ozu ya bupu ya ga lie.

⁷ Mgbe ihe dika awa ato gasiri, nwunye ya batakwara, ma o matabeghi ihe mere di ya.

⁸ Pita juru ya, gwa m, “o bu ego ole a ka gi na di gi retara ala ahụ?”

O siri, “E, o bu ego ole ahụ ka anyi retara ya.”

⁹ Pita siri ya, “Gini mere unu jiri kpebie inwa Mmuo nke Onyenwe anyi onwunwa? Gee nti, nzọ ukwu ndi buuru di gi gaa lie no n'onu uzọ. Ha ga-ebupukwa gi.”

¹⁰ N'otu oge ahụ o dara n'ala n'ukwu ya, nwuo, umu okorobia ahụ liri di ya batakwara choputa

na ọ nwụọla, buru ya puo gaa lie ya n'akukụ di ya.

¹¹ Oke egwu tūrū nzukọ ahụ niile, tuokwa ndi niile nūrū akukọ banyere ihe ndi a.

Orụ ebube na orụ itunanya

¹² Ndi ozi ahụ rụkwara orụ ebube na orụ iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu. Ha niile na-ezukọ na mgbe ulo Solomon.

¹³ O nweghi onye obula kwere iso ha ozo, n'agbanyeghi na otutu mmadu na-asopuru ha.

¹⁴ Ma otu o di, otutu ndi nwoke na ndi nwanyi kwere n'Onyenwe anyi sonyere ha.

¹⁵ N'ih i nke a, ndi mmadu buputara ndi oria n'okporozo nibe ha n'ute na ihe ndina, ka o ga-abu mgbe Pita na-agafe onyinyo ya ga-adakwasi ufodu n'ime ha.

¹⁶ Igwe mmadu zokotara site n'obodo ndi di Jerusalem gburugburu. Ha butekwara ndi nri nri, na ndi mmuo na-adighi ocha na-enye nsogbu, a gwokwara ha niile.

Mkpagbu nke ndi ozi

¹⁷ Mgbe ahụ onyeisi nchujaja na ndi otu ya so n'otu ndi Sadiusi ka ekworo juputara obi.

¹⁸ Ha jidere ndi ozi a tuba ha n'ulo mkporo nke oha mmadu.

¹⁹ Ma n'oge abali mmuo ozi Onyenwe anyi meghere onu uzo ulo mkporo ahụ kpoputa ha si,

²⁰ "Gaanu, guzoronu n'ulonso ukwu ahụ gwa ndi mmadu ozi niile nke ndu oheru a."

²¹ Mgbe ha nuru nke a, n'isi ututu, ha banyere n'ulonso ukwu malite izi ihe.

Ma mgbe onyeisi nchụaja na ndị soo ya bjarutere, ha kpọrọ nzuko ndị Sanhedrin nke bụ ọgbako jikọtara ndị okenye Izrel niile. Ha zipurụ ozi ka e site n'ụlọ mkpọrọ kpụta ha.

²² Ma mgbe ndị ahụ ha zipurụ ruru n'ụlọ mkpọrọ, ha ahughị ndị ozi ahụ. Ha loğhachiri azụ kooro ndị ọgbako ahụ ihe ha huru,

²³ “Anyị huru ka a kpochiziri ụlọ mkpọrọ ahụ nke oma, ndị nche guzokwa n'onu ụzọ ya. Ma mgbe anyị meghere ụlọ mkpọrọ ahụ, anyị ahughị onye obula n'ime ya.”

²⁴ Mgbe onyeisi ndị agha na-eche ụlonsọ ukwu na ndịisi nchụaja nuru okwu ndị a, ọ gbara ha ghari, ha na-eche ihe nke a ga-aputa.

²⁵ N'otu oge ahụ, otu onye gbatara gwa ha, “Leenu! Ndị ahụ unu tubara n'ụlọ mkpọrọ guzo ugbo a n'ime ụlonsọ ukwu na-ezi ndị mmadu ihe.”

²⁶ Ngwangwa, onyeisi agha na ndị agha ya gara n'ụlonsọ ahụ jide ndị ozi ahụ ma kpụta ha, ma ha ejighi ike mee nke a n'ihu na ha turu egwu na ndị mmadu ga-atu ha nkume.

²⁷ Mgbe a kpụtara ha, e mere ka ha guzoro n'ihu ọgbako ndị Sanhedrin, onyeisi nchụaja juru ha ajuru,

²⁸ si, “Ọ bụ anyị adoghị unu aka na ntị ka unu kwusi ikuzi ihe n'aha a; ma unu emeela ka ozizi unu juputa Jerusalem niile kpebiekwa ime ka obara nwoke a diri anyị n'isi.”

²⁹ Pita na ndị ozi ndị ozo zara si, “Anyị ga-erubere Chineke isi ọ bughị mmadu.

³⁰ Chineke nna nna anyị a kpolitela Jisọs site n'ọnwu bụ onye ahụ unu gburu site n'ikpogide ya n'elu osisi.

³¹ Chineke ebuliela ya elu n'aka nri nke ya onwe ya dị ka Okpara eze na Onye nzọpụta, ka o nwee ike inye ndị Izrel niile nchegharị na mgbaghara mmehie.

³² Anyị bụ ndị ama nke ihe ndị a, Mmụọ Nsọ onye Chineke nyere ndị na-erubere ya isi bụkwa onyeama.”

³³ Mgbe ha nūrụ nke a, ọ gbawara ha obi, ha chọọ igbu ha.

³⁴ Ma otu onye n'ime ha bụ onye Farisii, bụrụkwa onye ozizi iwu a na-asọpūrụ, aha ya bụ Gamaliel, biliri ọtọ n'etiti ọgbakọ ahụ, nye iwu ka a kpọpụ ndị ozi ahụ n'ezi nwa oge nta.

³⁵ O siri ha, “Ndị Izrel, leziekwanyụ anya nke ọma ihe unu na-achọ ime ndị a.

³⁶ N'oge gara aga Teodas putara na-egosi na ya bụ onye pūrụ iche, ihe dika narị mmadụ anọ sokwara ya, mgbe e gburu ya, ndị niile sooro ya gbasasiri ihe niile a kwusikwa.

³⁷ Mgbe nke ya gasiri, Judas onye Galili putakwara gosi onwe ya n'oge a na-agụ ọnuọgugu mmadụ, o nwetakwara ndị sooro ya. Mgbe e gbukwara ya, ndị niile na-eso ya gbasasiri.

³⁸ Ya mere, agwa m unu, hapụnụ ndị a ka ha laara onwe ha. N'ihia na ọ būrụ na ọrụ ha bụ ọrụ mmadụ, ọ ga-akwusi mgbe na-adighi anya.

³⁹ Ma ọ būrụ na o sitere n'aka Chineke, unu agaghị enwe ike ikwusi ndị ikom ndị a, unu ga-achọpụta naanị na unu na-aluso Chineke ọgụ.”

⁴⁰ Ọgbako ahụ nabatara ndumọdu ya. Ha kporo ndi ozi ahụ pia ha ihe, nyekwa ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu n'aha Jisos, hapukwa ha ka ha laa.

⁴¹ Mgbe ha hapuru ogbako ahụ, ha na-anuri onu n'ihu na-agunyere ha na ndi kwesiri inara mkpari n'ihu aha ya.

⁴² Ubochi niile, n'ime ulonso ukwu ma n'ulo ndi mmadu ha na-akuzi ma na-ekwusa ozioma na Jisos bu Kraist ahụ.

6

Nhoputa nke ndi inyeaka asaa

¹ N'oge ahụ mgbe onuogugu ndi na-eso uzọ ya bidoro imuba, ndi Juu na-asu asusu Griik mere mkpesa megide ndi Juu na-asu asusu Hibru n'ihu na a na-elefuru ndi inyom ha, ndi di ha nwuru anwu anya na nri a na-eke kwa ubochi.

² N'ihu nke a, ndi ozi iri na abuo ahụ kporo ogbako ndi niile na-eso uzọ ya si, "O zighi ezi na anyi ga-ahapu ikwusa ozioma Chineke bido na-eke nri.

³ Umunna anyi, sitenu n'etiti unu hoputa ndi ikom asaa ndi a na-agbara ezi ama na ha juputara na Mmuo Nso na amamihe. Anyi ga-enyefe ha oru a n'aka.

⁴ Ebe anyi onwe anyi, ga-enyefe onwe anyi n'oru ikpe ekpere, na oru niile metutara izisa ozioma."

⁵ Mmadu niile nabatara atumatu a nke oma. Ha hoputara Stivin, nwoke juputara n'okwukwe na Mmuo Nso. Ha hoputakwara Filip, Prokoros,

Nikanọ, Timon, Pamenas na Nikolas, onye Antioch na-eso ụzọ ofufe ndị Juu.

⁶ Ha chere mmadụ ndị a n'ihu ndị ozi, ndị kpeere ha ekpere, bikwasịkwa ha aka n'isi.

⁷ Okwu Chineke gbasara nnoyọ. Onuogugụ ndị na-eso ụzọ ya na Jerusalem bakwara ụba. N'oge a, otutu ndị nchụaja nabatara na-erubekwa isi n'okwukwe.

Njide e jidere Stivin

⁸ Ugbu a, Stivin, nwoke juputara n'amara na n'ike Chineke ruru otutu oru ebube na oru iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu.

⁹ Mgbe ahụ ufodu ndi Juu si n'ulo nzuko nke ndi nweere onwe ha (di ka e si akpo ya), na nke ndi Sirini na Alegzandria nakwa ndi ozọ sitere na mpaghara Silisia na Eshia. Ha na Stivin malitere irughari uka.

¹⁰ Ma ha enweghi ike iguzogide amamihe na ike nke Mmuo Nso nke o ji ekwu okwu.

¹¹ Mgbe ahụ, ha ji ụzọ nzuzo kpalie ufodu ndi ikom ka ha si, "Anyi nuru ka o na-ekwujọ Mosis na Chineke."

¹² Ha kpasuru ndi mmadu, ma ndi okenye ma ndi ozizi iwu. Ha biakwutere ya jide ya, kporu ya gaa na nnoyo ulo ikpe.

¹³ Ha kpotakwara ndi biara gbaa ama ugha megide ya si, "Oge niile ka nwoke a na-ekwu okwu ojoo banyere ebe a di nso na iwu anyi.

¹⁴ Anyi nuru ka o kwuru, na Jisos onye Nazaret a ga-akwatu ulo a, gbanwekwa omenaala Mosis nyere anyi."

15 Ndị niile nọ n'ụlọikpe ahụ legidere ya anya. Ha hụrụ ihu ya ka ọ na-enwu dị ka ihu mmụọ ozi.

7

Stivin agoro onwe ya

¹ Onyeisi nchụaja sirị ya, “Ị nurụ ihe ndị a, ọ bụ eziokwu?”

² Ọ sirị, “Ụmụna m na ndị nna, geenu m ntị. Chineke onye dị ebube gosiri nna nna anyị Ebrahim onwe ya mgbe ọ nọ na Mesopotamịa, tupu ọ gaa biri na Haran.

³ Ọ gwara ya, ‘Site n’obodo gị na n’etiti ndị ikwu gị puo, gaa n’ala m ga-egosi gị.’*

⁴ “Ya mere, o sitere n’obodo ndị Kaldia puo, gaa biri na Haran. Mgbe nna ya nwurụ, Chineke zitere ya n’ala a ebe unu bi ugbo a.

⁵ O nyeghi ya ihe nketa n’ebe a, ọ buladi ihe ruru otu nzọ ukwu. Ma o kwere ya nkwa na ọ ga-enye ya na umu umu ya ala ahụ ka ọ buru nke ha, n’agbanyeghi na ọ mutaghi nwa.

⁶ Ma Chineke gwara ya otu a, na, ‘Umu umu ya ga-ebi dika ndị obia n’ala na-abughi nke ha, ndị ga-eji ha mere ohu, ma mejookwa ha nari afo anọ.

⁷ Mana aga m ata mba ahụ ha na-efe dika ohu ahụhụ.’† Chineke kwukwara si, ‘Mgbe nke a gasiri, ha ga-esi na mba ahụ puta, bia fee m ofufe n’ebe a.’‡

⁸ O nyere ya ogbugba ndu nke obibi ugwu. Ebrahim muru Aizik bie ya ugwu n’ubochi nke

---

* 7:3 Jen 12:1 † 7:7 Ya bu, kpee ha ikpe ‡ 7:7 Jen 15:13,14

asatọ. Aizik amụta Jekọb, Jekọb amụta ndịisi ebo iri na abụọ nke Izrel.

⁹ “N’ihi na ndị nna ochie ahụ nwere ekworo n’ebe Josef nọ. Ha resi ya ndị Ijipt dika ohu. Ma Chineke nonyeere ya,

¹⁰ zoputa ya na mkpagbu ya niile, mee ka o nwee ihuoma na amamihe n’ihu Fero eze Ijipt. Onye mere ya onye ochichi n’ala Ijipt na onye nlekota nke ezinaulo ya niile.

¹¹ “N’oge ahụ, unwu dara n’ala Ijipt na n’ala Kenan. Unwu a wetara ahuhu di ukwu. Nna nna anyi ha enwekwaghi ike ichota nri.

¹² Ma mgbe Jekọb nuru na nri oka di n’ala Ijipt, o zipuru nna nna anyi ha ka ha gaa njem mbu ha n’Ijipt. Nke a bu oge nke mbu ha na-aga Ijipt.

¹³ Mgbe ha gara Ijipt nke ugboro abuo, Josef mere ka umunne ya mata ya, Fero matakwaru umunne Josef.

¹⁴ Mgbe ahụ, Josef ziri ozi ka a kpota nna ya bu Jekob na ndi ikwu ya, ndi di iri mmadu asaa na ise ka ha biakwute ya.

¹⁵ Jekob gara Ijipt. Ebe ahụ ka ya na nna nna anyi ha nokwa nwuo.

¹⁶ E budatara ozu ha na Shekem, ebe e liri ha n’ili nke Ebrahim jiri ego olaocha zuta n’aka umu Hamo n’ala Shekem.

¹⁷ “Ma mgbe oge ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa na-abiaru nso, ndi Izrel no n’Ijipt mubara nke ukwu,

¹⁸ ruo mgbe eze ozo nke na-amaghi Josef, bidoro ichi ochichi n’ala Ijipt. §

19 O megburu ndị agburu anyị, kpagbukwaa ha. Manye ndị nna nna anyị ha ka ha tufuo umu oheru ha, ka ha ghara idi ndu.

20 “O bu n’oge a ka a muru Mosis, o mara mma nke ukwuu n’anya Chineke. A zuru ya naani onwa ato n’ulo nna ya.

21 Mgbe e tufuru ya, ada Fero kporo ya, zuo ya di ka nwa nwoke nke aka ya.

22 A zuru Mosis n’amamihe niile nke ndi Ijipt, o buru dike n’okwu na n’oru itunanya.

23 “Mgbe o gbara iri afro ano, o batara ya n’uche iga ileta umunna ya ndi Izrel.

24 Mgbe o huru otu onye n’ime ha nke onye Ijipt na-emegide ya, o lutara ya ogo, botakwara ya obo site n’igbu onye Ijipt ahu.

25 Mosis chere na umunna ya ga-aghota na Chineke akpolitela ya isite n’aka ya naputa ha. Ma ha aghotaghi.

26 N’ubochi ozo sonu, Mosis huru umunna ya ndi Izrel abuo ka ha na-ahu ogo. O gbaliri ime ka udo diri n’etiti ha, si, ‘Unu bu umunna, gini mere unu ji emejorita onwe unu?’

27 “Ma nwoke ahu nke na-emegbu nwanna ya nupuru ya si, ‘Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n’etiti anyi?’

28 I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijipt unyaahu?’*

29 Mgbe o nuru nke a, Mosis gbara oso, gaa biri di ka obia n’ala Midia. N’ebe ahu ka o no muta umu nwoke abuo.

---

* 7:28 Opu 2:14

³⁰ “Mgbe iri afọ anọ gafere, e mere ka Mosis hụ mmụọ ozi n’ọkụ na-ere ọhịa dị n’ọzara, n’akụkụ Ugwu Sainai.

³¹ Ma mgbe ọ hụrụ nke a, o juru ya anya. Dị ka ọ na-agaru nso ka o leruo ya anya, ọ nūrụ olu Onyenwe anyị ka ọ dara, si,

³² ‘Abụ m Chineke nna nna gị ha. Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob.’† Ujọ mere ka Mosis maa jijiji, na o nweghị ike ilegide ya anya.

³³ “Ma Onyenwe anyị gwara ya, ‘Yipụ akpụkpọkwụ gị. N’ihi na ebe ahụ i guzo bụ ala dị nso.

³⁴ Ahụla m otu e si akpagbu ndị m nọ n’ala Ijipt. Anụla m işu ude ha bịa kwa izọpụta ha. Ugbu a bịa, aga m ezighachi gị n’Ijipt.’‡

³⁵ “Ọ bụ otu Mosis ahụ ha juru ajụ, mgbe ha siri, ‘Onye mere gị onyeisi na onye ikpe?’ Ọ bụkwa ya ka Chineke zigara i bụ onyeisi na onye nnapụta ha, site n’inyeaka mmụọ ozi ahụ mere ka ọ hụ ya n’ọhịa ahụ.

³⁶ O duuru ha pụta mgbe ọ rụsirị ọrụ ebube na ihe iribama dị iche iche n’ala Ijipt, na n’Osimiri Uhie na n’ọzara iri afọ anọ.

³⁷ “Onye a bụ Mosis ahụ gwara umụ Izrel, si, ‘Chineke ga-eme ka onye amụma nke dị ka m, biliere unu site n’etiti umunne unu.’§

³⁸ Ya onwe ya nọ n’ogbakọ n’ọzara, ya na mmụọ ozi ahụ gwara ya okwu n’Ugwu Sainai, na nna nna anyị ha; ebe ọ natakwara okwu dị ndụ* inye anyị.

---

† 7:32 Ọpụ 3:6 ‡ 7:34 Ọpụ 3:5,7,8,10 § 7:37 Dit 18:15 * 7:38 Okwu si n’ọnụ Chineke pụta

39 “Ma nna nna anyị ha juru irubere ya isi. Kama ha nupuru ya n’akuku, ma tugharia laghachi azu n’Ijpt n’obi ha,

40 na-asị Eron, ‘Meere anyị chi, ndi nke ga-edu anyị, n’ihi na anyị amaghi ihe mere nwoke a bu Mosis, onye sitere n’ala Ijpt duputa anyi.’†

41 Ha kpuru onwe ha arusi nke oyiyi nwa ehi, ha butere ihe ichu aja nye ya. Ha nuriri onu n’oru nke aka ha.

42 Ma Chineke chepuru ihu ya site n’ebe ha no. O rara ha nye ikpere usuu ihe di n’eluigwe.‡ Nke a dabara n’ihe e dere n’akwukwo ndi amuma, “Unu ulo Izrel, unu o wetara m onyinye anu e gburu egbu ka o di aja§ unu churu m iri afu anu unu noro n’ozara?

43 Unu buliri ulo ikwu nke Moloکو na kpakpando nke chi unu bu Refan, bu arusi ndi ahụ unu mere ikpo isiala nye ha.

Ya mere, aga m ewezuga unu, burukwa unu gaa n’ofe obodo Babilon.’*

44 “Ndi nna nna anyi ha nwere ulo ikwu nke iwu ogbugba ndu n’ozara. E mere ya site na ntuziaka na usoro ihe atu Chineke gosiri Mosis.

45 Mgbe Joshua duuru nna nna anyi ha nweta ala ndi mba ozu ndi Chineke churu. E butekwara igbe ogbugba ndu a n’ala ahụ. O nogidekwara n’ala ahụ tutu ruo n’oge Devid.

46 Onye chotara ihuma n’ebe Chineke no, ma riu ka o wuore Chineke nke Jekob ebe obibi.

† 7:40 Opu 32:1 ‡ 7:42 Anyanwu, onwa na kpakpando di iche iche § 7:42 O bu aja unu churu m * 7:43 Ems 5:25-27

47 Ma ọ bụ Solomọn wuru ya ụlọ ahụ.

48 “Otu ọ dị, Onye kachasi ihe niile elu adighi ebi n’ulo e ji aka wuo, dika onye amuma kwuru,

49 “ ‘Eluigwe bu ocheeze m.

Uwa bukwa ebe mgbakwasị ukwu m.

Udi ulo di anaa ka unu ga-ewuru m?

Maobu ebee ka ebe izuike m ga-adị?

Ka Onyenwe anyi kwuru.

50 O bughi aka m mere ihe ndi a niile?’†

51 “Unu ndi isiike! Ndi obi ha, na nti ha kpochiri akpochi inu ihe. Ndi na-aju inabata Mmuo Nso dika nna nna unu ha mere.

52 O di onye amuma ndi nna unu ha na-akpogbughi? Ha gburu o buladi ndi buru amuma banyere obibia nke onye ezi omume ahụ, ma ugbu a unu bu ndi raara ya nye ma gbukwaa ya.

53 Unu bu ndi natara iwu Chineke dika e nyere ya site n’aka ndi mmuo ozi, ma unu edebeghi ya.”

Onwu Stivin

54 Mgbe ha nuru ihe ndi a, iwe were ha nke ukwu. Ha tara ikikere eze n’iwe na n’onuma n’ebe o no.

55 Ma ebe o juputara na Mmuo Nso, o lere anya n’eluigwe hu ebube Chineke. O hukwara Jisos ka o guzoro n’aka nri Chineke.

56 O siri, “Lee, ana m ahụ ka eluigwe meghere, hukwa Nwa nke Mmadu ka o na-eguzo n’aka nri Chineke.”

---

† 7:50 Aiz 66:1,2

⁵⁷ Ha mere ụzụ dị ukwuu, were mkpisiaka ha rụchie ntị ha. Ha niile gbara ọsọ gaa nụkwasi ya,

⁵⁸ dọkpuru ya pụọ n'azụ obodo malite itụ ya nkume. N'oge a, ndị akaebe wusara uwe ha n'ụkwu otu nwokorobia a na-akpọ Sọl.

⁵⁹ Mgbe ha na-atụ Stivin nkume ahụ, o kpere ekpere, "Onyenwe anyị Jisọs, nara mmụọ m."

⁶⁰ O gburu ikpere n'ala werekwa oke olu tie mkpu, "Onyenwe anyị, biko agụnyekwarala ha mmehie nke a!" Mgbe o kwusiri nke a, ọ dara n'ala nwụọ.

8

¹ Sọl kwenyere ka e gbuo ya.

Mkpagbu nke nzuko Kraịst

N'ụbọchị ahụ, oke mkpagbu bidoro megide nzuko dị na Jerusalem. Ndị niile kwere ekwe, ma ewezuga ndị ozi n'onwe ha gbasasiri n'ala Judia na Sameria.

² Ndị ikom, ndị na-atụ egwu Chineke, biara buru ozu Stivin gaa lie ya. Ha ruru ụjụ nke ukwuu n'ihi ya.

³ Ma Sọl bidoro ịla nzuko n'iyi. Ọ na-abanye site n'ụlọ ga n'ụlọ ndị kwere ekwe na-adoputa ha, nwoke na nwanyi, tinye ha n'ụlọ mkporo.

Filip n'obodo Sameria

⁴ Ndị ahụ a chusasiri zisara ozioma n'ebe niile ha gbagara.

⁵ Filip gara n'otu obodo dị na Sameria kwusaara ndị nọ n'ebe ahụ ihe banyere Kraịst.

⁶ Igwe mmadụ gere ntị n'ihe Filip na-ekwu n'ihì na ha hụrụ orụ ịrìbama ọ rụrụ.

⁷ Mmụọ ndị ahụ na-adighị ọcha jì iti mkpu site n'ime ọtụtụ mmadụ pụta. Ọ gwọkwara ọtụtụ ndị ahụ ha kpọnwurụ akpọnwụ na ndị ngwuro.

⁸ N'ihì ya, ọñụ dị ukwu juputara n'obodo ahụ.

Saimon onye mgbaasi

⁹ Ugbu a, kemgbe ọtụtụ oge gara aga, otu nwoke aha ya bụ Saimon bụ onye mgbaasi. O jirila mgbaasi ya mee ọtụtụ ihe tūrụ ndị niile bi n'obodo Sameria n'anya. Ọ na-anyakwa isi na ya bụ onye dị ukwu.

¹⁰ Onye ọbụla, ma onye ukwu ma onye nta, na-ege ya ntị na-asịkwa "Nwoke a bụ ike Chineke ahụ a na-akpọ Ike dị ukwu."

¹¹ Ha na-ege ya ntị oge niile n'ihì na ọ na-eji ike mgbaasi ya na-eme ihe juru ha anya.

¹² Ma mgbe ha kwenyere n'ozio ma Filip dika ọ na-ekwusa ihe banyere ozio ma alaeze Chineke na aha Jisọs Kraịst, e mere ha baptizim, ma nwoke ma nwanyị ha.

¹³ Saimon kwerekwara otu aka ahụ. Mgbe e mechara ya baptizim, o bidoro iso Filip na-agaghari n'ihì ihe ịrìbama na orụ ebube niile Filip rụrụ, tūrụ ya n'anya nke ukwu.

¹⁴ Mgbe ndị ozi nọ na Jerusalem nūrụ na ndị Sameria anabatala okwu nke Chineke, ha zigaara ha Pita na Jọn.

¹⁵ Mgbe ha bjaruru, ha kpere ekpere ka ha nata Mmụọ Nso.

16 N'ihì na Mmụọ Nsọ abịakwasịbeghị onye ọbụla n'ime ha, kama ihe e mere ha bụ baptizim n'aha Onyenwe anyị Jisọs.

17 Mgbe Pita na Jọn bikwasịrị ha aka n'isi, ha natara Mmụọ Nsọ.

18 Mgbe Saimon huru na a na-enye Mmụọ Nsọ naanị site n'aka ndị ozi bikwasịrị ha n'isi, o chere ha ego n'ihu,

19 sị, “nyekwanu m ike a. Ka onye ọbụla m bikwasịrị aka n'isi nata Mmụọ Nsọ.”

20 Ma Pita sịrị, “Gị na ego gị laakwa n'iyi. N'ihì na i chere na ị ga-eji ego zuta onyinye Chineke.

21 I nweghị oke maọbụ ihe nketa n'orụ a, n'ihì na obi gị ezighị ezi n'ihu Chineke.

22 Si n'ajọ omume gị chegharịa, rịọ Onyenwe anyị arịrịọ ma eleghị anya ọ ga-agbaghara gị echiche ọjọọ niile nke obi gị.

23 N'ihì na ahuru m na ị juputara n'obi ilu na ị nọkwa n'agbụ nke ajọ omume.”

24 Saimon zara Pita sị, “Biko, kpee ekpere rịọrọ m Chineke, ka ihe ndị a niile i kwuru, hapu ibiakwasị m.”

25 Mgbe ha gbachara akaebe, ma kwusaakwa okwu nke Onyenwe anyị, ha loghachiri Jerusalem. Ma mgbe ha na-ala ha zisara ozioma n'ọtụtụ obodo ndị Sameria.

Filip na onye onozì Itiopia

26 Mgbe ahụ mmụọ ozi Onyenwe anyị gwara Filip sị, “Gaa na ndịda, n'uzọ ọzara nke siri Jerusalem gawa Gaza, uzọ ahụ bụ uzọ ọzara.”

27 O biliri gawa. Mgbe ahụ, otu onye Itiopia bụ onye onozì, burukwa onyeisi ozi dī mkpa, onye

na-eche akụ nke Kandis, eze nwanyị ndị Itiopia, gara Jerusalem ife Chineke.

²⁸ Mgbe ọ na-ala, ọ nọduru ala n'ugboala ya, nke inyinya na-adokpughari, na-agụ akwukwo Aizaya onye amuma.

²⁹ Mmụọ Nso gwara Filip, "Gaa ugbo ahụ nso, sonyekwara ya."

³⁰ Filip gara nso, nukwa ka ọ na-agụ akwukwo Aizaya onye amuma. Ọ siri, "Ị na-aghota ihe ị na-agụ?"

³¹ Ọ siri, "M ga-esi aana ghotu, ma mmadu ezighi m?" Ọ rioro Filip ka ọ rigota n'ugboala ahụ, soro ya nọdu n'ime ya.

³² Mpaghara akwukwo nso ọ na-agụ bu nke a, "E duuru ya di ka aturu gaa n'ebe a ga-egbu ya. Dika nwa aturu na-anọ nwayo n'ihu onye na-akpacha ya aji, otu a ka ọ na-emeghegi onu ya.

³³ N'onodu idi ala ya, e meghe ka ikpe ziri ezi ruo ya aka.

Onye ga-ako akuko banyere agburu ya?

N'ihu na e sitere n'awa wepu ndu ya."*

³⁴ Onozi ahụ juru Filip, "Biko, gwa m, onye ka onye amuma a na-ekwu okwu ya? Ọ bu ihe banyere onwe ya ka ọ na-ekwu, ka ọ bu banyere onye ozo?"

³⁵ Mgbe ahụ, Filip malitere ikwu okwu, site n'akuko akwukwo nso ọ na-agụ koro ya akuko ozioma banyere Jisos.

---

* **8:33** Aiz 53:7,8

³⁶ Mgbe ha na-aga n'ụzọ, ha bjaruru ebe ọdọ mmiri nta dị. Onozi ahụ sịrị, "Lee, nke a bụ mmiri. Ọ dị ihe ga-egbochi ime m baptizim?"

³⁷ Filip sịrị, "Ọ buru na i ji obi gi niile kwere, e nwere ike ime gi baptizim."

Onozi ahụ sịrị, "Ekwere m na Jisọs Kraịst bụ Okpara Chineke."†

³⁸ O kwuru ka a kwusị ugboala ahụ. Mgbe ahụ, onozi ahụ na Filip wudatara banye n'ime mmiri ebe Filip nọ mee ya baptizim.

³⁹ Mgbe ha sitere n'ime mmiri ahụ pụta, ngwangwa Mmụọ Onyenwe anyị sitere n'ebe ahụ wepụ Filip, onye onozi ahụ ahụkwaghị ya anya ọzọ; kama ọ gara n'ihu n'ije ya na-anurikwa ọnu.

⁴⁰ Ebe ọzọ a huru Filip bụ n'Azotus. O jegharikwara n'obodo niile dị n'ala ahụ, na-ekwusa ozioma ruo mgbe ọ bjaruru Sizaria.

9

Nchegharị Sọl

¹ Ma ugbu a, Sọl, onye ume niile ọ na-ekuputa bụ naanị iba mba na igbu ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị, gakwuuru onyeisi nchụaja,

² rịọ ya ka o nye ya akwukwọ ozi nke ọ ga-eji jekwuru ndị ulọ nzuko ndị Juu dị na Damaskos, nke ọ ga-abụ ọ hụ onye ọbụla na-eso Ụzọ ahụ ma ha bụ nwoke ma ha bụ nwanyi, ka ọdọkpuru ha n'agbụ, kpugaa Jerusalem.

---

† **8:37** Ụfọdụ akwukwọ adighi edebanye amaokwu a na-ekwu banyere ihe Filip kwuru na ihe onozi zara ya.

³ Mgbe ọ na-aga n'ụzọ, ọ bjaruru ebe dị Damaskos nso. Na mberede, ihe ihè nke sitere n'eluigwe chara ya gburugburu.

⁴ Ọ dara n'ala, nụ olu na-akpọ ya oku, “**Sọl, Sọl, gịni mere i ji na-akpagbu m?**”

⁵ Ọ siri, “**Ị bụ onye, Onyenwe anyị?**”

Olu ahụ zaghachiri, “**Abụ m Jisọs onye ị na-akpagbu.**”

⁶ **Ugbu a, bilie, baa n'ime obodo, a ga-agwa gị ihe ị na-aghaghị imezu.**”

⁷ Ndi ikom ha na ya so aga guzoro n'ebe ahụ, ma ha enweghị ike ikwu okwu. Ha nūrū olu ahụ, ma ha ahughị onye ọbụla.

⁸ Sọl si n'ala bilie, ma n'agbanyeghị n'anya ya meghere emeghe, ọ dighị ihe o nwere ike ihu. Nke a mere na ha sekpuru ya n'aka dubata ya na Damaskos.

⁹ Ọ hughị ụzọ ụbọchị atọ, o nweghị ike iri nri maọbu nūọ ihe ọnūnū.

¹⁰ Otu onye nke na-eso ụzọ ya nọ na Damaskos, a na-akpọ Ananayas. Onyenwe anyị gwara ya n'ọhụ, “**Ananayas!**”

Ọ siri, “**Lee m, Onyenwe anyị.**”

¹¹ Onyenwe anyị gwara ya, “**Gaa n'ulo Judas nke dị n'okporouzo Guzoziri Eguzo, juo ajuju banyere onye a na-akpọ Sọl, onye si Tasos, ọ nọ ugbu a na-ekpe ekpere.**”

¹² Ọ hula ọhụ na otu nwoke a na-akpọ Ananayas na-abiakwute ya, ibikwasị ya aka n'isi ka ọ hụ ụzọ.”

¹³ Ma Ananayas zara, “Onyenwe anyị, anula m akuko ihe ojuo niile nwoke a mere ndi nsọ gi bi na Jerusalem.

14 Ugbu a, ọ natara ikike n'aka ndịisi nchụaja bịa n'ebe a ka o jide ndị niile na-akpọku aha gi."

15 Ma Onyenwe anyị gwara ya, "Gaa, n'ihia na ahọputala m nwoke a ka ọ buru ngwa oru m, onye ga-ewegara mba ndi ozo, ndi eze na umu Izrel aha m.

16 Mu onwe m ga-egosi ya udi ahuhu o na-aghaghi ita n'ihia aha m."

17 Ya mere, Ananayas garuru n'ulo ahụ, banyekwa n'ime ya. O bikwasiri aka ya n'isi Sol, si, "Nwanna Sol, Onyenwe anyi Jisos, onye gosiri gi onwe ya n'uzo, zitere m ka i hukwa uzo ozo, ka i juputakwa na Mmuo Nso."

18 Otu mgbe ahụ, ihe dika akpirikpa sitere n'anya ya daputa, o bidokwara ihu uzo ozo. O biliri oto, e mee ya baptizim.

19 Mgbe o richara nri, o nwetakwara ike ya.

Ozioma Sol na Damaskos

Ya na ndi na-eso uzo Jisos noro na Damaskos otutu ubochi.

20 Ngwangwa, o bidoro ikwusa Jisos n'ulo nzuko na-asi, O bu Okpara Chineke.

21 O juru ndi niile nuru ya anya, ha na asi, "O bughu nwoke a bu onye ahu na-emekpa ndi niile na-akpoku aha ahu na Jerusalem? O bu na o bughu maka nke a ka o ji bia ebe a ikpurukwa ha kpugara ndiisi nchujaja?"

22 Ma Sol gara n'ihu baa uba n'ike kari na ikwu okwu nke gbara ndi Juu bi n'obodo Damaskos ghari site n'uzo o siri gosi na Jisos bu Kraist ahụ.

²³ Mgbe otutu ubochi gasiri ndi Juu gbara izu igbu ya.

²⁴ Ma Sol choputara ihe ha zubere ime. Eihie na abali, ndi a no na-eche uzọ niile e si apu n'obodo ahụ nche, ka ha nwe ike gbuo ya.

²⁵ Ma umuazu ya kunyere ya na nkata amanyere udọ bufee ya n'ofe mgbidi nke obodo.

Mbata Sol na Jerusalem

²⁶ Mgbe o rutere Jerusalem, o gbaliri idinyere ndi na-eso uzọ Jisos no n'ebe ahụ, ma ha turu egwu. Ha ekwenyeghi na o gholala ezi onye na-eso uzọ Jisos dika ha.

²⁷ Ma Banabas duuru ya gaa n'ebe ndi ozi no. O kororo ha akuko otu o siri hu Onyenwe anyi na otu o siri gwakwa ya okwu. Na otu o siri kwusaa ozioma n'aha Jisos na Damaskos natughi egwu.

²⁸ O soro ha na-agaghari na Jerusalem. O na-ekwusakwa okwu n'aha Onyenwe anyi natughi egwu.

²⁹ Ya na ndi Juu na-asu asusu Griik ruritakwara uka. N'ihi ya ndi a gbara izu igbu ya.

³⁰ Mgbe ndi kwere ekwe nuru banyere nzube ha, ha duuru ya gaa Sizaria site n'ebe ahụ zipu ya ka o laa obodo Tasos.

³¹ Mgbe ahụ, nzuko niile ndi no na Judia, Galili na Sameria, nororo n'udo, guzosiekwa ike. Ha na-amuba n'onuogugu site n'itu egwu nke Onyenwe anyi na igbaume nke Mmuo Nso.

Ogwugwo Ainas na Dokas

³² Pita na-ejegharị n'etiti ndị kwere ekwe, ọ gakwara leta ndị nsọ nọ n'obodo Lida.

³³ N'ebe ahụ, ọ hụrụ otu nwoke aha ya bụ Ainias. Nwoke a anọla n'ute ọrịa afọ asatọ. Ọ bụ onye ahụ ya kponwuru akponwu.

³⁴ Pita siri ya, "Ainias, Jisọs Kraịst agwoola gi. Bilie mezie ute gi." Ngwangwa, Ainias biliri ọtọ.

³⁵ Ndị niile bi na Lida na Sharon hụrụ ya. N'ihia ya, ha nabatara Onyenwe anyị.

³⁶ N'obodo Jopa, e nwere otu onye nwanyị na-eso ụzọ ya, nke aha ya bụ Tabita nke putakwara Dọkas na asusu Griik. O juputara n'orụ oma, na orụ obi ebere n'ebe ụmụ ogbenye nọ.

³⁷ N'oge a, ọ rịara ọrịa, nwụọ. Mgbe ha sachara ya ahụ, ha nibere ya n'otu ime ụlọ di n'ụlọ elu.

³⁸ Jopa dikwa nso na Lida. Mgbe ndị na-eso ụzọ ya nuru na Pita nọ n'ebe ahụ, ha ziri ụmụ nwoke abuo ozi ka a rịọ ya, si, "Biko, ahapula ibiakwute anyị ngwangwa."

³⁹ Pita biliri soro ha gawa, mgbe o ruru, ha duuru ya gbago n'ụlọ elu n'ime ụlọ ahụ. Ụmụ nwanyị niile di ha nwuru anwu nọ n'ebe ahụ na-ebe akwa, na-egosi uwe Dọkas duuru ha mgbe ọ di ndu.

⁴⁰ Pita chupuru ha niile n'ezie, gbuo ikpere n'ala, kpee ekpere. Ọ tughariri chee ozu ahụ ihu si, "Tabita, bilie." O meghere anya ya, ma mgbe ọ huru Pita, o biliri, nodu ala.

⁴¹ O nyeere ya aka ka ọ kwuru ọtọ. Ọ kporo ndị nsọ niile nọ n'ebe ahụ, ha na ụmụ nwanyị ahụ di ha nwuru gosi ha na ọ di ndu.

⁴² A nuru akuko ihe a mere n'ebe niile na Jopa, nke mere ka otutu kwere n'Onyenwe anyi.

⁴³ O nogidere na Jopa otutu ubochi. O noduru n'ulo Saimon, onye oru ya bu idozi akpukpo anu.

10

Koneliyos ezie Pita ozi

¹ N'oge ahụ, o nwere otu nwoke bi na Sizaria, aha ya bu Koneliyos. O bu ochiagha na-elekota nari ndi agha si na mpaghara Itali.

² Nwoke a na ezinaulo ya bu ndi na-asopuru ma na-atukwa egwu Chineke. O na-enyere ndi ogbenye aka na-ekpekwaro Chineke mgbe niile.

³ Otu ubochi, n'ihe dika elekere ato nke ehie, o huru ohu ebe otu mmuo ozi nke Chineke biakwutere ya si ya, "Koneliyos!"

⁴ Koneliyos lekwasiri ya anya n'egwu juo ya si, "Onyenwe m, o bu gini?"

O siri ya, "Ekpere gi na onyinye gi nye ndi ogbenye e rutela dika ihe ncheta n'ihu Chineke.

⁵ Ugbu a, zie ndi ikom ka ha gaa n'obodo Jopa kpota otu onye aha ya bu Saimon, onye a na-akpokwa Pita.

⁶ O bu obia n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. Onye ulo ya di n'akuku osimiri."

⁷ Mgbe mmuo ozi ahụ gwara ya okwu puru, o kporo ndi ohu ya abuo na otu n'ime ndi agha na-eche ya nche nke na-atukwa egwu Chineke.

⁸ Mgbe o kochara ha ihe niile, o zigara ha Jopa.

Ohu Pita huru

⁹ N'echi ya, mgbe ha nọ nso n'ebe ahụ, n'ihe dịka elekere iri na abụọ nke ehie, Pita rigooro n'elu ụlọ ahụ ikpe ekpere.

¹⁰ Agụụ bidoro igụ ya, ọ chọọ ihe ọ ga-eri. Ma mgbe a na-akwado nri, ọ hụrụ ọhụ.

¹¹ Ọ hụrụ ka eluigwe meghe, hụkwara ihe dịka akwa ọcha dị obosara nke e sitere n'akụkụ anọ ya na-ewedata n'ala.

¹² Ihe dị n'ime ya: bụ ụmụ anụmanụ dị iche iche, ndị nwere ụkwụ anọ, ma anụ ndị na-akpu akpu n'ala na ụmụ nnụnụ nke igwe.

¹³ Mgbe ahụ, ọ nūrụ olu na-asị, **“Pita bilie, gbuo ma riekwa.”**

¹⁴ Ma Pita sịrị, “Mba, Onyenwe m. Ọ dibeghị mgbe m riri ihe ọbụla rūrụ arụ maọbụ nke na-adighi ọcha.”

¹⁵ Olu ahụ gwara ya nke ugboro abụọ, **“Akpọla ihe ọbụla ihe rūrụ arụ bụ nke Chineke mere ka ọ dị ọcha.”**

¹⁶ Ihe a mere ugboro atọ, ngwangwa, e weghachikwara ya n'eluigwe.

¹⁷ Mgbe Pita nọ na-atule ihe ọhụ ahụ pụtara bụ nke gbakwara ya ghari, lee, ndị ikom ahụ Kōneliōs zipurū abiarutela kwusị n'ọnu ụzọ, na-ajụ ebe ụlọ Saimon dị.

¹⁸ Ha kpọrọ oku ijụ ma Saimon onye a na-akpọ Pita ọ nọ n'ụlọ ahụ.

¹⁹ Ka Pita nọrị na-atughari uche n'ihe ọhụ ahụ pụtara, Mmụọ Nsọ gwara ya, “Lee, mmadụ atọ guzo n'ọnu ụzọ ugbo a. Ha chọkwara ihu gi.

²⁰ Bilie, rịda jekwuru ha ngwangwa, enwela obi abụọ i soro ha gawa, n'ihia na ọ bụ m zitere ha.”

21 Pita jekwuru ndị ikom ahụ, sị, “Ọ bụ m bụ onye unu na-achọ, gini ka unu na-achoro m?”

22 Ha siri, “Ọ bụ Kọneliọs onyeisi agha na-elekota nari ndị agha zitere anyị. Ọ bụ onye ezi omume nke na-atụ egwu Chineke, burukwa onye ndị Juu niile na-asopuru. Mmuo ozi di nsọ gwara ya ka o kpota gi n’ulo ya, inu ihe i nwere ikwu.”

23 Ya mere, o kpobatarara ha n’ulo dika ndi obia.

Pita agaa n’ulo Kọneliọs

Echi ya, o biliri soro ha gawa, ufodu ndi kwere ekwe na Jopa sokwara ya gaa.

24 N’ubochi na-esota ya, ha bjaruru Sizaria. Kọneliọs nori na-eche ha, ya na ndi ezinaulo ya, na ndi ikwu na ibe ya, na ndi enyi ya o kporo.

25 Mgbe Pita batara, Kọneliọs zutere ya, daa n’ala n’ukwu ya, kporo ya isi n’ala.

26 Ma Pita selitara ya elu si, “Bilie oto, mu onwe m bukwa mmadu.”

27 Mgbe ha na-ekwurita okwu, o banyere n’ime ulo ma hu igwe mmadu ka ha zukotara.

28 O siri ha, “Unu maara nke oma na o bu ihe megidere iwu na onye Juu na onye mba ozo ga-enwe mmekorita maobu gaa leta onye mba ozo. Ma Chineke ezila m na m ekwesighi ikpo mmadu obula onye ruru aru maobu onye nadighi ocha.

29 N’ihi nke a, o bu ya mere m jiri bia mgbe akporo m na-ajughu ajuju. Ma ka m juo ugbu a ihe mere unu ji kporo m?”

30 Kọneliọs siri, “N’ubochi anọ gara aga, mgbe m no na-ekpe ekpere n’oge ehie n’ulo m, n’ihe

dịka elekere atọ, na mberede, ahuru m nwoke yi uwe na-enwu ọcha ka o guzoro n'ihu m.

³¹ O siri, Kōneliōs, 'Chineke anula ekpere gi ma chetakwa onyinye i na-enye ndi ogbenye.

³² Ziga n'obodo Jopa n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. O bi n'akuku osimiri.' N'ebe ahụ ha ga-ahukwa otu onye obia aha ya bu Saimon a na-akpo Pita.

³³ O bu n'ih i nke a ka m ji mee ngwangwa zie ka a kpo gi. O di mma na i biara. Ugbu a, anyi niile ezukotala n'ebe a n'ihu Chineke inuru ihe niile Onyenwe anyi choro ka i gwa anyi."

Okwu Pita kwuru

³⁴ Mgbe ahụ Pita meghere onu ya si, "Ugbu a, aghotala m n'ezie na Chineke abughi onye na-ele mmadu anya n'ihu.

³⁵ Kama n'ime mba obula, onye obula na-atu egwu ya na onye na-aru ru ezi omume ka o na-anabata.

³⁶ Unu maara ihe banyere ozioma ahụ o zigaara ndi Izrel niile, nke na-ako akuko ozioma nke udo site na Jisos Kraist onye bu Onyenwe anyi n'ihe niile.

³⁷ Okwu ahụ gbasara n'ala Judia niile, malite na Galili mgbe Jon kwusachara baptizim nke ya.

³⁸ Otu Chineke si were Mmuo Nso na ike wukwasị Jisos onye Nazaret dika mmanu, na otu o si jegharịa na-eme mma na-agwo kwa ndi niile ekwensu na-emekpa ahụ, n'ih i na Chineke nonyeere ya.

³⁹ "Anyi bu ndi akaebe ihe niile o mere n'ala ndi Juu na n'ime Jerusalem. Ha gburu ya site n'ikpogide ya n'elu obe.

⁴⁰ Ma Chineke mere ka o si n'ọnwụ bilite mgbe ụbọchị atọ gasiri. E mekwara ka ndị mmadụ hụ ya anya.

⁴¹ O bughị mmadụ niile kama ọ bụ naanị anyị ndị Chineke hopụtara, dika ndị akaebe, ndị soro ya rie ma n'ụkwa mgbe o si n'ọnwụ bilie.

⁴² O nyere anyị iwu ka anyị gaa zisaa ozioma n'ebe niile, ikowa na ọ bụ ya ka Chineke hopụtara ibụ onye ikpe nke ndị di ndụ na ndị nwurụ anwụ.

⁴³ Ndị amụma niile gbara ama ihe banyere ya na onye ọbụla nke kweere na ya ga-enweta mgbaghara mmehie site n'aha ya."

Ndị mba ọzọ anata Mmụọ Nsọ

⁴⁴ Mgbe Pita nọ na-ekwu okwu, Mmụọ Nsọ bjakwasiri ndị niile n'uru okwu a.

⁴⁵ Nke a juru ndị e biri ugwu n'etiti ndị kwere ekwe soro Pita bja anya otu e siri mee ka ndị mba ọzọ nata onyinye Mmụọ Nsọ ahụ.

⁴⁶ N'ihia na ha n'uru ka ha na-ekwu okwu n'asụsụ di iche iche na-etokwa Chineke.

Mgbe ahụ Pita juru,

⁴⁷ "O di onye p'uru igbochi anyi ime ndi a baptizim. Ndi natara Mmụọ Nsọ di ka anyi onwe anyi?"

⁴⁸ N'ihia nke a, o nyere iwu ka e mee ha baptizim n'aha Jisọs Kraist. Ha rioro ya ka o nonyere ha ụbọchị ole na ole.

11

Pita akowaa orụ ya n'ihu ndi okenye

¹ Ndị ozi na ụmụna ndị bi na Judia niile nuru na ndị mba ozo anabatala okwu Chineke.

² Mgbe Pita ruru Jerusalem, ndi kwere ekwe e biri ugwu tara ya uta,

³ na-asị, “Gini mere i ji gakwuru ndi a na-ebighi ugwu soro ha rie ihe?”

⁴ Pita kowaara ha ihe niile mere na otu o si mee, na-asị.

⁵ “Otu ubochi, mgbe m no n’obodo Jopa, ahuru m ohu n’oge m na-ekpe ekpere. N’ime ohu a, ahuru m ihe yiri akwa ocha di obosara nke e sitere n’akuku ano ya na-ewedata site n’eluigwe. E budatara ya n’ihu m.

⁶ N’ime ya, ahuru m anumanu ndi nwere ukwu ano, na anu ohia, na anu ndi na-akpu akpu n’ala na umu nnunu nke eluigwe.

⁷ Mgbe ahụ, anuru m olu gwara m si, ‘Pita, bilie, gbuo ma riekwa.’

⁸ “Ma asiri m, ‘Mba, Onyenwe m, o dibeghi mgbe ihe na-adighi ocha maobu ihe ruru aru bara m nonu.’

⁹ “Olu ahụ siri n’eluigwe zaghachi nke ugboro abuo, ‘Akpola ihe obula ihe ruru aru bu nke Chineke mere ka o di ocha.’

¹⁰ Nke a mere ugboro ato, ma emesia dolie ha niile laa n’eluigwe.

¹¹ “N’otu oge ahụ, ndi ikom ato ndi e zipuru site Sizaria ikpo m biarutere kwusi nonu uzo n’ulo ebe m no.

¹² Mmuo Nso gwara m ka m ghara inwe obi abuo isoro ha na-akpaghi oke obula. Mmadu isii ndi a n’etiti umunna anyi sokwa m, biarute n’ulo nwoke ahụ.

13 Ọ gwara anyị otu o si hụ mmụọ ozi n'ụlọ ya, onye sịrị, 'Ziga ndị ozi jee Jopa ka ha kpọta Saimon onye a na-akpọ Pita.

14 Ọ ga-ewetara gị ozi nke a ga-esite na ya zoputa gị n'ezinaụlọ gị niile.'

15 "Mgbe m ka kpụ okwu ahụ n'ọnu, Mmụọ Nsọ biakwasiri ha dika o siri biakwasị anyị na mbụ.

16 Mgbe ahụ, echetara m okwu ahụ Onyenwe anyị kwuru si, '**Jon ji mmiri mee unu baptizim, ma a ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu baptizim.**'

17 Ya mere, ọ buru na Chineke nyere ha otu onyinye ahụ o nyere anyị mgbe anyị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraist, onye ka m bu iguzogide Chineke?"

18 Mgbe ha nuru nke a, ha agaghị n'ihu n'iru ụka kama ha toro Chineke, na-asị, "N'ezie, Chineke enyela ohere ka ọ buladi ndị mba ozo chegharia baa na ndu."

Ụlọ nzukọ dị na Antiok

19 Ugbu a, ndị ahụ niile gbasasiri n'ihi mkpagbu ahụ bidoro mgbe a tugburu Stivin na nkume, jeruru akụkụ Fonisia na Saipros na Antiok na-ekwusa ozioma ahụ naanị n'etiti ndi Juu.

20 Ma otu ọ di, ufodu n'ime ndi ikom ndi ahụ sitere n'akukụ Saipros na Sirini gara Antiok, malite ikwusara ndi Griik ozioma banyere Onyenwe anyi Jisos.

21 Onyenwe anyi goziri mgbalị ha niile. N'ihi na otutu mmadu cheghariri kwere n'Onyenwe anyi.

²² Mgbe nzuko dị na Jerusalem nuru ihe ndi a, ha zipuru Banabas ka o gaa Antiok.

²³ Mgbe o rutere, hu ihe amara Chineke ruru n'etiti ha. O nuriri onu, mgbakwaa ha niile ume, gwa ha ka ha were obi ha niile nogide n'ime Onyenwe anyi.

²⁴ O bu ezigbo mmadu, onye juputara na Mmuo Nso na okwukwe. O nwekwara okwukwe di ebube, n'ihu ya otutu mmadu chegharikwara biakwute Onyenwe anyi.

²⁵ Emesia, o gara Antiok obodo Tasos icho Sol.

²⁶ Mgbe o choputara ya, o duuru ya bia n'Antiok. Ihe ha ka otu afo, ka ha na-ezuko n'ulo choochi na-akuziri otutu igwe mmadu ihe. O bu n'ime Antiok ka e buru uzọ kpoo ndi na-eso uzọ ya ndi Kraist.

²⁷ N'oge ahụ, ndi amuma sitere na Jerusalem biaruru Antiok.

²⁸ Otu onye n'ime ha a na-akpo Agabos biliri oto buo amuma site n'ike Mmuo Nso banyere oke unwu ga-abiakwasị uwa niile. Amuma a mezuwara n'oge Klodios na-achi.

²⁹ Ndi na-eso uzọ ya kwekoritara itukota na iziga onyinye di iche iche nye ndi kwere ekwe no na Judia. Onye obula nyekwara ihe dika o nwere ike.

³⁰ Ha mere nke a, ha zigara ndi okenye ihe ha tukotara, site n'aka Banabas na Sol.

12

Mkpagbu site n'aka Herod

¹ N'oge ahụ, eze Herod jidere ufodu ndi so na choochi buru n'obi ikpagbu ha.

2 O jiri mma agha gbuo Jemis nwanne Jọn.

3 Mgbe ọ chọpụtara na omume ya toro ndi Juu uto, ọ gara n'ihu jidekwa Pita. Nke a mere n'oge mmemme Achicha Ekoghi eko.

4 Mgbe o jidere ya, o tinyere ya n'ulo mkporo ebe o mere ka ndi agha chee ya nche, ndi agha anọ n'otu oge, ndi agha anọ ozo n'oge nke ozo. Ebumnobi ya bu ikpopta ya n'ihu oha mmadu kpee ya ikpe mgbe Mmemme Ngabiga gasiri.

5 Mgbe e debere Pita n'ulo mkporo, nzuko esepughị aka n'ikpe ekpere n'ihia ya nye Chineke.

Mmuo ozi agbaputa Pita

6 Ma n'abali na-esota ubochi ahụ Herod akpopta ya, Pita no n'ura n'etiti ndi agha abuo, e jiri eriri igwe kee ya n'ukwu n'aka, ma ndi nche ozo nokwa nonu zo na-eche ya nche.

7 Na mberede mmuo ozi Onyenwe anyi biara guzoro n'ebe ahụ, ihè nwukwara n'ime ulo mkporo ahụ. O kuturu Pita aka n'akuku si, "Ngwangwa, bilie oto!" Eriri igwe ahụ dapuru n'aka ya.

8 Mmuo ozi ahụ siri ya, "Yiri uwe gi na akpukpokwu gi." O mere otu ahụ, Mmuo ozi ahụ gwakwara ya, "Yirikwa akwa mgbokwasị gi soro m."

9 Pita sooro ya n'azu, o chere na o na-ahụ ohu, ma o mataghi na ihe mmuo ozi ahụ na-eme bu ezie.

10 Ha gafere ndi nche nke mbu na nke abuo rute nonu zo e si abanye n'ime obodo, nke bu onu zo igwe. Onu zo igwe ahụ meghekwaro nonwe ya, ha esite na ya gafee. Mgbe ha gara

ije ruo ebe tere anya n'ama nke ọzọ, ngwangwa mmụọ ozi ahụ hapụrụ ya.

11 Mgbe ahụ kwa ka Pita ghọtara ihe niile mere. O kwuru, "Ugbu a, amatala m n'ezie, na Onyenwe anyị ezitela mmụọ ozi ya, ka ọ bịa zọpụta m site n'aka eze Herod na ihe niile ndị Juu na-atụ anya ya. Ugbu a ọ napụtakwala m site n'ọchịchọ ọjọọ niile nke ndị Juu."

12 Mgbe ọ ghọtara ihe merenụ, ọ gawara n'ụlọ Meri nne Jọn onye a na-akpọkwa Mak, ebe otutu mmadụ zukotararị na-ekpe ekpere.

13 Mgbe ọ kpuru aka n'ọnu ụzọ ama, otu odibo nwanyị aha ya bụ Roda bịaara ka o zaa ya.

14 Mgbe ọ nuru olu Pita, ọnu juru ya obi nke mere na ọ gbaara ọsọ laghachi azụ n'emegheghị ụzọ. Ọ gara tisaa, "Ọ bụ Pita nọ n'ọnu ụzọ!"

15 Ha siri ya na ọ na-ekwu okwu dika onye uche ya na-ezughị oke. Mgbe ọ nọgidesi siri ike na-ekwu otu ihe ahụ, ha siri, "Ọ ghaghị i bụ mmụọ ozi ya."

16 Ma Pita nọgidere na-akụ aka n'ụzọ. Mgbe ha meghere ụzọ hụ ya, ọ gbagwojuru ha anya.

17 O feere ha aka ka ha mechie ọnu. Ọ kọrọ otu Onyenwe anyị si duputa ya site n'ụlọ mkporo. Ọ gwara ha, "Meenu ka Jemis na ụmụna anyị niile mata ihe ndị a." Ọ puru gawa ebe ọzọ.

18 N'isi ututu echi ya, oke ọgbaaghara dị n'etiti ndị agha, ebe ha na-eche ihe mere Pita.

19 Mgbe Herod chọgharichara ya ma ọ chọtaghị ya, ọ juru ndị nche ahụ ajuju dị iche iche. N'ikpeazu ọ nyere iwu ka e gbuo ha.

Orụwụ Herod

Emesia ọ hapuru Judia gaa Sizaria nọdu n'ebe ahụ.

²⁰ N'oge ahụ Herod na-eweso ndị Taja na Saidon iwe, ha zipuru ndị ozi ha izute ya. Ha buru ụzọ mee ka ha na Blastos buru enyi, onye eze tukwasiri obi nke na-elekotakwa ime ụlọ ndina eze anya. Ha rioro ya ka udo diri, n'ihu na a na-esi n'obodo eze na-enwetara ha ihe oriri.

²¹ N'ubochi nzuko ahụ, Herod gbokwasiri uwe ndi eze ya nokwasị n'ocheeze ya. O weere oke olu di iche gwa nzuko ahụ niile okwu.

²² Igwe mmadu ahụ nọ na-eti mkpu, "Nke a abughị olu mmadu, ọ bu olu chi!"

²³ N'otu oge ahụ, mmuo ozi Onyenwe anyi tiri ya ihe otiti di egwu n'ihu na o nyeghi Chineke otuto ma otu. Ikpuru ripiara ya ahụ, nke mere ka ọ nwuo.

²⁴ Ma okwu Chineke gara n'ihu na-aba uba na-agbasakwa.

Nzipu Sọl na Banabas

²⁵ Mgbe ha rụchara orụ ha, Banabas na Sọl si Jerusalem loghachi. Ha kporo Jon onye a na-akpokwa Mak n'ije ha.

13

¹ Ndi amuma na ndi nkuzi ufodu nokwa na nzuko di n'Antiok. Ufodu n'ime ha bu Banabas na Simion onye a na-akpo nwoke ojii, na Lusios onye Sirini, na Manaen (onye azulitekoro ya na eze Herod), na Sọl.

² Mgbe ha nọ na-efe Onyenwe anyị ofufe na-ebukwa ọ́nụ, Mmụọ Nsọ sịrị, “Kewaputaranụ m Banabas na Sọl, n’ihi ọ́rụ ahụ nke m kpọ́rọ́ ha.”

³ Ya mere, mgbe ha busiri ọ́nụ kpekwa ekpere, ha bikwasịrị ha aka n’isi zipụ ha.

Obodo Saiprọs

⁴ Ebe Mmụọ Nsọ zipurụ ha, ha gbadara Selusia, sitekwa ebe ahụ gbadaa Saiprọs.

⁵ Mgbe ha bjaruru Salamis, ha banyere n’ụlọ nzukọ ndị Juu kwusaa okwu Chineke. Jọn sokwa ha dika onye na-ejere ha ozi.

⁶ Mgbe ha gazuchara obodo niile ndị ahụ mmiri gbara gburugburu ruo Pafos, ha zutere otu onye mgbaasi, onye Juu bụ onye amuma ugha a na-akpọ Ba-Jisos.

⁷ Ya na otu onye ọchichi obodo, aha ya bụ Sajos Pulos nọ. O bụ nwoke nwere ọgụgụisi n’ebe o di ukwu, o kpọ́rọ́ Banabas na Sọl ka ha gwa ya okwu nke Chineke.

⁸ Ma onye mgbaasi ahụ, onye aha ya bukwa Elimas (n’ihi nke a bụ aha ya ma asugharia ya) malitere igbochi ha site n’imeghari onyeisi ahụ anya ka o ghara inabata okwukwe ahụ.

⁹ Ma Sọl, onye aha ya bukwa Pól, onye juputara na Mmụọ Nsọ, legidere ya anya

¹⁰ si, “Gị nwa ekwensu, juputara n’aghughọ na n’ihe ọjọọ di iche iche. Gị onye iro nke ezi omume niile. O bụ na i gaghị akwusi imeru ụzọ niile ziri ezi nke Onyenwe anyị?”

¹¹ N’ihi ya lee, iwe nke Onyenwe anyị ga-adakwasị gi. I ga-ekpu isi nwa oge, i gaghị enwe ike hu ihè nke anyanwu.”

N'otu oge ahụ, ọ hụkwaghị ụzọ ọzọ. Ọ malitere na-ebigharị aka, na-achọkwa onye ga na-edugharị ya.

¹² Mgbe onyeisi ahụ hụrụ ihe mere, o kweere, n'ihì na o juru ya anya bụ ozizi nke okwu Onyenwe anyị.

Pọl n'obodo Antiok nke Pisidia

¹³ Pọl na ndị otu ya ji ụgbọ mmiri site na Pafos garuo Pega nke dị n'ala Pamfilia. N'ebe a ka Jọn hapurụ ha laghachi Jerusalem.

¹⁴ Site na Pega ha gara ruo Antiok obodo nke dị na Pisidia. N'ụbọchị izuike, ha banyere n'ụlọ nzukọ ndị Juu nọdụ ala.

¹⁵ Mgbe a guputasiri site n'akwukwo iwu na nke ndị amụma, ndịisi ụlọ ekpere ahụ zigara ya ozi, si, "Ụmụna anyị, ọ bụrụ na unu nwere okwu igbaume nye anyị, biko kwuonu ya."

¹⁶ Pọl guzoro ọtọ n'etiti ha feere ha aka ya, si, "Unu ndị Izrel na unu ụmụna m ndị mba ọzọ na-atụ egwu Chineke. Geenụ m ntị.

¹⁷ Chineke nke Izrel hoputara nna nna anyị ha mee ha mba dị ukwu n'oge ha nọ n'obodo Ijipt. O ji ike aka ya duputa ha site n'ala ahụ.

¹⁸ Ọ nagidere ha iri afọ anọ n'ime ọzara.

¹⁹ O bibiri mba asaa dị ukwu n'ime ala Kenan n'ihì ha, nyekwa ndị ya obodo a ka ọ bụrụ nke ha.

²⁰ Nke a bụ ihe dị ka narị afọ anọ na iri afọ ise.

"Mgbe nke a gasiri, o nyere ha ndị ikpe dị iche iche ruo oge Samuel onye amụma.

21 Mgbe ahụ ha rịọrọ ka enye ha eze, Chineke nyekwara ha Sọl, nwa Kish, onye si n'agburu Benjamin pụta, onye chiri iri afọ anọ.

22 Mgbe o wepusiri ya, o mere Devid ka o buru eze ha. O gbara ama banyere ya si, 'Achotala m Devid nwa Jesi, nwoke nke di ka ochicho obi m nke si di. O bukwa onye ga-eme ihe niile m choro ka o mee.'

23 "Jisos onye si n'ezinaulo Devid puta ka Chineke wetaara Izrel Onye nzoputa ahụ bu Jisos, dika o kwere nkwa izite.

24 Ma tupu obibia ya, Jon ekwusala nye ndi Izrel banyere baptizim nke ncheghari.

25 N'oge Jon na-arusi oru ya, o na-asị, 'Onye ka unu chere na m bu? Abukwaghi m onye ahụ. Mba! Abughi m ya. Ma otu onye ahụ na-abia n'azu m, onye m na-erughi itopu eriri akpukpokwu ya.'

26 "Ya mere, umunna m, ndi si n'agburu Ebrahim na ndi niile na-atu egwu Chineke, ozi nke nzoputa a diri anyi niile.

27 Ndi bi na Jerusalem na ndi na-achi ha amataghi ya, nke ha ji aghota okwu ndi amuma nke a na-aguputara ha kwa izu, bu n'ubochi izuike. Ma ha mere ka okwu ahụ mezu, mgbe ha mara ya ikpe onwu.

28 O bu ezie na ha achotaghi ihe kwesiri onwu n'aka ya. Ma ha rioro Paillet ka o nye ike ka e gbuo ya.

29 Mgbe ha mezuru ihe niile e dere banyere ya, ha budatara ya site n'elu obe, lie ya.

30 Ma Chineke mere ka o si n'onwu bilie.

31 Ndị niile soro ya jegharịa site na Galili ruo Jerusalem hụkwara ya anya ọtụtụ ụbọchị. Ndị a bụkwa ndị na-agba ama n'ihu ndị mmadụ banyere ya.

32 “Anyị na-ezikwa unu ozioma a, nke nkwa ahụ Chineke kwere ndị nna nna anyị ha.

33 O mezuola ha nye anyị bụ ụmụ ha, site na ime ka Jisọs site n'ọnwụ bilie, dika e dere ya n'akwụkwọ Abụ ọma,

“ Ị bụ ọkpara m,
taa aburula m nna gi.”*

34 Ma banyere ime ka o site n'ọnwụ bilie, ka ọ ghara ilaghachi n'ire ure ọzọ. Nke a bụ ihe o kwuru,

“ ‘Aga m emezuru gi nkwa nsọ ahụ niile m kwere Devid.’†

35 E dekwara ya n'ebe ọzọ n'abụ ọma,

“ Ị gakwaghị ahapụ anụ ahụ nke Onye gi dị nsọ ka ọ hụ ire ure.‡

36 “Mgbe Devid ruzuru ọrụ Chineke choro ka ọ ruo n'ogbo ha, ọ nwuru, e likoọ ya na ndị nna nna ya ha o rekwara ure.

37 Ma onye ahụ Chineke mere ka o site n'ọnwụ bilite erekwaghị ure.

38 “Ya mere, ụmụna m, achoro m ka o doo unu anya na mgbaghara mmehie dikwa n'ime nwoke a, bụ Jisọs, anyị na-ekwusa nye unu.

39 A na-esite na ya guo onye obula kwere n'onye ezi omume o buladi site n'ihe ndi ahụ niile nke iwu Mosis na-apughị igu unu di ka ndi ezi omume.

---

* 13:33 Abụ 2:7 † 13:34 Aiz 55:3 ‡ 13:35 Abụ 16:10

⁴⁰ Lezienụ anya ka ihe niile ndị amụma kwuru ghara ịdakwasị unu.

⁴¹ “ Lee, unu ndị na-akwa emo, nọrọnụ na mgbagwoju anya ma lakwanụ n’iyi.

N’ihi na agaje m ime otu ihe n’ụbọchị unu nke unu na-agaghị ekwe na o mere,

ọ bụladị na mmadụ kọrọ unu maka ya.’§”

⁴² Mgbe Pọl na Banabas na-apụ, ndị mmadụ rịrọrọ ha ka ha bịa kwa n’izu ụka ọzọ gwa ha okwu gbasara ihe ndị a.

⁴³ Mgbe a gbasara nzukọ ahụ, ọtụtụ ndị Juu na ndị mba ọzọ na-atụ egwu Chineke sooro Pọl na Banabas, ndị gwara ha okwu, rịsiekwa ha ike ka ha nọgide n’amara Chineke.

⁴⁴ N’ụbọchị izuike ọzọ ahụ, ọtụtụ ndị bi n’obodo ahụ pụtara ịnụrụ okwu Onyenwe anyị.

⁴⁵ Mgbe ndị Juu hụrụ igwe mmadụ ndị a, obi ha jupụtara n’ekworo, ha bidokwara ikwu okwu ojọọ megide okwu niile Pọl na-ekwu.

⁴⁶ Ma Pọl na Banabas kwuru okwu na-asoghị anya sị, “Ọ dị mkpa na anyị buuru ụzọ gwa unu okwu nke Chineke, ma ebe ọ bụ na unu juru ịnabata ya, na-echekwa na unu ekwesighị inweta ndụ ebighị ebi, lee, anyị ga-agakwuru ndị mba ọzọ.

⁴⁷ N’ihi na nke a bụ ihe Onyenwe anyị nyere anyị n’iwu,

“ Emeela m ka unu bụrụ ihè nye ndị mba ọzọ, ka ị nwee ike weruo nzọpụta n’ebe niile ụwa sọturụ.’*”

---

§ 13:41 Hab 1:5 * 13:47 Aiz 49:6

⁴⁸ Mgbe ndị mba ọzọ nụrụ ihe ndị a, obi toro ha uto, ha sọpukwara okwu nke Onyenwe anyị. Ya mere ndị niile a hoputara inweta ndụ ebighị ebi bụ ndị kwenyerenụ.

⁴⁹ Ya mere okwu Onyenwe anyị gbasara ruo ebe niile n'obodo ahụ.

⁵⁰ Mgbe ahụ, ndị Juu kpaliri obi otutu umu nwanyị na-atụ egwu Chineke ndị onodu ha di elu, na ndị ikom ndị nke ndu obodo ahụ. Ha kpasuru mkpagbu megide Pọl na Banabas si otu a, chụpụ ha site n'obodo ahụ.

⁵¹ Ha tichapurụ aja di n'ukwu ha ka o buru ihe ido aka na nti mmegide ha. Ha hapuru obodo ahụ gaa Aikoniom.

⁵² Ma ndị na-eso ọzọ ya juputakwara n'onu na n'ike nke Mmuo Nso.

14

Pọl n'obodo Aikoniom

¹ N'obodo Aikoniom, Pọl na Banabas banyekwara n'ulo nzuko ndi Juu, kwuo okwu n'uzo puru iche nke mere n'otutu mmadu, ndi Juu na ndi mba ọzọ kwenyekwara.

² Ndi Juu, ndi na-anabataghị okwu ahụ, kpaliri ndi mba ọzọ mee ka mkpuruobi ha joọ njo megide umunna.

³ Otu o di, ha nogidere n'ebe ahụ ogologo oge, na-ekwusakwa okwu nke Onyenwe anyi na-atughị egwu obula. Onye nke gosikwara na o bu okwu amara ya ka ha na-ekwu site n'inye ha ike iru oru iribama na oru ebube di iche iche.

⁴ Ma ndi obodo ahụ kewara abuo, ufodu n'ime ha dinyere ndi Juu. Ufodu dinyekwara ndi ozi.

⁵ Mgbe ndị mba ọzọ, na ndị Juu, ha na ndị ndu ha, gbara izu ime ha ihe ihere, tụtọkwa ha nkume.

⁶ Ndị ozi ahụ matara nzube ha site n'ebe ahụ gbapụ ọsọ gbaruo n'akụkụ Laikonia, gbaba n'ime obodo Listra na Debi na obodo nta ndị ọzọ ndị dị n'akụkụ ebe ahụ.

⁷ N'ebe ahụ, ha gara n'ihu na-ekwusakwa ozioma ahụ.

N'ime obodo Listra na Debi

⁸ N'obodo Listra, o nwere otu nwoke dara ngwuro site n'oge a muru ya. Nwoke a ejibeghi ukwu ya abuo gaa ije mgbe obula.

⁹ O gere nti mgbe Pol na-ekwu okwu. Onye legidere ya anya hu na o nwere okwukwe nke a ga-eji mee ka a gwoo ya,

¹⁰ were oke olu si, "Guzoro n'ukwu gi abuo." Nwoke ahụ wuliri elu malite iga ije.

¹¹ Mgbe igwe mmadu ahụ huru ihe Pol mere, ha tiri mkpu n'asusu Laikonia si, "Ndị a bu chi biakwutere anyi n'udidi mmadu."

¹² Banabas ka ha kporo Zeus ma kpokwa Pol Hamis n'ihu na o bu ya bu onye oka okwu.*

¹³ Onye nchajaja Zeus, nke ulo arusi ya di nso n'ihu obodo, kputara oke ehi wetakwa okoko osisi di iche iche. Ya na igwe mmadu ahụ chorọ ichu aja nye ha n'onu uzọ ama ha.

¹⁴ Mgbe ndị ozi ahụ, Banabas na Pol nuru ihe ndi a, ha dowara uwe ha, gbara ọsọ jekwuru igwe mmadu ahụ na-eti mkpu,

---

* **14:12** Ndị a bu aha chi ndi obodo a. Aha ha ọzọ bu Jupita na Mekuri.

15 na-asị, “Ndị ikom, gịnị ka unu na-achọ ime? Lee, anyị bụkwa mmadụ dị ka unu. Ọ bụ ozioma ka anyị wetaara unu. Anyị chọrọ ka unu site n’isopuru ihe ndị a na-abaghị uru, bīakwute Chineke dị ndụ. Onye kere eluigwe na ụwa, na oke osimiri na ihe niile dị n’ime ha.

16 N’oge gara aga, ọ hapuru mba niile ka ha na-eme ihe masiri ha.

17 N’agbanyeghi nke a ọ hapughị i debere onwe ya ihe ndị ga-agbara ya akaebe, site n’oru oma ya niile. Dị ka inye unu mmiri ozuzo site n’eluigwe, na mkpuru nke ala n’oge ha. Ọ na-enyekwa unu nri na-emekwa ka obi na-atọ unu uto.”

18 N’agbanyeghi okwu ndị a, ọ rara ha ahụ igbochi igwe mmadụ ahụ ichuru ha aja.

19 Ma ndị Juu sitere n’Antiok na Aikoniom biara kpalie obi igwe mmadụ ahụ. N’ihi ya, ha turu Pól nkume, dokpuru ya puo n’obodo, chee na ọ nwuola.

20 Ma mgbe ndị na-eso ụzọ biara gbaa ya gburugburu, o bilitere, laghachikwa n’ime obodo ahụ. Ma n’echi ya, ya na Banabas sooro gaa Debi.

Pól na Banabas alaghachi Antiok nke Siria

21 Ha zisasi ozioma n’ime obodo ahụ, nke mere ka otutu mmadụ buru ndị na-eso ụzọ ya. Ha loghachiri n’obodo Listra site ya gaa Aikoniom na Antiok.

22 N’ebe ahụ ha gbara ndị na-eso ụzọ ume kasikwa ha obi si ha jidesie okwukwe ahụ ike. Ha siri, “Anyị ga-agabiga otutu mkpagbu dị iche iche tupu anyị abaa n’alaeze Chineke.”

²³ Mgbe ha hoputachara ndi okenye n'ime nzuko niile. Ha sitere n'obubu onu na ekpere tinye ha n'aka Onyenwe anyi, bu onye ha kwenyere na ya.

²⁴ Ha sitere n'akuku Pisidia garuo Pamfilia.

²⁵ Mgbe ha zisachara ozioma n'obodo Pega, ha gbadara gaa Atalia.

²⁶ Site n'ebe ahụ, ha sooro ugbo mmiri jeruo Antiok bu ebe a no nyefee ha n'amara Chineke n'ih i oru ndi a ha ruzuru.

²⁷ Mgbe ha biaruru, ha kpokotara nzuko kwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee, na otu o siri meghe onu uzọ nke okwukwe nye ndi mba ozọ.

²⁸ Ha na ndi na-eso uzọ nogidere n'ebe ahụ ruo oge di anya.

15

Nzuko di mkpa na Jerusalem

¹ Ufodu ndi ikom sitere Judia bia malitere izi umunna ozi, "O buru na e bighi unu ugwu dika Mosis nyere n'iwu, a pughi izoputa unu."

² Ha na Pol na Banabas ruritara uka nke ukwu. N'ih i nke a, ha kpebiri ka Pol na Banabas, na ufodu ndisi ndi ozọ soro gaa Jerusalem hu ndi ozi na ndi okenye nke nzuko maka okwu a.

³ Nzuko ahụ zipuru ha n'uzọ ha, mgbe ha sitere Fonia na Sameria na-agafe, ha korọ otu ndi mba ozọ siri chegharia. Nke a wetara ndi niile kwere ekwe oke onu di ukwu.

⁴ Mgbe ha bjaruru Jerusalem, nzuko, ndị ozi na ndị okenye nabatara ha, ha kọkwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee.

⁵ Ma ụfọdu ndị kwere ekwe si n'otu ndị Farisii biliri na-ekwu si, "Na ọ dị mkpa ka e bie ha ugwu ma gwakwa ha ka ha dobe iwu Mosis."

⁶ Mgbe ahụ, ndị ozi na ndị okenye zukọtara itule okwu a.

⁷ Mgbe ha nọ tulegide okwu ahụ ruo oge dị anya, Pita guzoro ọtọ si ha, "Ụmụnna m, unu niile maara na site na mbụ Chineke họtara m site n'etiti unu, ka m zisaa ozioma ahụ nye ndị mba ọzọ ka ha nuru, ma kwerekwa.

⁸ Chineke a, onye maara obi mmadu niile gbaara ha akaebe site n'inye ha onyinye Mmuo Nso dika anyi si nata ya na mbu.

⁹ O gosighi na o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ha. N'ih i na o mere ka obi ha di ocha site n'okwukwe.

¹⁰ Ugbu a, gini mere unu ji anwa Chineke onwunwa site na-itinye n'olu ndi na-eso uzọ ya ibu arọ nke anyi maobu nna nna anyi ha na-enweghi ike idokpu?

¹¹ Mba, anyi kwenyere na o bu site n'amara nke Onyenwe anyi Jisos ka a ga-eji zoputa anyi, dika a ga-esi zoputakwa ha."

¹² Mmadu niile noduru nwayo, ha bidoro ige nti n'akuko Banabas na Pol na-akoro ha banyere ihe iribama niile na oru ebube niile Chineke jiri ha ruo n'etiti ndi mba ozo.

¹³ Mgbe ha kwusiri okwu ndi a, Jemis siri, "Umuna m geenu nti.

14 Saimon akọlara anyị otu Chineke si buru ụzọ lekọta ndị mba ọzọ site na isite n'etiti ha họtara onwe ya ndị ga-ekwere na aha ya.

15 Nke a na okwu ndị amụma dakọtara, dika e dere ya,

16 “ ‘Mgbe nke a gasiri, aga m aloghachi, aga m ewughachikwa ụlọ ikwu Devid nke dara ada.

Ebe ya niile dakposiri adakposi ka m ga-ewugharikwa, aga m emekwa ka o guzozie,

17 ka ndị fọduru n'etiti mmadu nwe ike choo Onyenwe anyi, o buladi ndi mba ọzọ niile ndi a kpokwasiri aha m,

ka Onyenwe anyi kwuru, onye na-emekwa ihe ndi a.’*

18 Nke a amaara site na mgbe ochie.

19 “N’ihi nke a, mkpebi ikpe m bu nke a, ka anyi ghara isogbu ndi mba ọzọ loghachikwutere Chineke,

20 kama o kwesiri ka anyi degara ha akwukwo gwa ha si ha hapu iri nri obula e ji choro arusi aja. Ka ha wezugakwa onwe ha site na mmehie ikwa iko, ya na iri anu a nyagburu anyagbu, maobu obara.

21 Site na mbu, Mosis nwere ndi na-ekwusa iwu n’obodo niile. A na-agukwa ya n’ulo nzuko n’ubochi izuike niile.”

Akwukwo e degaara ndi mba ọzọ

---

* 15:17 Ems 9:11,12

²² Mgbe ahụ, ndị ozi na ndị okenye, ha na nzukọ niile, kpebiri ka a hoputa ndị ikom a ga-eziga Antiok ha na Pọl na Banabas. Ha hoputara Judas onye a na-akpọkwa Basabas, na Sailas, ndị ndu so n'etiti umunna.

²³ Ha nyekwara ha n'akwukwo ozi di otu a, Akwukwo a sitere n'aka ndi ozi, na ndi okenye ndi bu umunna unu.

A na-edetara ya unu ndi sitere na mba ozo kwere bu ndi no n'Antiok, Siria na Silisia.

Ekele.

²⁴ E mere ka anyi mata na ufodu ndi otu anyi ebuterela unu nsogbu na ogbaaghara, mee ka obi loo unu mmiri, na-emebi mkporobi unu. Ma n'ezie, ha anataghị ike n'aka anyi ime nke a.

²⁵ N'ihii nke a, anyi zuko, sitekwa n'otu obi kpebie ihoputa ufodu ndi ikom na izitere unu ha, ha na ndi anyi huru n'anya, bu Pọl na Banabas,

²⁶ ndi ikom werela ndu ha tunye n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraist.

²⁷ Ya mere, anyi na-ezite Judas na Sailas ndi ga-akowara unu n'ihu n'ihu, ihe anyi dere n'akwukwo a.

²⁸ N'ihii na o bu ihe ziri ezi n'anya Mmuo Nso na n'anya anyi kwa, na o kwesighi ka anyi bokwasị unu ibu arọ kari ihe ndi a di mkpa.

²⁹ Ma o kwesiri ka unu hapu iri ihe obula e jiri chuo aja nye arusi, ya na iri anu obula a nyagburu anyagbu, maobu obara. Kwapukwanu onwe unu site n'ikwa iko. O buru na unu eme ihe ndi a, unu mere nke oma.

Noonu nke oma.

³⁰ Ya mere, e zipurụ ha, ha jeruokwa Antiok. Mgbe ha kpokoro nzuko ahụ, ha nyere ha akwukwo ozi ahụ.

³¹ Mgbe ndị otu ogbako ahụ gusiri ya, ha nuriiri onu nke ukwu n'ihi agbamume ha natara.

³² Judas na Sailas, ndi ha onwe ha bu ndi amuma, kwuru otutu okwu, iji gbaa ha ume na ime ka okwukwe ndi kwere ekwe guzosie ike.

³³ Mgbe ha nonyesiri ha nwa oge nta, ndi kwere ekwe ji ngozi nke udo zilaga ha ka ha laghachikwuru ndi zitere ha.

³⁴ Ma o masiri Sailas inotukwu n'ebe ahụ.†

³⁵ Pol na Banabas nogidere n'Antiok, ebe ha na ndi ozo kuziri ihe ma kwusakwa okwu Onyenwe anyi.

Nkewa nke di n'etiti Pol na Banabas

³⁶ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Pol gwara Banabas, "Ka anyi gaghachi n'obodo niile anyi kwusara okwu Onyenwe anyi n'otu n'otu, mata ka ndi kwere ekwe si agbali n'ebe ahụ."

³⁷ Banabas choro ka ha na Jon onye a na-akpo Mak soro gaa.

³⁸ Ma Pol echeghi na o ziri ezi iduru ya n'ihi na o hapuru ha na Pamfilia. O sokwaghi ha jezuo ozi ha.

³⁹ Iru uka daputara n'etiti ha siri ike nke mere na ha kewara. Banabas kporo Jon Mak banye n'ugbo gawa Saipros.

⁴⁰ Ma Pol horo Sailas, kporo ya gawa njem, mgbe umunna kpesiri ha ekpere raara ha nye n'amara Onyenwe anyi.

---

† **15:34** Ufodu akwukwo adighi edebanye ihe banyere Sailas n'amaokwu a.

⁴¹ O jeghariri n'ime obodo Siria na Silisia na-agba nzukọ nọ n'ebe ahụ ume.

16

Timoti esonyere Pọl na Sailas

¹ Pọl bjaruru Debi na Listra, ebe otu onye na-eso ụzọ Jisọs a na-akpọ Timoti bi. Nne ya bụ onye Juu burukwa onye kwere ekwe, ma nna ya bụ onye Griik.

² Umunna ndi bi na Listra na Aikoniom gbara ezi ama banyere ya.

³ Pọl choro ka Timoti soro ya n'ije ya. Ma n'ih i ndi Juu bi n'akuku ebe ahụ, o biri ya ugwu n'ih i na mmadu niile maara na nna ya bụ onye Griik.

⁴ Dika ha na-eme njem site n'obodo ruo n'obodo, ha na-akowara ha ihe banyere mkpebi ndi ozi na ndi okenye kpebiri na Jerusalem ka ha nwe ike idebe ha.

⁵ Ihe ndi a niile mere ka nzukọ sie ike n'okwukwe ma baakwa ụba n'onuogugu kwa ubochi.

Pọl ahụ ohu banyere nwoke Masidonia

⁶ Ha gara mpaghara Frigia na Galeshia. Ma Mmuo Nso ekweghi ka ha kwusaa ozioma n'akuku Eshia n'oge ahụ.

⁷ Mgbe ha ruru n'akuku obodo Misia, ha chere ihu ibanye n'akuku obodo Bitinia. Ma Mmuo Nso nke Jisọs akwagideghi ka ha gaa.

⁸ Ka ha si n'akuku Misia gafee, ha batara Troas.

⁹ N'abalị ahụ, Pọl huru ohu ebe o huru otu nwoke onye Masidonia ka o guzo na-ariọ ya si, "Bia na Masidonia nyere anyi aka."

¹⁰ Mgbe ọ hụchara nke a, anyị jikeere ngwangwa ịga Masidonia ebe anyị mara na Chineke akpọla anyị ịgbasara ha ozioma.

Lidia aghọ onye kwere ekwe

¹¹ Anyị banyere ụgbọ mmiri na Troas si ya gafee Samotres. N’echi ya, anyị bjaruru Niapolis.

¹² Site n’ebe ahụ anyị jeruru Filipai nke bụ isi obodo dị n’akụkụ mpaghara Masidonia burukwa otu akụkụ n’ebe ndị Rom na-achị. Anyị nọdurụ n’ime obodo a ọtụtụ ụbọchị.

¹³ N’ụbọchị izuike, anyị sitere n’obodo ahụ gaa n’akụkụ osimiri ebe anyị chọputara na ụlọ ekpere dị. N’ebe a ka anyị nọ gwa ụmụ nwanyị ndị gbakọronụ okwu.

¹⁴ Aha otu n’ime ndị inyom nuru okwu anyị bụ Lidia, onye obodo Tiatira, onye na-azụ ahịa akwa e sijiri odo odo. Ọ bukwa nwanyị na-asọpuru Chineke. Onyenwe anyị meghere obi ya, ige ntị n’ihe Pọl na-ekwu.

¹⁵ Ka e mesiri ya na ezinaulo ya baptizim, ọ rịrọ anyị na-asi, “Ọ buru n’ezie na unu gurụ m dika onye kwesiri ntukwasị obi nye Onyenwe anyị, batanụ n’ulo m noro.” Mgbe ọ kwagidesiri anyị ike, anyị sooro ya.

Pọl na Sailas n’ulo mkporo

¹⁶ Otu ụbọchị, mgbe anyị na-aga n’ulo ekpere, anyị zutere otu nwaagboghọ bụ ohu, onye nwere mmụọ ịgba afa. Ọ na-ewetara ndị nwe ya ezigbo ego site n’ịgba afa.

¹⁷ Ma o sogidere anyị na Pọl ebe ọbula anyị na-aga, na-etị mkpu na-asi, “Ndi a bu ndi ohu

Chineke Onye kachasi ihe niile elu. Ha bɔara ikwuputara unu ihe banyere uto nzoputa.”

18 O mere nke a otutu ubochi. Ma site n’oke iwe, Pol baara mmuo ojo ahụ bi n’ime ya mba si, “Eji m aha Jisọs Kraist na-enye gi iwu si gi site n’ime ya puta!” Otu mgbe ahụ o siri n’ime ya puta.

19 Mgbe ndi nwe ya huru n’olileanya ha iji inweta ego akwusila, ha jidere Pol na Sailas dokpuru ha jekwuru ndiisi obodo n’oma ahia.

20 Mgbe ha dutara ha n’ihu ndi na-ekpe ikpe ha siri, “Ndi ikom a bu ndi Juu ma ha etinyela ogbaaghara n’obodo anyi,

21 site n’ikuzi omenaala megidere iwu anyi, nke anyi bu ndi Rom na-enweghi ike inabata maobu mee.”

22 Igwe mmadu sonyere imegide ha. Ndi ikpe nyere iwu ka a dowaa uwe,* piakwa ha ihe.

23 Mgbe ha piachara ha ihe nke oma, a tonyere ha n’ime ulo mkporo, nyekwa onye nche iwu ka o chee ha nke oma.

24 N’ihi nke a, o tonyere ha n’ime ime ulo mkporo, ebe o jiri otosi kegide ha n’ukwu.

25 N’etiti abali, mgbe Pol na Sailas na-ekpe ekpere na-abukwa abu ito Chineke, ndi niile no n’ulo mkporo ahụ na-ege ha nti.

26 Na mberede, oke ala oma jijiji bidoro, nke mere ka ntoala ulo mkporo ahụ maa jijiji. Ngwangwa, onu uto ya niile meghere, udo igwe niile e jiri kee ndi mkporo topukwara.

---

* 16:22 Ya bu gbaa ha oto

27 Mgbe onyeisi nche ụlọ mkpọrọ tetara n'ura ma hụ na ọnụ ụzọ niile ghere oghe. N'ihì ya, o chere na ndị mkpọrọ niile agbapụla. Ya mere, ọ mịputara mma agha ya chọọ igbu onwe ya.

28 Ma Pọl tiri mkpu n'oke olu, sị, “Emerula onwe gị ahụ. Anyị niile nọ n'ebe a!”

29 Onyeisi nche ahụ kpọrọ ka eweta ọkụ, ọ gbabara n'ime, daa n'ụkwụ Pọl na Saịlas na-ama jijiji.

30 Ọ kpọputara ha n'ezì sị, “Ndị nwe m, gini ka m ga-eme ka a zọputa m?”

31 Ha sịrị, “Kwere n'Onyenwe anyị Jisọs, a ga-zọputa gị na ezinaụlọ gị niile.”

32 Mgbe ahụ, ha gwara ya na ndị niile nọ n'ezinaụlọ ya okwu nke Onyenwe anyị.

33 N'otu elekere ahụ, n'abalị ahụ, ọ sachara ọnya ha. N'atụfughị oge, ha mere ya na ezinaụlọ ya baptizim.

34 Ọ kpọbatara ha n'ụlọ ya, nye ha ihe oriri. Ya onwe ya na ezinaụlọ ya nūriri ọnụ n'ihì na o kwerela na Chineke.

35 N'echi ya, ndị ikpe ahụ zitere ndị uweojii sị, “Hapụnụ ụmụ nwoke ahụ ka ha laa.”

36 Onyeisi ụlọ mkpọrọ ahụ gwara Pọl, sị, “na ndị ikpe zitere ozi sị ha laa. Ugbu a putanụ. Unu laanụ n'udo.”

37 Ma Pọl sịrị ha, “Ha tiri anyị ihe n'ihu mmadụ niile na-ebughị ụzọ kpee anyị ikpe. Emesịa ha tinyere anyị n'ụlọ mkpọrọ. Anyị bụ diala n'obodo Rom! Olee otu ha ga-esi zipụ anyị na nzuzo. O kwesiri ka ha bịa n'onwe ha kpọputa anyị.”

³⁸ Ndị uweojii ahụ gara gwa ndị ikpe ahụ ihe ha kwuru. Mgbe ha nūrụ na ha bụ diala na Rom, ha tūrụ egwu nke ukwu.

³⁹ Ha bjakwutere ha rịsie ha ariri ike. Ha kpọtakwara ha, rịọ ha ka ha hapụ obodo ahụ.

⁴⁰ Mgbe ha sitere n'ụlọ mkpọrọ pụta, ha gara n'ụlọ Lidia. N'ebe ahụ ka ha zutere ụmunna, gwa ha okwu mgbamume, emesia ha si n'obodo ahụ pụọ.

17

Pọl n'obodo Tesalonaika

¹ Mgbe ha gafechara obodo Amfipolis na Apolonia, ha bjaruru obodo Tesalonaika, ebe ụlọ nzukọ ndị Juu dị.

² Pọl bakwuuru ha, dika ọ na-eme oge niile. Ọ nonyere ha izu ụka atọ, ya na ha na-atughari uche n'Akwukwọ Nsọ,

³ na-akwara ha na-edokwa ha anya na ọ dị mkpa na Kraịst ga-ahụ ahụhụ, ma sitekwa n'ọnwụ bilie. Ọ siri, "Jisọs a, nke m na-ekwusara unu bụ Kraịst ahụ."

⁴ Ụfọdụ n'ime ndị Juu ahụ ka e mere ka ha kwere ma sonyere Pọl na Sailas, otu aka ahụ, igwe mmadụ ndị na-atụ egwu Chineke n'etiti ndị Griik na ụmụ nwanyi ụfọdụ a maara aha ha.

⁵ Ma ndị Juu juputara n'ekworo, n'ihia ya, ha kpaliri obi ụfọdụ mmadụ efu n'etiti ha n'oma ahia. Ndị a malitekwarara ogbaaghara n'uzọ dị iche n'ime obodo. Ha tikasiri ụlọ Jesin, n'ihia na ha chorọ idoputa ha nyefee ha n'aka oha mmadụ.

⁶ Ma mgbe ha na-achọtaghi ha n'ebe ahụ, ha dopụtara Jesin na ụmụna anyị ụfọdụ, duru ha jekwuru ndị ikpe nke obodo ahụ, na-eti mkpu, "Ndị a kpuru ụwa ihu n'ala abịala inye obodo ukwu anyị nsogbu.

⁷ Ma Jesin nabatara ha n'ụlọ ya. Ha na-emebi iwu Siza n'ihì na ha na-asịkwa na ọ dị eze ọzọ dị nke a na-akpọ Jisọs."

⁸ Okwu dị otu a wetara obi ilọ mmiri n'etiti ndị ikpe na mmadụ niile.

⁹ Ha hapụrụ Jesin na ndị ọzọ, naanị mgbe ndị akaebe bịara kwụọ ụgwọ e jiri gbaputa ha.

Pọl n'obodo Beria

¹⁰ Ma n'abalị ahụ, ndị kwere ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl na Saịlas ka ha gaa obodo Beria. Ma mgbe ha ruru n'ebe ahụ, ha banyere n'ụlọ nzukọ ndị Juu.

¹¹ Ma ndị bi na Beria jiri obi ghere oghe nabata okwu a karià ndị bi na Tesalonaika. N'ihì na ha ji inụ ọkụ n'obi nara okwu ahụ, na-enyocha Akwụkwọ Nsọ kwa ụbọchị, ka ha mara ma ihe ha na-ekwu ọ bụ eziokwu. Ha mere nke a ụbọchị niile.

¹² Ọtụtụ n'ime ha kweere, ụfọdụ ụmụ nwanyị na ụmụ nwoke ndị Griik a maara aha ha chegharịkwara.

¹³ Ma mgbe ndị Juu bi na Tesalonaika nūrụ na Pọl na-ekwusa ozioma Chineke na obodo Beria, ụfọdụ ha gara n'ebe ahụ na-akpali igwe ndị mmadụ n'ihì iwebata ọgbaaghara.

¹⁴ Ndị kwere ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl ka ọ gaa n'akụkụ oke osimiri dị n'ebe ahụ. Ma ha hapụrụ Saịlas na Timoti ka ha na ha nọdụ.

15 Ma ndị dupuru Pọl sooro ya ruo obodo Atens. Ha lawara, hapụrụ Saịlas na Timoti ozi ka ha bịakwute ya na-atụfughị oge.

Pọl n'obodo Atens

16 Mgbe Pọl nọ na-echere ha n'Atens, o wutere mmụọ ya nke ukwu n'ihị arụsị niile ọ hụrụ, nke jupụtara n'obodo ahụ.

17 N'ihị nke a, ya na ndị Juu na ndị na-atụ egwu Chineke, na-anọgide n'ụlọ nzukọ na-arurịta ụka. Kwa ụbọchị, ọ na-apụkwa n'oma ahịa na-agwa ndị niile o zutere okwu.

18 Ya na ụfọdụ ndị Epikuri* na ndị Stoik† bụ ndị ọkachamara na-arurịta ụka. Ndi ụfọdụ na-asị, “gini ka onye ekwurekwu a ga-ekwu?” Ndi ọzọ siri, “ọ dika onye na-ekwusa umu mmuọ‡ ndi ala ọzọ.” Ha kwuru nke a n'ihị na ọ na-ekwusa ozioma banyere Jisọs na mbilite n'onwu ya.

19 Ha kpọbatara ya n'ebe ha zukoro, ebe a na-akpo Areopagos,§ ebe ha nọ si ya, “Anyi enwere ike imata ihe banyere ozizi oheru gi a?”

20 I na-ekwu ihe ndi na-agbagwoju anyi anya. Anyi chorọ imata ihe ndi a nke oma.”

21 (Ndi Atens niile na ndi ala ọzọ bi n'obodo ahụ, enweghi ohere ime ihe obula, ọ gwuchaala ọrụ ikwu na inu banyere ihe di oheru.)

---

* **17:18** Otu ndi kwenyere na ndu bu maka naani oriri na onunu.

† **17:18** Otu ndi na-ekwenyeghi na ndu bu naani oriri na onunu.

‡ **17:18** Ha chere na o bu chi nke ndi ala ọzọ, ha amaghi na o bu Chi onye kere ihe niile ka o na-ekwu banyere ya. § **17:19** Maobu, *Ugwu Maas*

22 Mgbe ahụ Pọl guzoro na nzuko Areopagos si, “Unu ndị Athens, ahụla m na ọ na-anụ unu ọkụ n’obi isopuru mmuo nke unu na-eфе ofufe.

23 N’ihi na mgbe m na-ejeghari n’obodo unu, ahuru m ulo chi di iche iche, ahuru m otu ebe ichu aja nke e dekwasiri n’elu ya:

Ihe e nyere chi nke amaghi ama.

Ya mere, ihe ahụ unu na-eфе ofufe n’amaghi ama nke a ka m na-ekwusara unu.

24 “Chineke onye kere uwa na ihe niile di n’ime ya. Ebe ọ bu onye nwe eluigwe na uwa, ọ dighi ebikwa n’ulonso e jiri aka wuo.

25 Otu aka ahụ, ọ dighi anara ije ozi site n’aka mmadu, dika a ga-asị na o nwere ihe korọ ya. Ya onwe ya na-enye ndu na ume na ihe niile. Ọ na-egbokwa mkpa niile.

26 O sitere n’aka otu onye, bu mmadu mbu ahụ, kee agburu niile nke mmadu n’otu n’otu, ka ha biri n’elu uwa dum. O jiri aka ya kewachaa oge ogbo obula ga-anọ na oke niile nke ebe obibi ha.

27 Ma nzube ya banyere ihe niile bu ka onye obula chosie Chineke ike. Eleghi anya, mmadu nwere ike lezie uzọ ya anya, si otu a chota ya. Ọ nokwaghi mmadu obula n’ebe di anya.

28 ‘N’ihi n’ime ya ka anyi na-ebi, anyi na-ejegharikwa n’ime ya na-adikwa ndu.’ Dika ufodu n’ime unu ndi ode abu na-ekwu si, ‘Anyi onwe anyi bu umu ya.’

29 “Ebe anyi bu ndi Chineke muru, o kwesighi ka anyi na-eche na ihe akporo Chineke yiri olaocha maobu olaedo, maobu nkume, ihe apiri api site na nka na ihe di n’obi mmadu.

³⁰ Ma Chineke lefuru enweghị nghọta nke mmadụ anya banyere ihe ndị a niile n'oge gara aga. Ma ugbu a, ọ chọrọ ka mmadụ niile chegharịa.

³¹ N'ihia na o debela otu ubochi mgbe ọ ga-ekpe ụwa niile ikpe n'uzo ezi omume, site n'aka otu nwoke ọ họtara. O mekwara ka nke a guzosie ike, mgbe o mere ka onye ahụ si n'onwu bilie."

³² Mgbe ha nuru ihe banyere mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu, ha chiru ya ochi. Ma ufodu n'ime ha siri, "N'oge ozọ anyi ga-achọ inu okwu ndi a."

³³ N'oge a, Pọl hapuru ha.

³⁴ Mmadu ole na ole sooro ya, burukwa ndi kwere ekwe. Otu onye n'ime ha bu Dionisios onye Areopagos. Onye ozọ bu nwanyi a na-akpo Damaris na ndi ozokwa.

18

Pọl n'obodo Korint

¹ Ka nke a mechara, Pọl hapuru Atens gaa Korint.

² N'ebe ahụ ozutere otu onye Juu a muru n'obodo Pontos, onye a na-akpo Akwila. Ya na nwunye ya Prisila sitere Itali Klodios nyere iwu ka a churu ndi Juu site n'obodo Rom. Pọl gara hu ha,

³ n'ihia na ha na-arụ otu oru, o binyere ha, sokwara ha ruko oru n'ihia na ha bu ndi na-akpa akwa e ji ama ulo ikwu.

⁴ Ubochi izuike niile, ọ na-arụ uka n'ulo nzuko ha na-agbali ime ka ndi Juu na ndi Griik kwere.

⁵ Mgbe Saịlas na Timoti sitere na Masidonia bịa, Pọl tinyere oge ya niile ikwusa okwu na ikowara ndị Juu na Jisọs bụ Kraịst ahụ.

⁶ Mgbe ọbụla ha megidere ya ma kparịa ya, ọ na-efecha uwe ya, si ha, “Ọbara unu dị unu n’isi, aka m dị ọcha. Malite ugbu a, aga m agakwuru ndị mba ọzọ.”

⁷ O siri n’ebe ahụ puo, gaa n’ụlọ otu nwoke a na-akpọ Taitos Jostus, onye na-asopuru na-efekwa Chineke ofufe. Ụlọ ya dị nso n’ụlọ nzuko ndị Juu.

⁸ Krispos onyeisi n’ụlọ nzuko ahụ na ezinaụlọ ya niile kweere n’Onyenwe anyị. Otutu ndị ọzọ bi na Korint nuru okwu ahụ, kwere, e mee ha baptizim.

⁹ Onyenwe anyị gwara Pọl n’ọhụ n’otu abali si, “**Atula egwu, kwusie okwu ike, emechikwala onu gi.**

¹⁰ **N’ihi na anonyeere m gi. O dikwaghi onye ọbula puru imeru gi ahụ. Enwekwara m otutu mmadu n’ime obodo a.”**

¹¹ O nogidere ebe ahụ otu afọ na okara. O na-ezikwa ndị mmadu okwu Chineke.

¹² Mgbe Galio malitere ichi achi n’obodo Akaja, ndị Juu bidoro omume ojoo megide Pọl. N’ikpeazu, ha duputara ya, gaa n’uloikpe.

¹³ Ha siri, “Nwoke a na-amanye ndị mmadu ka ha na-ekpere Chineke n’uzo megidere iwu.”

¹⁴ Ma mgbe Pọl chorọ ikwu okwu, Galio siri ndị Juu ahụ, “Agaara m enwe ndidi gee unu nti ma o buru na okwu a gbasara mmejọ mmadu mejoro ibe ya, maobu aru mmadu mere megide obodo.

15 Ma ebe unu na-ekwu ihe banyere okwu na aha dị iche iche nakwa iwu unu, gaanụ dozie ya n'onwe unu. Agaghị m abụ onye ikpe okwu ihe ndị dị otu a.”

16 O sitere n'ime ụlọ ikpe ya chụpụ ha.

17 Ha jidere Sostenis, onye bụ onyeisi ụlọ nzukọ ahụ tie ya ihe nke ukwuu n'ọnu ụzọ ụlọ ikpe ahụ. Ma Galio emeghị dika ọ maara ihe na-eme n'ebe ahụ.

Prisila, Akwila na Apolōs

18 Mgbe ọ nọsiri n'ebe ahụ otutu ụbọchi, Pọl siri ndị kwere ekwe nọ n'ebe ahụ ka ha nọdunụ nke oma, ma si n'ebe ahụ banye n'ugbo mmiri ruo Siria. Prisila na Akwila sokwaara ya gaa. N'obodo a na-akpọ Senkria, ọ kpuchara agiri isi ya, n'ihu nkwa o kwere.

19 Mgbe ha rutere Efesos, ọ hapuru ha n'ebe ahụ, ma o bu ụzọ banye n'ụlọ nzukọ ebe ya na ndị Juu nwere mkparita ụka.

20 Ma mgbe ha rioro ya ka ọ nonyetukwuoro ha ogologo oge, ọ kweghi.

21 Mgbe ọ na-ahapụ, ọ siri ha, “Ọ buru na Chineke kwe, aga m aloghachikwute unu ozọ.” Emesia ọ banyere n'ugbo hapu Efesos.

22 Mgbe ọ kwusiri na Sizaria, ọ gara leta choochi di n'ebe ahụ kelee ha. Emesia, ọ gara n'ihu ruo Antiok.

23 Mgbe ọ nọsiri nwa oge nta n'ebe ahụ, ọ sitere n'ebe ahụ puo jeharia n'akuku obodo Galeshia na Frigia na-agba ndi na-eso ụzọ ahụ ume.

Obibia Apolōs n'obodo Efesos na Korint

²⁴ Ma otu nwoke onye Juu, aha ya bụ Apolōs, onye Alegzandria bịaara na Efesōs. O bụ onye ọka okwu, burukwa onye maara ihe edere n'Akwukwọ Nsọ nke oma.

²⁵ Nwoke a natara ozizi banyere ụzọ Onyenwe anyị. O sitekwara n'ihu ọkụ nke obi kuzie nnoo ihe ziri ezi banyere Jisōs. Ma ihe o maara bụ naanị ihe gbasara baptizim Jōn mere.

²⁶ Ma o nọgidesiri ike na-ekwuwa okwu n'ulo nzuko. Mgbe Prisila na Akwila nuru okwu ya, ha jekwuru ya, duru ya gaa n'ulo, were nwayoo kowaara ya ihe niile banyere ụzọ Chineke.

²⁷ Mgbe o zubere iga obodo Akaja, ndi umunna gbara ya ume. Ha degaara ndi na-eso ụzọ Onyenwe anyi no n'ebe ahụ akwukwọ ka ha nabata ya. Mgbe o bjaruru, Onyenwe anyi sitere n'aka ya mee ka amara ya baa uba n'ebe ndi kwere ekwe no.

²⁸ N'ihia na n'ihu ndi mmadu niile, o guzoro kwuo okwu megide ozizi ojo na iru uka niile nke ndi Juu. O gosiri ha site n'akwukwọ nsọ na Jisōs bụ Kraist ahụ.

19

Pọl n'obodo Efesōs

¹ Mgbe Apolōs no na Korint, Pọl sitere ụzọ nke n'ime elu ala bjarute Efesōs. N'ebe ahụ, o huru ufodu ndi na-eso ụzọ ahụ,

² si ha, "Unu natakwarara Mmuo Nsọ mgbe unu kweere?"

Ha siri ya, "Mba, anyi anubeghi na o nwere ihe dika Mmuo Nsọ."

³ Ya mere, ọ siri, “Gini ka unu kwenyere n’ime ya mgbe e mere unu baptizim?”

Ha siri, “Baptizim nke Jọn.”

⁴ Mgbe ahụ, Pọl siri, “Baptizim Jọn bụ nke gbasara ncheghari site na mmehie, na-agwa ndi mmadu ka ha kwere n’onye ahụ na-eso ya na-abia, nke bụ, ikwere n’ime Jisọs.”

⁵ Mgbe ha nuru nke a, e mere ha baptizim n’aha Onyenwe anyi Jisọs.

⁶ Mgbe Pọl bikwasiri ha aka ya abuo n’isi, ha natara Mmụọ Nso. Ha kwukwara okwu n’asusu di iche iche, bukwaa amuma.

⁷ Ha niile ruru ndi ikom iri na abuo.

⁸ O banyere n’ulo nzuko ahụ ma were nkwuwa okwu, na iru uka n’ebe o doro anya gwasie ha okwu ike banyere alaeze Chineke. O bu onwa ato ka o were ya ime nke a.

⁹ Ma ufodu n’ime ha mechiri obi ha; ha juru ikwenye, kama ha kwuru okwu ojojo megide Uzọ ahụ n’ihu ogbako ahụ niile. Ya mere, o sitere n’ebe ha no puo, kporokwa ndi na-eso uzọ ahụ, ha na-akparita uka kwa ubochi n’ulo ogbako* Tiranos.

¹⁰ Ihe ndi a gakwara n’ihu afo abuo. Ndi niile bi na Eshia nukwara ozioma Onyenwe anyi. Otutu n’ime ha bu ndi Juu, ma ndi ozọ bu ndi Griik.

Umụ Skiva

¹¹ Chineke sitere n’aka Pọl ruo otutu oru ebube puru iche.

---

* **19:9** Nke a bu ebe a na-anọ na-akuziri oha mmadu ihe.

¹² Nke bụ na-ewere ufọdu n'ime akisi maobu ichafo na akwa mgbochi nke meturu ya n'ahu na-atukwasi n'ahu ndi oria, ahụ a dikwa ha ike. E sitekwara na ya chupu mmuo ojo.

¹³ Ufodu ndi Juu dikwa ndi na-ejehari n'obodo di iche iche na-achupu mmuo ojo n'ime mmadu. Ha chokwara ime nke a n'aha Onyenwe anyi Jisos na-asi, "E ji m aha Jisos, onye Pol na-ekwusa na-enye unu iwu ka unu site n'ime ya puta."

¹⁴ Ndi na-eme ihe di otu a bu umu asaa nke Skiva, onyeisi nchujaja, bu onye Juu.

¹⁵ Mmuo ojo ahụ zara ha si, "Amaara m onye Jisos bu, amakwaara m onye Pol bu, ma unu onwe unu, unu bu ndi ole?"

¹⁶ Nwoke ahụ mmuo ojo na-achi makwasiri ha, tie ha ihe nke ukwu, mee ka ha gbaa oso. Ha gbara oto gbapu n'ulo ahụ. Ha merukwara ahụ.

¹⁷ Akuko banyere ihe ndi a jezuru obodo Efesos niile. Mgbe ahụ, ndi Juu na ndi Griik ufodu nukwara ihe ndi a. Oke egwu jidekwara ha. N'ih ihe nke a, e mekwara ka aha Onyenwe anyi Jisos daa uda n'ebe niile.

¹⁸ Otutu ndi kwenyerenụ biara na-ekwuputa omume ojo ha niile, n'ihu mmadu niile.

¹⁹ Otutu n'ime ndi na-agwo ogwu mgbaasi buputara akwukwo niile ha ji na-eme mgbaasi, kpo ha oku n'ihu mmadu niile. Akwukwo niile a kporo oku n'ubochi ahụ ga-eru ego ruru puku olocha iri ise.

²⁰ Ya mere, okwu Onyenwe anyi toro, na-agbasa n'ike n'ike na-adikwa ire.

21 Mgbe ihe ndị a gasiri, Pọl kpebiri n'ime mmụọ ya na ya ga-eje ruo Masidonia na Akaia tupu ọ biaruo Jerusalem. O sịkwara “na ya aghaghị ijeru Rom n’ogwugwu ije ya niile.”

22 O zipuru ndị na-enyere ya aka, bụ Timoti na Erastos ka ha buru ụzọ jeruo Masidonia. Ma ya onwe ya nọgidere n'ime Eshia nwa oge.

Ogbaaghara n'obodo Efesos

23 Ma ọ bụ n'oge a ka oke nsogbu malitere megide Ụzọ ahụ.

24 Otu onye ụzọ na-agbaze ọlaocha, aha ya bụ Dimitrios, onye ji ọlaocha na-akpụ ụlọ arusi ala ahụ a na-akpọ Artemis. Ọ na-ewetara ya na ndị ụzọ ibe ya ego n'ebe o hiri nne.

25 Nwoke a kpokotara ndị orụ ya niile, na ndị ya na ha na-arukọ otu orụ, si, “Ndị ibe m, unu ma na ọ bụ site n'orụ nke a ka anyị si enweta akunuba anyị.

26 Unu niile ahula ma nukwa, otu nwoke a na-akpọ Pọl si rafuo otutu ndị mmadu site n'ime ka ha kwenye na chi† ọbula e ji aka mee abughị chi. Ọ bukweghị naanị n'Efesos kama ọ fọdurụ ihe nta ka ọ buru n'Eshia niile.

27 Ọ bukweghị naanị na ihe ize ndu di banyere orụ aka anyị nke a ga eleli kama tinyere nke a, ụlọ nke oke chi nwanyị bụ Artemis agaghị enwekwa nsopuru. Ya bụ, chi nwanyị n'onwe ya bụ onye a na-eke n'obodo Eshia niile nakwa n'elu ụwa niile ka a ga-anapụ nkwanye ugwu diri ya dika chi.”

---

† 19:26 Ya bụ, chi nke mmadu hiwere

28 Ma mgbe ha nuru ihe ndi a, ha were oke iwe tie mkpu na-asị, “Atemis ndi Efesos di ukwuu!”

29 Ogbaaghara ahụ gbasara, zuo obodo ahụ niile. Ha banyere n’ebe a na-eme ihe ileleanya, kpoputa Gaios na Aristakos ndi Masidonia, bu ndi ha na Pol na-aruko oru.

30 Pol choro ibakwuru igwe mmadu ahụ, ma ndi na-eso uzọ ahụ ekweghi ya.

31 Otu aka ahụ kwa, ufodu ndi enyi ya n’etiti ndi na-achi Eshia zigakwaara ya ozi na-arifo ya ka o hapu ibanye n’ebe ahụ a na-eme ihe ileleanya.

32 Ugbu a, nzuko ahụ na-agba aghara, ufodu mmadu na-eti mkpu otu ihe, ndi ozo na-eti ihe ozo. N’ezie, otutu n’ime ha amatakweghi ihe ha jiri nodu n’ebe ahụ.

33 Ufodu ndi Juu n’ime ogbako ahụ nupuru Alegzanda, seputa ya, mee ka o buru uzọ. Alegzanda feere ha aka ka ha dere duu mgbe o choro igoro onwe ya n’ihu oha mmadu ahụ.

34 Ma n’otu ntabi anya ahụ, mgbe ha matara na o bu onye Juu, ha bidoro iti mkpu ihe dika ogologo awa abuo na-asị, “Atemis ndi Efesos di ukwuu!”

35 N’ikpeazu, ode akwukwo nke obodo ahụ kwusiri igwe mmadu ahụ ime uzu. O kwuru, “Ndi ikom Efesos, o nwere onye na-amaghi na obodo Efesos bu obodo na-echekwa ulo ofufe Atemis, na oiyi ya nke si n’elugwe daa?”

36 Ebe ihe ndi a adighi na ngopu, o di mkpa ka unu nodu nwayoo, ghara imebi ihe obula n’echeghi echiche.

37 Lee ugbu a, ndi a unu kpotara n’ebe a abughi ndi ohi, ndi na-ezuru ihe n’ogige chi anyi,

maọbụ na-ekwutọ eze nwanyị arusi anyị.

³⁸ O buru na Dimitrios na ndi okpu uzu ibe ya nwere ihe obula megide ha, ha gaa n'uloikpe. Ndi na-ekpe ikpe ga-eleba okwu ha anya. Kama ha mee ya n'usoro iwu kwadoro.

³⁹ Ma o buru na o nwere ihe ozọ di iche unu chorọ ka e mee, a ga-edozi ya na nzuko nke ndi obodo na-eme n'uzo ziri ezi.

⁴⁰ N'ihia na egwu di, na-eleghi anya a ga-eji ihe nke mere taa boo anyi ebubo na anyi na-ebute ogbaaghara. Anyi enweghi osisa ziri ezi banyere ogbaaghara nke a."

⁴¹ Mgbe o kwuchara nke a, o gbasara ha.

20

Pol agaa obodo Masidonia na Griis

¹ Mgbe ogbaaghara ndi a kwusiri, Pol kpokwara ndi na-eso uzu ahụ, gbaa ha ume, gwa ha ka ha nodu nke oma, o puru gawa Masidonia.

² Mgbe o gagharichara n'akuku ala ahụ niile, werekwa okwu nkasiobi gbaa ndi umunna ume, o bjaruru ala Griis.

³ O noro onwa ato n'ebe ahụ. Mgbe o choputara na ndi Juu agbaala ajo izu megide ya dika o na-ejikere iso ugbọ mmiri gaa Siria, o kpebiri ka ya si uzu Masidonia laghachi.

⁴ Sopata onye Boria bu okpara Piros, na Aristakos, na Sekundus ndi si na Tesalonaika, na Gaios onye Debi na Timoti, na Taikikos na Trofimos, ndi Eshia sokwa ya na-aga ije a.

⁵ Ndi a bu uzu gawa, na-eche anyi na Troas.

⁶ Mgbe Mmemme Ngabiga ahụ gwụsiri, anyị banyere ụgbọ mmiri rute Filipai bịakwute ha na Troas n'ụbọchị nke ise. Anyị nọrọ n'ebe ahụ ụbọchị asaa.

Mkpolite Yutikọs site n'ọnwụ n'obodo Troas

⁷ N'ụbọchị mbụ n'izu ụka, mgbe anyị zukoro inyawa achicha, Pọl gwara ha okwu, ebe ọ na-akwado ịla ma chi bọọ, o kwugidere okwu ruo n'etiti abali.

⁸ Ọtutu oriona dịkwa n'ime ọnuụlọ ahụ di n'ụlọ elu ebe anyị zukoro.

⁹ Otu nwokorobia a na-akpọ Yutikọs nọdurụ ala n'oghereikuku, ọ bụ onye oke ụra bidozo ịtụ dika Pọl na-okwu okwu ruo oge di anya. Mgbe ọ dara n'oke ụra a, o sitere na n'ụlọ elu nke atọ dapụ, daa n'ala. Mgbe e buliri ya, ọ bụ onye nwurụ anwụ.

¹⁰ Pọl rituru n'ala selite ya elu jikuo ya. Ọ siri ndi gbakoro n'ebe ahụ si, "Ka obi hapu ilo unu mmiri o di ndu."

¹¹ Ọ laghachikwara n'ụlọ elu ahụ, mgbe ọ nyawachara achicha ma riekwara, o kwugidere okwu tutu chi aboo, ọ hapuru ha bilie ije ya.

¹² Ha kulitere nwokorobia ahụ na ndu nke mere ka onu juputa ha n'obi. Ọ gbakwara ha ume nke ukwuu.

Ekele ikpeazu nke Pọl nye ndi okenye Efesos

¹³ Anyi onwe anyi gara n'ihu banye n'ugbo mmiri chee ihu iga Asos. Ebe anyi zubere iburu Pọl n'ugbo anyi. O soghi anyi n'ihia na o zubere iji ukwu ruo ebe ahụ.

14 Mgbe o zutere anyị n'Asọs, anyị buru ya n'ugbo gaa Mitilen.

15 N'ubochi nke ozo ya, anyi rutere Kios, n'ubochi nke so ya, anyi gafere rute Samos. Ma mgbe otu ubochi ozo gasiri, anyi rutere Melitos.

16 N'oge a, Pol kpebiri na o gaghi akwusi n'Efesos ka o ghara itufu oge n'Eshia, n'ihu na o na-eme ngwangwa irute Jerusalem n'ubochi mmemme Pentikossu, ma o buru ihe o puru ime.

17 Site na Melitos, o zipuru ozi ka a kporo ya ndi okenye chochi nke Efesos ka ha bia zute ya.

18 Oge ha biakwutere ya, o gwara ha, "Unu maara nke oma otu m si no n'etiti unu mgbe niile mu na unu noro, site n'ubochi mbu ukwu m zokwasiri n'ala Eshia tutu ruo ugbu a.

19 Aruru m oru Onyenwe anyi site n'obi umeala na anya mmiri n'etiti ntaramahuhu di ukwu, site n'izu ojoo ndi Juu gbara maka m.

20 Unu huru na m ahapughi ime ka unu mara ihe obula ga-abara unu uru, mgbe obula m na-akuziri unu ihe n'ulo maobu n'ihu oha.

21 E kwusaala m nye ma ndi Juu ma ndi Griik okwu ncheghari n'ebe Chineke no, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyi Jisos no.

22 "Ma otu o di, ana m aga Jerusalem dika iwu Mmuo Nso nyere m si di, ma amaghi m ihe onodu m ga-abu n'ebe ahụ.

23 Kariakwa na Mmuo Nso na-agbara m ama n'ebe obula na mkporo na ntaramahuhu na-eche m n'ebe ahụ.

24 Ma akpoghi m ndu m ihe obula. Karia naani ka m gbazuo oso m ma jezuokwa ozi ahụ m

natarā n'aka Onyenwe anyị Jisọs, nke bụ ịkọwa banyere ozioma nke amara Chineke.

²⁵ “Ma ugbo a, amaara m na o nweghị onye ọbụla n’ime unu, bụ ndị m jeghariri n’etiti ha na-ezisara ihe banyere alaeze a ga-ahụ m anya ọzọ.

²⁶ Ya mere, ana m agwasị unu ike, taa, na abụ m onye aka ya dị ọcha n’ebe ọbara onye ọbụla n’ime unu dị.

²⁷ N’ihi na-esepughị m aka ikwuputa nzoputa Chineke nye unu.

²⁸ Ma ugbo a, kpacharanụ anya! Leziokwanụ onwe unu na igwe aturu nke Mmụọ Nsọ mere unu ndị nlekota anya ya. Ka unu buru ndị ọzuzu aturu nke choochi Chineke, bụ nke o ji ọbara ya zutara onwe ya.

²⁹ N’ihi na amaara m na mgbe m lachara, agụ jogburu onwe ya ga-abata n’etiti unu nke na-agaghị emere igwe aturu ebere.

³⁰ Ufodu n’ime unu ga-ebili tugharia eziokwu ahụ ihu ka ha si otu a dorọ ufodu ndị na-eso ọzọ ahụ nye onwe ha.

³¹ Ya mere, na-echenụ nche! Chetakwanụ na n’ime afọ atọ m noro n’etiti unu, ehizie na abali, eji m ikwa akwa na anya mmiri na-adu unu ọdu.

³² “Ugbo a ana m etife unu n’aka Chineke na nlekota ya. Ana m etifekwa unu n’aka okwu amara ya nke puru igba okwukwe unu ume na inyekwa unu akunuba o kwadobeere ndi ahụ e doro nsọ.

³³ O dighi mgbe ọbụla agụ ịdotara onwe m ọlaocha maobu ọlaedo maobu uwe nke onye ọbụla ji guo m.

34 O bakwaghị uru igwa unu na o bu aka m ruputara oru gbooro m mkpa niile, na nke gbokwara mkpa ndi ahụ mu na ha so.

35 N'ihe niile, abukwa m ihe ilere anya nye unu banyere inyere ndi ogbenye aka, site n'iru oru n'uzo di otu a, na-echetara m okwu nke Onyenwe anyi Jisos kwuru si, '**Ngozị karịrị di n'inye enye karịa inara anara.**' "

36 Mgbe o kwusiri okwu ndi a, o soro ha niile gbuo ikpere n'ala kpekwa ekpere.

37 Ha bere akwa nke ukwuu, makuo Pol, sutukwa ya onu.

38 O wutere ha karịa na o kwuru na ha agaghị ahụ ya anya ozo. Emesia, ha duru ya ruo ebe o banyere ugbo mmiri.

21

Pol agaa Jerusalem

¹ Mgbe anyi hapusiri ha, anyi nyapuru ugbo anyi biaruo Kos. N'echi ya, anyi rutere Rods. Anyi sitere n'ebe ahụ jeruo Patara.

² Mgbe anyi huru ugbo mmiri na-aga Fonisia, anyi banyere n'ime ya kwopu.

³ Mgbe anyi kworuru ugbo anyi ebe anyi nwere ike ihu Saipros, anyi siri n'aka ekpe ya gafee, ruo Siria. Anyi rutere n'onu mmiri Taja, ebe ugbo mmiri ga-akwapu ibu di n'ime ya.

⁴ Mgbe anyi chotara ndi na-eso uzo ahụ, anyi nonyere ha abali asaa. Ha gwara Pol site n'ike nke Mmuo Nso, ka o ghara iga Jerusalem.

⁵ Mgbe anyi nozuru ubochi anyi, anyi hapuru ha, bilie ije. Ha na nwunye ha na umu ha so

dupu ruo mgbe anyị si n'obodo ahụ pụọ. Anyị na ha gburu ikpere n'ala n'ọnu mmiri kpee ekpere.

⁶ Mgbe ahụ, anyị kelere onwe anyị ekele ikpeazu. Emesịa, anyị banyere n'ime ụgbọ, ma ha laghachiri azụ n'ụlọ ha.

⁷ Mgbe anyị hapụrụ Taija, anyị kwusiri na Tolomas. N'ebe a anyị kelekwar a ndị kwere ekwe nọ n'ime obodo a, nonyere ha naanị otu ụbọchị.

⁸ N'ụbọchị nke ọzọ ya, anyị gara n'ihu n'ije anyị rute Sizaria. N'ebe ahụ, anyị nonyeere otu nwanna anyị a na-akpọ Filip onye na-agbasa ozioma. Ọ bụ otu n'ime mmadụ asaa ahụ.

⁹ O nwere ụmụ agboghọ anọ ndị na-alubeghi di. Ha nwekwara onyinye ibu amụma.

¹⁰ Mgbe anyị nọrọ otutu ụbọchị n'ebe ahụ, ka otu onye amụma a na-akpọ Agabos, si Judia bata.

¹¹ Ọ biakwutere anyị, chilite belit Pọl na-eke n'ukwu, kee onwe ya n'ukwu na aka si, "Dika Mmụọ Nsọ kwuru, 'otu a ka ndị ndu ndị Juu ga-eke onye nwe ihe a agbụ na Jerusalem. Ha ga-ararakwa ya nye n'aka ndị mba ọzọ.' "

¹² Mgbe anyị nụrụ nke a, anyị na ndị niile nọ n'ebe ahụ rịrọ Pọl ka ọ ghara iga Jerusalem.

¹³ Ma Pọl zaghachiri, "Gini ka unu na-eme, ọ bụ akwa ka unu na-ebe, na-eme ka obi gbawaa m? N'ih i na ọ bughị naanị na m di njikere ka e kee m agbụ, kama ejikekwara m iwere ndu m nye na Jerusalem n'ih i aha Onyenwe anyị Jisọs."

¹⁴ Ebe ọ na-ekweghi ege anyị ntị, anyị kwusiri ma si, "Ka e mee uche Onyenwe anyị."

¹⁵ Mgbe ụbọchị ndị a gasiri, anyị jikere bilie iga Jerusalem.

16 Ufọdu ndị na-eso ụzọ ahụ ndị nọ na Sizaria, duuru anyị gaa, ha kpọruru anyị n'ụlọ Mnasin, onye Saipros ebe anyị ga-anọ dika ọbịa, onye sitere na mbụ buru onye na-eso ụzọ ahụ.

Pọl erute Jerusalem

17 Mgbe anyị rutere Jerusalem, ndị ụmụnna jiri obi uto nabata anyị.

18 N'ubochi nke so ya, anyị na Pọl gara ileta Jemis, ndị okenye niile nọkwa n'ebe ahụ.

19 Mgbe o kelechara ha, ọ kọrọ ha n'otu n'otu, ihe niile Chineke ruru n'etiti ndị mba ọzọ site n'ije ozi ya.

20 Mgbe ha nuchara nke a, ha nyere Chineke otuto. Emesia, ha siri Pọl, "Leenu nwanna, otu otutu puku ndi Juu si buru ndi kwere ekwe, ha niile ka ihe banyere iwu a na-anu oku n'obi.

21 A kọrọla ha ihe banyere gi, na i na-ezi ndi Juu bi n'etiti ndi mba ọzọ ka ha hapu igbasokwa iwu Mosis, na ka ha kwusikwa ibi umu ha ugwu maobu bie ndu n'usoro omenaala anyi.

22 Gini ka anyi ga-eme ugbu a? O doro anya na ha ga-amata na i biara n'ebe a.

23 Ya bu, jisie ike mee ihe anyi ga-agwa gi ugbu a. Anyi nwere mmadu ano n'ebe a, ndi no na nkwa ha kwere Chineke.

24 Soro ha mee omenaala ahụ nke ndi no na nkwa ji edo onwe ha ocha. Kwuro ha ugwu maka ikpucha isi ha. I mee otu a, mmadu niile ga-amata na eziokwu adighi n'ihe ndi a niile e kwuru maka gi, kama na gi onwe gi na-agazi ma na-edebekwa iwu.

25 Ma n'ebe ndi mba ọzọ kwere ekwe no, anyi edegarala ha akwukwo gwa ha kwusi iri ihe

ọbụla a churụ n'aja nye arụsị, na iri ọbara, maọbụ anụ a nyagburu anyagbu, ya na ikwa iko.”

²⁶ Pọl kpọọrọ ndị ikom anọ ndị ahụ tinyere onwe ya, n'ụbọchị so ya mee ka ya na ha dị ọcha. Mgbe ahụ, ọ banyere n'ụlọnsọ ukwu ahụ, maka ikwupụta ụbọchị ole mmemme idi ọcha ahụ ga-anọ tupu e mechaa ya, nakwa mgbe ichu aja n'ihia ha n'otu n'otu ga-abu.

Njide e jidere Pọl

²⁷ Ma mgbe ọ fọdurụ nwa oge nta ka ụbọchị asaa ahụ gwuchaa, ụfọdu ndị Juu si Eshia bịa hụrụ ya n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Ha tikuru igwe mmadu ma kpaliakwa ha. Ha jidere ya,

²⁸ na-eti mkpu, “Ndị ikom Izrel, nyerenụ anyị aka! Onye a bu nwoke ahụ na-ejeghari n'ebe niile na-ezi ozizi megidere ndị nke anyị, iwu anyị nakwa ebe a. Ma nke kachaị nke, ọ meruokwala ụlọnsọ a site n'ikpobata ndị Griik n'ime ya.”

²⁹ (N'ihia na ha ebula ụzọ hụ ya na Trofimos onye Efesos n'ime obodo, ha chere na Pọl kpobatarara ya n'ụlọnsọ ukwu ahụ.)

³⁰ Ogbaaghara juputara n'obodo ahụ niile. Ndị mmadu gbakotara dokpuputa Pọl site n'ụlọnsọ ukwu ahụ. N'otu mgbe ahụ, e mechiri onu ụzọ niile.

³¹ Mgbe ha na-achọ igbu ya, ozi ruru ochiagha ntị na Jerusalem niile nọ n'ogbaaghara.

³² Otu mgbe ahụ o duuru ụfọdu ndịisi agha ya na ndị agha ya mee ngwangwa bjaruo n'ebe ha nọ. Mgbe ha hụrụ ndị agha ka ha na-abia, ha kwusiri iti Pọl ihe.

33 Ọchịagha ahụ bịara jide ya, nye iwu ka e were ụdọ igwe abụọ kee ya agbụ, ọ jụkwara onye ọ bụ na ihe o mere.

34 Ụfọdụ n'ime igwe mmadụ ahụ na-eti mkpu na-ekwu otu ihe, ebe ụfọdụ na-eti na-ekwu ihe ọzọ. Mgbe ọ na-apughị ichọputa ihe bụ isi mkpọtụ na ọgbaaghara ahụ, o nyere iwu ka e duru ya gaa n'ogige ndị agha.

35 Mgbe o rutere na mgbagolite ọnụ ụzọ ụlọ ahụ, ndị agha bulitere ya elu n'ihi ọgbaaghara igwe ndị mmadụ dị ukwu.

36 Igwe mmadụ ahụ so ha nọ na-eti mkpu, "Wepụnụ ya! Wepụnụ ya!"

Pọl agọrọ onwe ya

37 Mgbe ha chọrọ iduba Pọl n'ime ogige ahụ, ọ siri ọchịagha ahụ, "Ị ga-ekwe ka m gwa gị okwu?"

Ọ siri, "I maara asụ asụsụ ndị Griik?"

38 Ọ pụtara na ị bughị onye Ijipt ahụ malitere ọgbaaghara ma duuru puku ndị ogbu mmadụ anọ gbalaa n'ọzara?"

39 Pọl siri, "Abụ m onye Juu si Tasos, obodo dị na Silisia, nwa afọ oke obodo amara aha ya. Biko, kwee ka m gwa ndị mmadụ okwu."

40 Mgbe o nyere ya ikike, Pọl guzooro n'ihe nrigo nke ọnụ ụzọ ahụ fee aka ya ime ka ha nọ duu. Mgbe ha nọdurụ nwayọọ, ọ gwara ha okwu n'asụsụ Hibru* si,

---

* **21:40** Maọbụ, *Aramaik*

22

¹ “Ụmụna m na ndị nna anyị, geenụ m ntị mgbe m na-agorọ onwe m n’ihu unu.”

² Mgbe ha nūrụ na ọ na-agwa ha okwu n’asụsụ Hibiru, ha deere duu karịa.

Mgbe ọ siri,

³ “Abụ m onye Juu. Amūrụ m na Tasos n’ime Silisia. Azūrụ m na obodo a n’ụkwụ Gamaliel onye nkuzi m. Anatarara m ọzuzụ dị ike na isopurụ iwu nke nna nna anyị ha ejikwa m inụ ọkụ n’obi na-eefe Chineke dika unu niile si eme taa.

⁴ Akpagburu m ndị niile na-eso ụzọ ọhūrụ a, na-etinye ha n’aka ọnwụ. Ejidere m ndị ikom na ndị inyom ha túbakwa ha n’ulọ mkporo.

⁵ Ma dika onyeisi nchụaja na nzuko ndị okenye niile purụ igbara m akaebe. Anatakwarara m n’aka ha akwụkwọ ozi e deere ụmụna anyị nọ na Damaskos. Agara m ebe ahụ ikpụta ha n’agbụ bịa Jerusalem maka ita ha ahụhụ.

Akụkọ nchehari Pọl

⁶ “N’etiti ehie, mgbe m na-aga n’ụzọ, n’ebe dị Damaskos nso, oke ihè nke si n’eluigwe, chara gburugburu m.

⁷ Adara m n’ala ma nụkwa olu gwara m okwu si m, ‘**Sọl, Sọl, gini mere i ji na-akpagbu m?**’

⁸ “ ‘Onye ka i bu Onyenwe m?’ Ka m juru.

“Ọ siri m, ‘**Abụ m Jisos onye Nazaret onye i na-akpagbu.**’

⁹ Ndị mụ na ha so hukwara ihè ahụ, ma ha anughị olu onye ahụ na-agwa m okwu.

¹⁰ “Asiri m, ‘Gini ka m ga-eme Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyị sịrị m, ‘**Bilie banye Damaskos; n’ebe ahụ a ga-agwa gị ihe niile a kwadobere na ị ga-eme.**’

¹¹ N’ihi na-enweghị m ike ịhụ ụzọ n’ihi ebube ihè ahụ chachiri m anya. Ya mere ndị mụ na ha so sekpuurụ m n’aka bata na Damaskos.

¹² “N’ebe ahụ ka Ananayas bi, bụ onye anyị pụrụ ịgụ n’onye ezi omume n’ihi idebe iwu. O nwekwara ogbugba ama dị mma site n’ọnu ndị Juu bi n’ebe ahụ.

¹³ O biakwutere m, guzoro n’akụkụ m sị, ‘Nwana anyị Sọl, ka emee ka ị hụ ụzọ!’ Otu mgbe ahụ, e nwetara m ike ịhụ ụzọ, m hụkwara ya.

¹⁴ “Mgbe ahụ, ọ sịrị, ‘Chineke nke nna nna anyị ha ahọputala gị ịmara uche ya na ịhụ Onye Ezi Omume ahụ na ịnta okwu site n’ọnu ya.

¹⁵ Ị ga-abụ onyeama ya nye ndị niile banyere ihe ị hụrụ na ihe ị nụrụ.

¹⁶ Ma ugbu a, gịni ka ị na-eche? Bilie ọtọ, ka e mee gị baptizim, ka a sachakwa gị site na mmehie, na-akpọkukwa aha ya.’

Pọl onyeozị nye ndị mba ọzọ

¹⁷ “Mgbe m loghachikwara na Jerusalem, nọrọ na-ekpe ekpere n’ụlọnsọ ukwu ahụ, ahurū m ọhụ,

¹⁸ ebe ọ na-agwa m, ‘**Mee ngwa! Hapụ Jerusalem, n’ihi na ndị bi n’ala a agaghị anara ogbugba ama gị banyere m.**’

¹⁹ “Ma asịrị m, ‘Onyenwe anyị, ndị a maara nke ọma na m na-aga n’ụlọ nzukọ n’otu n’otu,

na-atụba ndị kwere na gị n'ụlọ mkporo, na-etikwa ha ihe.

²⁰ N'oge a na-awụfu obara onyeama gị bụ Stivin, eguzo m nso na-akwado n'ihe emere dị mma, ma na-elekotakwa uwe ndị ahụ tughuru ya anya.'

²¹ "Mgbe ahụ, ọ siri m, 'Gawa; n'ihi na aga m ezipu gị ebe dị anya ijekwuru ndị mba ọzo.'"

Pọl onye Rom

²² Ha nara ya ntị ruo ugbo a. Mgbe ahụ, ha niile tiri mkpu n'otu olu si, "Wepunụ onye dị otu a n'ụwa! O kwesighi ka onye dị otu a diri ndu!"

²³ Ha tiri mkpu na-atuli uwe mgbokwasị ha elu, na-achilikwa aja n'ala na-efesasi ya ebe niile,

²⁴ ochiagha ahụ nyere iwu ka a kpugaa ya n'ogige ndi agha, pia ya utari, ka eziokwu puta ya n'onu. O chorọ imata ihe mere ha ji eti mkpu otu a megide ya.

²⁵ Ma mgbe ha chiri udo akpukpo kechaa ya, Pọl siri onye agha guzo ya nso, "O bu ihe ziri ezi n'iwu na unu ga-eti nwa afo Rom ihe, onye na-enweghi ikpe a mara ya?"

²⁶ Mgbe onye agha a nuru okwu a, o jekwuuru ochiagha ahụ si, "Gini ka i na-aga ime? Nwoke a bukwa onye Rom."

²⁷ Ochiagha ahụ bjakwutere si ya, "Gwa m, i bu onye Rom?"

O siri, "E."

²⁸ Ochiagha ahụ zara, "ma o furu m ego di ukwu iji buru onye Rom."

Ma Pọl siri, "Amuru m dika nwa afo ala a."

29 Ndị ahụ choro igba ya ajuju onu mere ngwangwa wezuga onwe ha. Egwu tukwara ochiagha n'onwe ya mgbe o matara na o bu nwa afọ Rom, n'ihu na o keela ya rii agbu na mbu.

Pọl n'ihu ndi ikpe

30 N'echi ya, ebe o choro imata ihe bu isi okwu na ihe mere ndi Juu ji ebo ya ebubo, o nyere iwu ka ndiisi nchujaja na ndi ulo ikpe ha zuko. Mgbe ahụ, o duputara Pọl, mee ka o guzo n'ihu ha.

23

Pọl n'ihu nzuko ndi Juu

1 Mgbe Pọl legidere ndi nzuko a anya, o siri, "Umunna m, mu onwe m ejirila ezi akonuche bie ndu m niile n'ihu Chineke ruokwa ubochi taa."

2 Nke a mere, Ananayas onyeisi nchujaja nyere iwu ka ndi no ya nso tie ya aka n'onu.

3 Ma Pọl, siri ya, "Otu a ka Chineke ga-esi tie gi, gi mgbidi e tere nzu. Udi onye ikpe di anaa ka i bu i ji na-emebi iwu n'onwe gi site n'inye iwu ka e si otu a tie m ihe?"

4 Ndi guzo ya nso siri, "I na-ekwuto onyeisi nchujaja Chineke?"

5 Ma Pọl siri, "Aghotaghi m, umunna m na o bu onyeisi nchujaja. N'ihu na akwukwo nso kwuru si, 'Ekwula okwu ojo o bula megide onye na-achi ndi nke gi.'*"

6 Mgbe Pọl choputara na otu uzọ n'ime nzuko ahụ bu ndi otu Sadiusii, ebe ndi ozo bukwa ndi

---

* 23:5 Opu 22:28

Farisii, o tiri mkpu n'ime nnọkọ ahụ sị, “Ụmụna m, abụ m onye Farisii na nwa ndị Farisii. A na-ekpe m ikpe taa n'ihì olileanya m nwere na mbilite n'ọnwụ nke ndị nwurụ anwụ.”

⁷ Mgbe o kwusiri nke a esemokwu dapụtara n'etiti ndị Farisii na ndị Sadiusii. Ọgbakọ ahụ kewara.

⁸ N'ihì na ndị Sadiusii na-asị na mbilite n'ọnwụ maọbụ mmụọ ozi maọbụ mmụọ ọbụla adighi. Ma ndị Farisii kweere n'ihe ndị a niile.

⁹ Mkpọtụ malitere na-ada ike ike. Ụfọdụ ndị ozizi iwu so n'otu ndị Farisii biliri ọtọ malite iru ụka n'oke olu sị, “Anyị ahughị ihe ọjọọ n'ebe nwoke a nọ, ma ginikwa ma ọ buru na ọ bu mmụọ, maọbụ mmụọ ozi gwara ya okwu?”

¹⁰ Esemokwu a bịaara karia, nke mere na onyeisi ọchiagha turu egwu na ha ga-adokasi Pọl. Ọ gwara ndị agha ya ka ha banye were ike kpọputa ya, ziga ya n'ogige ndị agha.

¹¹ N'abalị ya, Onyenwe anyị biakwutere ya sị, **“Nwee obi ike, dika i si gbaa ama banyere m na Jerusalem, i ghaghị igbakwara m ama na Rom.”**

Izuzu igbu Pọl

¹² N'ututu echi ya ụfọdụ ndị Juu zukọtara gbaa izu, nūọkwa iyi na ha agaghị eri nri maọbụ nūọ ihe ọbụla tutu ruo mgbe ha gburu Pọl.

¹³ Ndị zukọtara gbaa izu ọjọọ a kariri iri mmadu anọ.

¹⁴ Ha jekwuuru ndiisi nchujaja ha na ndị okenye, sị ha, “Anyị kwekọtara ihapu iri maọbụ inu ihe ọbụla tutu ruo mgbe anyị gburu Pọl.

¹⁵ Ugbu a, unu na nzuko zienu onyeisi ọchiagha ka ọ kpọputara unu ya. Meenu ka unu

na-achọ ijuputasi eziokwu n'ọnu ya nakwa itule ikpe ya nke ọma. Anyị dị njikere igbu ya n'uzọ tupu ọ biaruo unu nso."

¹⁶ Ma nwa nwanne nwanyị Pọl nuru maka izuzu ojoyo a. O banyere n'ogige ndi agha koro Pọl.

¹⁷ Pọl koro otu n'ime ndisi agha ahụ gwa ya, "Biko koro nwokorobia a gaa n'ebe ochiagha no, o nwere okwu di mkpa o choro igwa ya."

¹⁸ O koro ya jekwuru onyeisi agha, si.

"Pọl, onye mkoro, koro m riọ m ka m kpotara gi nwokorobia a n'ihi na o nwere ihe o choro igwa gi."

¹⁹ Onyeisi agha ahụ duuru ya n'aka ya gaa n'akuku ozo juo ya, "Gini bu ihe i choro ikoro m?"

²⁰ O si, "Ndi Juu ufo ekwekoritala irio gi ka i kpoputa Pọl echi na nzuko ulo ikpe. Ha gaa eme diha ha nwere ihe di mkpa ha choro ijuta ya."

²¹ Ma anala ha nti. N'ihi na ihe kari iri mmadu ano na-ezo onwe ha na-eche inwude ya. Ndi a gbara ndu na ha agaghi eri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu ya. Ha adila njikere, ihe a na-eche bu mkpebi gi nye ario ha."

²² Ochiagha ahụ zilagara nwokorobia ahụ site n'inye ya iwu, "Emekwala ka onye obula mata na i biara gwa m ihe di otu a."

Pọl agaa Sizaria

²³ Mgbe e mesiri, o koro mmadu abuo n'ime ndisi agha nye ha iwu si, "Gaanu jikere nari ndi agha abuo, na iri mmadu asaa ndi na-agba

inyinya, tinyere nari ndi ikom abuo ndi na-ama ube, ndi ga-aga Sizaria n'elekere itoolu nke abali a.

²⁴ Nyekwa Pol inyinya nke o ga-agba, ka e nwee ike duru ya gakwuru Feliks bu govanọ n'udo."

²⁵ O dere akwukwo n'olu di otu a:

²⁶ Klodios Lisias,

Na-edegara Feliks onye nsopuru na-adiri, onye na-achi akuku a.

Ana m ekele gi.

²⁷ Ndi Juu jidere nwoke a choo igbu ya, ma mgbe m nuru na o bu onye Rom, mu na ndi agha m bira naputa ya n'aka ha.

²⁸ Achoro m imata ihe mere ha ji ebo ya ebubo, n'ihu ya eduuru m ya gaa n'ogbakọ ndi okenye ha.

²⁹ Ma achoputara m na o bu ihe banyere iwu ha. N'ezikwu, o nweghi ihe obula kwesiri iji tuo ya mkporo maobu onwu n'ime ebubo ahụ.

³⁰ Mgbe a gwara m banyere izuzu a na-agba megide nwoke a, ezitere m gi ya n'egbughi oge. Enyekwara m ndi niile na-ebo ya ebubo iwu, ka ha bira n'ihu gi kpee onu ha.

³¹ Ya mere, n'abali ahụ, ndi agha dubatara Pol na Antipatris dika e nyere ha n'iwu.

³² N'echi ya, ha hapuru ya na ndi na-agba n'elu inyinya ka ha duru ya gawa, ebe ha laghachiri n'ogige ndi agha.

³³ Mgbe ha bjarutere Sizaria, ha nyere onyeisi obodo ahụ akwukwo ozi, ma kponyekwa ya Pol.

³⁴ Govano ahụ guru akwukwo ozi ahụ, juo ya akuku ala o si puta. Mgbe o matara na o bu onye

Silisia,

³⁵ Ọ siri ya, “Aga m enye okwu gi ezigbo ohere mgbe ndi na-ebo gi ebubo biara.” O nyekwara iwu ka e debe ya n’obi Herod n’aka ndi nche.

24

Ebubo ndi Juu boro Pol n’ihu Feliks

¹ Mgbe ubochi ise gasiri, onyeisi nchujaja bu Ananayas na ufodu ndi okenye ndi Juu na loya ha aha ya bu Tatulos biara. Ha dum putara igbagide Pol ama n’ihu onye na-achi obodo.

² Mgbe a kpobatarara ya, Tatulos putara guzo boo ya ebubo si, “Onye a na-asopuru ka i bu. N’ihi gi, mmadu niile enwela udo ogologo mgbe. Idi nko nke uche gi emeela ka mgbanwe di n’obodo a.

³ Anyi ji ekele nke juputara n’onu na-anabata ihe ndi a nke oma, n’ebe niile na n’uzo niile, gi Feliks, onye a na-asopuru.

⁴ Achoghi m itufu oge gi. Ana m ario ka i were ndidi na obioma nuru nkenke okwu anyi ji bia.

⁵ “Anyi choputara na nwoke a bu onye na-akpalikari ogbaaghara, onye oru ya bu ikwagide ndi Juu no n’ebe niile n’uwa a ka ha nupu isi. O bukwa onyeisi nke ajo otu ahụ a na-akpo Otu ndi Nazaret.

⁶ O chokwara imeru ulonso anyi, ya mere anyi ji jide ya. Ma anyi chorọ ikpe ya ikpe dika omenaala anyi siri di,

7 Ọchịagha Lisias, b́ara jiri ike napụ ya n'aka anyị.*

8 Ọ buru na inyochaa ya, ị ga-enwe ike ighota ihe niile banyere ebubo anyị na-ebo ya.”

9 Ndị Juu kwadokwara okwu ya, na ihe niile e boro ya, bụ ihe mere eme.

10 Mgbe gọvanọ feere ya aka ka o kwuo okwu, Pọl zara, “amaara m na ị bụ onye ọkaikpe nke mba a ogologo mgbe. Nke a na-enye m obi uto igopu onwe m n'ihu gi.

11 Ị puru ichoputa na o rubeghi ubochi iri na abuo kengbe m rigooro n'ulonso ukwu na Jerusalem ife ofufe.

12 Ha ahughi m ka mu na onye obula narurita uka n'ulonso, maobu na o nwere ebe m kpatara ogbaaghara n'ime ulo nzuko, maobu ebe obula n'ime obodo.

13 Ha enwekwaghi ihe obula ha ga-eji kwagide ama ha na-agba megide m.

14 Agaghi m ago ago n'ihu gi na m na-ekpere Chineke nke nna anyi ha, dika onye na-eso Uzọ ahụ ha na-akpo otu. Ekwenyere m ihe niile dika usoro nke iwu si di, na nke e dere n'akwukwo ndi amuma.

15 Ma enwere m olileanya n'ebe Chineke no dika ha onwe ha nwekwara, na mbilite n'onwu nke ndi ezi omume na nke ndi ajo omume ga-adi.

16 N'ihhi nke a, a na m agbali inwe akonuche di ocha n'ihu Chineke na n'ihu mmadu niile.

---

* 24:7 Ufodu akwukwo edebanyeghi amaokwu nke asaa na ufodu okwu di n'amaokwu nke asato, ebe siru na o nyere iwu ka ndi na-ebo ya ebubo puta n'ihu n'ihu.

17 “Ugbu a, mgbe otutu afo gasiri, abịara m Jerusalem iwetara ndi nke m onyinye, nakwa ichuru Chineke aja.

18 Emezuola m omenaala idi ocha mgbe ha huru m n’ulonso ukwu ahụ mgbe m na-eme nke a. O dikwaghi igwe mmadu so m maobu na m sonyere ogbaaghara obula.

19 Ma enwere ufodu ndi Juu si Eshia bia, bu ndi kwesiri ino n’ebe a ma o buru na ha nwere ihe obula megide m.

20 Maobu ndi nke no n’ebe a ugbu a, ka ha kwuo ajo omume obula ha huru n’ime m mgbe m guzoro n’ihu ndi nzuko ndi okenye.

21 Karia na m kwuru naani otu ihe mgbe m guzoro n’ihu ha tie mkpu, ‘A na-ekpe m ikpe taa n’ihi okwukwe m na mbilite n’onwu nke ndi nwuru anwu.’”

22 Mgbe ahụ, Feliks onye maara ihe banyere Uzo ahụ nke oma yighariri ikpe a. O gwara ha, “Aga m eleba anya n’ikpe gi a, mgbe Lisias onyeisi agha biara.”

23 O nyere ochiagha ahụ iwu ka e debe ya n’okpuru nlekota ha. Ma ka ha nye ya ohere inwere onwe ya ime ufodu ihe, ka ha kwekwa ka ndi enyi ya bia nyere ya aka gboo mkpa ya.

Pol n’ihu Feliks na nwunye ya

24 Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Feliks na nwunye ya Drusila, bu onye Juu biara, o kporo Pol ka o gwa ha okwu banyere inwe okwukwe n’ime Jisos Kraist.

25 Ma mgbe o gara n’ihu na-ekwu ihe banyere ezi omume na mkpa o di mmadu ijide onwe

ya aka, ya na ihe banyere ụbọchị ikpe nke na-abịa n'oge ikpeazụ, egwu jidere Feliks. Ọ sịrị, "I nwere ike ipụ ugbo a. Aga m akpọkwa gị n'oge ọzọ mgbe m nwetara ohere."

²⁶ Ọ na-atukwa anya na Pọl ga-enye ya ego. Ya mere o jiri na-eziga ka a na-akpọ ya site n'oge ruo n'oge ka ya na ya na-akparịta ụka.

²⁷ Mgbe afọ abụọ gasịrị, onye a na-akpọ Poshios Festos nọchiri anya Feliks. Ma ebe ọ chọrọ inweta ihuoma n'aka ndị Juu, Feliks hapụrụ Pọl n'ụlọ mkpọrọ.

25

Pọl n'ihu Festos

¹ Mgbe ụbọchị atọ gasịrị site n'oge Festos bịa na mpaghara ọchịchị ya, o sitere Sizaria garuo Jerusalem.

² N'ebe ahụ ka ndịisi nchụaja na ndịisi ndị Juu kọwara ya ihe banyere Pọl.

³ Ha rịkwarara ya n'amara ọ ga-emere ha bụ ime ka Pọl bịa na Jerusalem. N'ihia na ha agbaala izu igbu ya n'uzo.

⁴ Ma Festos zara, "Pọl nọ dika onye mkpọrọ na Sizaria. Ebe ahụ ka mụ onwe m ga-alaghachi na mgbe na-adighi anya.

⁵ Ya mere, ka ndịisi unu ji ikike soro m gaa, boo nwoke ahụ ebubo ma ọ buru na o nwere ihe ojọọ o mere."

⁶ Ọ nonyeere ha ihe dika ụbọchị asatọ maọbu ụbọchị iri, tupu ọ laghachi na Sizaria. N'ụbọchị so ya, ọ nọdurụ n'ọche ikpe, nye ikike ka a kpọputa Pọl.

⁷ Mgbe ọ bjaruru, ndị Juu sitere Jerusalem bịa gbara ya gburugburu na-ekwu ọtụtụ ihe megide ya nke ha na-enweghị ike ikọwa.

⁸ Ma Pọl gọrọ onwe ya, na-asị, “Ọ dighị ihe ojọọ ọbụla m mere megide iwu ndị Juu maọbụ ụlọnsọ, maọbụ Siza.”

⁹ Ma ebe Festos na-achọ inwe ihuoma n’ebe ndị Juu nọ, ọ sịrị Pọl, “Ị chọrọ ịga Jerusalem ka m kpée gị ikpe n’ebe ahụ?”

Pọl eburu ikpe gaa n’ihu Siza

¹⁰ Ma Pọl sịrị, “Eguzo m n’ụlọikpe Siza n’onwe ya, ebe e kwesiri ka a nọdụ kpée m ikpe. Ọ dighị ihe ojọọ ọbụla m mere ndị Juu, dika ị maara nke ọma.

¹¹ Ọ buru na ọ dị ihe m mere kwesiri ọnwụ, anaghị m ariọ ka m gbanarị ọnwụ. Ma ọ buru na ọ dighị eziokwu dị n’ebubo ndị Juu a na-ebo m, mmadu ọbụla agaghị e were m nyefee n’aka ha. Ya mere, ọ bụ Siza ka m na-akpọku.”

¹² Ya mere, mgbe Festos na ndị na-adụ ya odu gbara izu, ọ zara, “Ị kpọkuola Siza, ọ bụkwa Siza ka ị ga-agakwuru.”

Festos na eze Agripa e nwee nzuko

¹³ Mgbe ụbọchị ole na ole gasiri, eze Agripa na Benaisi biara Sizaria inabata Festos.

¹⁴ Mgbe ha nọrọ ọtụtụ ụbọchị n’ebe ahụ, Festos kọwara eze a ọnọdụ Pọl sị, “Ọ dị nwoke Feliks hapuru n’ụlọ mkpọrọ n’ebe a.

¹⁵ Mgbe m gara Jerusalem, ndịisi nchụaja na ndị okenye ndị Juu gwara m banyere ya. Ha rịọkwara ka m maa ya ikpe.

16 “Ma emere m ka ha ghotà na o megidere iwu ndị Rom irara mmadụ ọbụla nye tupu ekpee ya ikpe nyekwa ya ohere ịgorọ onwe ya n’ihu ndị na-ebo ya ebubo.

17 N’ihi nke a, mgbe ha bịara n’ebe a, atufughị m oge ọbụla, kama n’ubochi nke ozo ya, anoduru m n’oche ikpe, nye ikike ka a kpobata nwoke ahụ.

18 Mgbe ndị na-ebo ya ebubo biliri, ọ dighi otu n’ime uru ala ndi m chere ha ga-akpo aha nke ha guputara na o mere.

19 Okwu ha niile bu iru uka banyere okpukpe ha, na banyere otu onye ozo a na-akpo Jisos onye nwuru, onye Pol na-ekwusikwa ike na o di ndu.

20 O rara m ahụ imedo okwu di otu a. N’ihi ya, a juru m ya ma o ga-amasi ya i ga n’uloikpe di na Jerusalem ka o noro n’ebe ahụ gorọ onwe ya.

21 Ma Pol rioro ka e debe ya n’ulo mkporo ruo mgbe Siza n’onwe ya ga-ekpebi ikpe ya. Ya mere, ezighachiri m ya n’ulo mkporo tutu ruo mgbe m jikeere izigara ya Siza.”

22 Agripa gwara Festos, “Achoro m inu okwu site n’onu nwoke a n’onwe ya.”

O siri, “I ga-anu ya echi.”

Pol n’ihu Agripa

23 Ya mere, n’echi ya, Agripa na Benaisi rutere n’ulo oha na-anu anu ikpe n’oke nganga. Otutu ndisi agha na ndi a maara aha ha n’obodo a sooro ha. Festos nyere iwu ka a kpobata Pol.

24 Festos siri, “Eze Agripa na ndi niile soro anyi noro n’ebe a, unu ahula nwoke a onye oha ndi juu niile, ma ndi no n’ebe a ma ndi no na

Jerusalem, wetara ikpe ya n'aka m na-eti mkpu na o kwesighi idi ndu ozo.

²⁵ Ma achoputaghi m ihe ojoo o mere nke kwesiri ka o nwuo. Ma ebe o rioro ka Siza lenye ikpe ya anya, ekpebiri m iziga ya.

²⁶ Ma enweghi m ihe obula doru anya m gadedegara Siza banyere ya. Ya mere m jiri kpoputa ya n'ihu unu niile, ma karisia n'ihu gi onwe gi eze Agripa, ka o ga-abu anyi tulesia ihe banyere ya, ka m nwee ihe m ga-edede.

²⁷ N'ihu na o bu ihe na-ezighi ezi na m ga-ezipu onye mkporo na-egosighi n'ebubo e boro ya."

26

Pol agoro onwe ya n'ihu Agripa

¹ Agripa gwara Pol, "I nwere ike i kwuru onu gi."

Mgbe ahụ, Pol gbasara aka ya abuo bido ikwu okwu igoro onwe ya,

² "Ana m agu onwe m dika onye nwere ihuoma, eze Agripa, inwe ohere oma di otu a, izara onu m n'ihu gi n'ihe niile metutara ebubo ndi juu na-ebo m.

³ Nke ka nke, amatara m na omenaala ndi juu na iru uka metutara iwu ha doru gi anya. Biko ana m ario gi ka i jiri ndidi gee m nti.

⁴ "Ndi juu niile maara ibi ndu m site na nwata m. Ha makwa site na mbu, otu m si bie ndu m niile n'obodo nke m, nakwa n'ime Jerusalem.

⁵ Ha matara kemgbe ogologo oge, ha ga-agbakwa ama, ma o buru na ha choro ikwu eziokwu, na site na mbu e biri m ndu dika

otu onye so n'ime otu ahụ nke iwu ya dị ike karichasịa n'ime okpukpe ndị Juu, nke bụ otu ndị Farisii.

⁶ Ma ugbu a, a na-ekpe m ikpe n'ihì na enwere m olileanya na nkwa ahụ Chineke kwere nna nna anyị ochie ha.

⁷ Nkwa nke ebo iri na abụọ niile na-ele anya inata mgbe ha na-efe ofufe ehie na abalị. Eze Agripa, ọ bụ n'ihì olileanya a, gị onye a na-asopurụ, ka ndị Juu ji na-ebo m ebubo.

⁸ Gini mere unu jiri na-eche na ọ rara Chineke ahụ ime ka ndị nwurụ anwụ site n'ọnwụ bilie?

⁹ “Na mbụ, anara m eche na apurụ m imeso aha Jisọs onye Nazaret mmeso ọjọọ niile.

¹⁰ Otu a ka m mere na Jerusalem. Ọ bughị naanị na m natara ikike n'aka ndịisi nchụaja jiri ya kpochie otutu ndị nsọ n'ụlọ mkporo, ewelikwara m aka elu n'oge a na-ama ha ikpe onwụ.

¹¹ Otutu mgbe ka m huru na a tara ha ahuru n'ụlọ nzuko niile. Agbaliri m ikwagide ha ka ha kwuo aru ma kwutokwa okwukwe ha. N'ihì na iwe m di oku megide ha, esogburu m ha n'obodo di iche iche nke na-abughị obodo ndi Juu.

Pọl ekwuo maka ncheghari ya

¹² “N'ihì nke a, a gara m Damaskos site n'ikike na nkwenye nke ndịisi nchụaja. Anatakwara m ike n'aka ndịisi nchụaja.

¹³ N'oge ehie, eze Agripa, mgbe mu na ndi otu m na-aga n'uzo, gi onye a na-asopuru, ka m huru ihe nke na-acha kari anyanwu ka

o si n'eluigwe chaa m na ndị mụ na ha so gburugburu.

¹⁴ Anyị niile dara n'ala. Ma anụrụ m olu gwara m okwu n'asụsụ Hibru, 'Sọl! Sọl! Gịni mere i ji na-akpagbu m? I na-emerụ onwe gị ahụ site n'ikpọ ụkwụ na ndụdụ e ji achị ehi.'

¹⁵ "Asiri m, 'I bụ onye, Onyenwe anyi?'

"Onyenwe anyi kwuru, 'Abụ m Jisọs onye i na-akpagbu.

¹⁶ Ugbu a, bilie, kwurū ọtọ! N'ihì na-emere m ka i hụ m anya, ka m họtụta gị ka i buru onyeozì m na onye akaebe m. I ga-emekwa ka ụwa niile mara ihe banyere nzute a i zutere m taa, na ọtụtụ mgbe ọzọ m ga-ezute gị.

¹⁷ Aga m azọtụta gị site n'aka ndị nke gị na sitekwa n'aka ndị mba ọzọ, ndị m na-eziga gị ka i jekwuru.

¹⁸ Imeghe anya ha mee ka ha si n'ọchịchiri ọghachi banye n'ihè, sikwa n'ike nke ekwensu ọghachikwute Chineke. Ka ha site n'okwukwe ha nwere n'ebe m nọ nata mgbaghara mmehie ha, ketakwa oke ahụ dị ngozi n'etiti ndị e doro nsọ.'

¹⁹ "Ya mere, eze Agripa, enupughị m isi n'ọhụ nke eluigwe ahụ.

²⁰ Ebidoro m izisa ozioma a na Damaskos. Emekwara m otu a na Jerusalem na n'ime Judia niile na n'etiti ndị mba ọzọ. Ana m ekwusa mkpa ọ dị ka mmadụ niile nwee nchehari ọghachikwute Chineke. Ka ha gosikwa nchehari ha site n'ezi orụ nke ha na-arụ.

21 Ọ bụ n'ihì nke a ka ndị Juu jiri nwụchie m n'ụlọnsọ ukwu ahụ ma chọsiekwa ụzọ ike inapụ m ndụ m.

22 Ma Chineke chebere m mee ka m bụrụ onye dị ndụ taa, ikorọ mmadụ niile akukọ a, ndị ukwu na ndị nta. Ihe m na-ekwu bụkwa ihe ndị amụma na Mosis kwuru na ọ ga-emezu,

23 na Kraịst ahụ ga-ahụ ahụhụ, bụrụkwa onye mbụ ga-esi n'ọnwụ bilie, iwetara ndị Juu na ndị mba ọzọ ihè.”

24 Mgbe ọ na-agopụ onwe ya, Festos tiri mkpu, “Pọl, ị bụ onye isi mebiri! Oke mmụta gị emebiela gị isi.”

25 Ma Pọl sịrị, “Isi emebighị m, ezigbo nna anyị Festos. Ihe m na-ekwu n'anya udo bụ naanị eziokwu.

26 Eze n'onwe ya makwaara ihe ndị a niile, n'ihì ya ejighị m egwu ọbụla agwa ya okwu a. Ekwenyere m na ọ dighị ihe ọbụla n'ime ihe ndị a merenụ nke ezonarịrị ya, n'ihì na o nweghị nke mere na nzuzo.

27 Gị eze Agripa, ị kwenyeghị na ndị amụma? Amaara m na ị kweere.”

28 Mgbe ahụ Agripa sịrị, “Pọl, ị na-achọ n'ime nta kịrị oge a ikwagide m ka m bụrụ onye kwere na Kraịst?”

29 Ma Pọl sịrị, “Ọ gaara atọ m uto ma ọ bụrụ na Chineke ga-ekwe, mee ka gị na ndị niile nọ n'ebe a bụrụ ihe mụ onwe m bụ n'ime Kraịst ma ewezuga agbụ ndị a.”

30 Mgbe ahụ eze biliri ọtọ, ya na Festos na Benaisi nwunye ya na ndị ọzọ niile ya na ha nọ n'ọche.

³¹ Mgbe ha na-apụ, ha kwuritarara n'onwe ha, "Nwoke a emeghị ihe ọbụla kwesiri ọnwụ maọbụ ịga mkpọrọ."

³² Agripa gwara Festos, "A gaara a hapụ nwoke a ma ọ bụrụ na o nyefeghị Siza ikpe ya."

27

Pọl agaa Rom

¹ Mgbe e kpebiri na anyị ga-eso ụgbọ mmiri gaa Itali, e nyefere Pọl na ndị mkpọrọ ọzọ n'aka onyeisi na-elekọta ndị mkpọrọ aha ya bụ Julios. Ọ bụ ọchiagha nke igwe ndị agha Ọgostos.

² Anyị banyere n'ụgbọ sitere Adramitiom nke na-ejikere ịga n'ọnụ mmiri nke dị n'akụkụ obodo Eshia. Anyị nupuru n'oke osimiri, Aristakos, onye Masidonia sitere na Tesaloniaika sokwa anyị n'ije a.

³ N'echi ya, anyị rutere Saidon. Julios nwere obioma n'ebe Pọl nọ. Ọ hapụkwara ya ka o jeghariara onwe ya izute ndị enyi ya. Ndị a lekwarara anyị ọbịa nke ọma.

⁴ N'igakwa n'ihu na mmiri ahụ, anyị zutere ifufe mmiri nke mere na anyị gara n'azụ ala Saipros.

⁵ Anyị gafere ọnụ mmiri obodo Silisia na Pamfilia. Anyị bjaruru Mira n'ime obodo Lisia.

⁶ N'ebe ahụ ka onye ọchiagha huru ụgbọ onye Alegzandria nke na-aga Itali. O mere ka anyị banye n'ime ya.

⁷ Ụgbọ anyị ji, gara nwayọọ otutu ụbọchị na o siiri anyị ike irute Snidos. Ebe ọ bụ n'oke ifufe ekweghị ka anyị gaa n'ihu, anyị enwekwaghị

ike ịga n'ụzọ anyị, kama anyị si n'azụ Kriit na ncherita ihu Salmone gafee.

⁸ Anyị jikwa nwayọọ na-agba n'akụkụ ọnụ mmiri ahụ tutu ruo mgbe anyị sitere n'oke nsogbu rute ebe a na-akpọ ọnụ mmiri ọma, nke dị nso n'obodo Lasia.

⁹ Anyị tufuru oge n'ebe ahụ. Ije ụgbọ mmiri aburukwala nke juputakwara n'ihe ize ndụ ugbo a, n'ihị na mmemme Obubu ọnụ nke ndị Juu agafeela. N'ihị nke a, Pọl duru mmadu niile ọdu,

¹⁰ na-asị, “Ndị nwe m, a na m ahuta na njem a ga-abu nke ihe egwu nke ga-eweta oke ịla n'iyi. O bughị naanị nke ụgbọ mmiri na ibu o bu, ma metutakwa ndu anyị.”

¹¹ Ma ọchiagha ahụ kwenyere n'ihe onyeisi ụgbọ na onye nwe ụgbọ kwuru karịa nke Pọl kwuru.

¹² Ma ebe ọnụ mmiri a abughị ebe dị mma ịno n'oge oyi, ndị ka n'ọnuogugụ hoooro ka ụgbọ ahụ gaa n'ihu, n'olileanya na a ga-eru Fonikisi ebe ha ga-anọdu n'oge oyi. Nke a bu ọnụ mmiri dị na Kriit, nke chere ihu n'owuwa anyanwu n'akukụ ugwu na akukụ ndida.

Oke ifufe n'osimiri

¹³ Mgbe ikuku dị nwayọọ bidoro ifegharị site na ndida, ha chere na nke a bu ohere diri ha. N'ihị ya, ha kwopuru ụgbọ nyara ya na-aga nso nso ọnụ mmiri Kriit.

¹⁴ Ma mgbe na-adighi anya, oke ifufe di egwu nke si n'agbata ugwu na owuwa anyanwu kuru site n'agwa etiti ahụ ridata.

15 Ndị na-anya ụgbọ ahụ gbalisiri ike na mbụ ichighari ihu ụgbọ ahụ ka ọ gaa n'ọnu mmiri, ma ọ pughị ime. Anyị hapuru ya ka o soro ikuku.

16 N'ikpeazu, anyị kworo ụgbọ anyị gaa n'azu agwa etiti nta a na-akpo Kloda. N'ebe ahụ anyị jisiri ike kekwasị ụgbọ nta nke ụgbọ mmiri anyị na-adokpu n'azu n'elu ụgbọ mmiri ahụ.

17 Emesia, anyị jiri udo kee ụgbọ mmiri ahụ ime ka o sie ike karịa. Ndị na-anya ụgbọ ahụ turu egwu na ikuku ga-eburu ụgbọ anyị gaa n'ọnu mmiri na-achi oku nke di na Satis. Ha wedatara akwa e kobere n'elu, nke na-enyere ikuku aka ibu ụgbọ mmiri. Emesia, ha sooro ikuku mmiri ahụ na-aga.

18 Mgbe chi boro, dika osimiri ahụ na-etonye etonye, ndi na-eso ụgbọ bidoro itubasi ngwongwo ndi di n'ụgbọ ahụ n'ime osimiri.

19 N'ubochi nke ato ha tubakwara ngwongwo e ji edozi ụgbọ mmiri na otutu ihe obula nke aka ha ghotara n'ime osimiri.

20 Mgbe otutu ubochi gara ma o dighi anyanwu maobu kpakpando waputaranu, ma oke ifufe ojojo ahụ gara n'ihu na-amaghari, n'ikpeazu olileanya anyi na a ga-azoputa anyi gwusiri.

21 N'oge a niile, o nweghi onye obula nri obula bara onu. Ma n'ikpeazu. Pol kwuru oto n'etiti ha si, "Ndi ikom ibe m, o buru na unu gere ni n'okwu m na mbu, anyi agaraghi ahapu Kriit. Anyi gara agbanari mbibi na ila n'iyi nke a.

22 Ma otu o di, ana m ario unu, nweenu obi ike! N'ih na o nweghi onye obula n'ime unu a ga-atufu ndu ya. O bu ezie na ụgbọ a ga-emikpu.

²³ N'ihì na n'abalì gara aga, mmụọ ozi Chineke Onyenwe m, na onye m na-efekwa bìa kwutere m,

²⁴ ọ siri, 'Atụla egwu Pọl, n'ihì na ị ghaghị iguzo n'ihu Siza. Nke ọzọkwa, Chineke emeela amara nye ị ndụ ndị a niile ị na ha so n'ụgbọ eme njem.'

²⁵ Ya mere, ndị ikom nweenu obi ike! N'ihì na enwere m ntụkwasi obi na Chineke ga-eme dị ka o siri gwa m.

²⁶ Ma otu ọ dị, a ga-eburu ụgbọ mmiri anyị buba ya n'otu agwa etiti."

Ugbọ imikpu

²⁷ Ihe dika n'etiti abalì n'ụbọchị nke iri na anọ ebili mmiri a, mgbe anyị na-erughari n'osimiri a na-akpọ Adratik, ndị na-anya ụgbọ chere na ala dị nso.

²⁸ Ha tūnyere ụdọ e kenyere igwe n'ọnu ya n'ime osimiri chọputa na omimi osimiri ahụ dị nari nzo ụkwu na iri abụọ n'ebe ahụ ha nọ. Ha gakwara n'ihu tūkwia ụdọ ahụ ọzọ chọputa na omimi osimiri ahụ dị iri nzo ụkwu itoolu.

²⁹ Ma egwu juru ha obi n'ihì na ha amaghị ma ha ga-ezute nkume n'akukụ ọnu mmiri ahụ. Ha tūputara arilika anọ e ji ejide ụgbọ site n'azu ụgbọ ahụ ma na-ariọ chi ha maka chi ọbubo.

³⁰ Mgbe ndị na-eso ụgbọ ahụ kpebiri ihapu ya. Ha wedatara ụgbọ epeepe e dobere maka ihe mberede, mee dika ha na-aga itinye arilika n'ọnu ụgbọ mmiri ahụ.

³¹ Ma Pọl gwara ndị agha na ọchịagha ha okwu, "Ọ buru na ndị a anogideghị n'ime ụgbọ a, agaghị azoputa unu."

³² N'ihì nke a, ndị agha ahụ gbubiri ụdọ e jiri kee ụgbọ epeepe ahụ hapụ ụgbọ epeepe ahụ ka ọ daba n'ime osimiri.

³³ Mgbe chi bidoro ịbọ, Pọl rịọrọ mmadụ niile ka ha rie nri, na-asị, "Taa mere ya ụbọchị iri na anọ unu nọ na nche, nọgidekwa n'ibu ọnu, n'erighị ihe ọbụla.

³⁴ N'ihì ọdimma nke ndụ unu, ana m ariọ unu ka unu rie ihe. N'ihì na o nweghị onye ọbụla n'ime unu otu agịrị isi ya ga-ala n'iyi."

³⁵ Mgbe o kwuchara nke a, o weere achịcha nye Chineke ekele n'ihu ha niile, nyawaa ya, malitekwa iri ya.

³⁶ Otu mgbe ahụ, obi uto batara mmadụ niile n'obi, ha bidokwara iri nri.

³⁷ Anyị niile nọ n'ụgbọ ahụ dị narị mmadụ abụọ na iri asaa na isii.

³⁸ Mgbe anyị richara nri, ha buuru akpa ọka niile dị n'ụgbọ ahụ tuba ha n'ime osimiri ime ka ụgbọ ahụ gbaa mfe.

Omimi nke ụgbọ mmiri ahụ

³⁹ Mgbe chi boro, ha enwekwaghị ike ighota akụkụ mmiri nke ha nọ n'ime ya. Ma ha hụrụ obosara ala nta nke nwere ọnu mmiri. Ha gbara izu ichọputa ma ọ ga-ekwe mee ka ụgbọ mmiri ahụ site n'ebe ahụ gafee.

⁴⁰ Ha chabisiri arịlịka niile ji ụgbọ ahụ, hapụ ha n'ime osimiri. Otu aka ahụkwa, ha topurụ ụdọ ji umara e ji anyaghari ụgbọ. Mgbe ahụ, ha weliri akwa ifufe nke ọnu ụgbọ nye ifufe, mekwa ka ụgbọ mmiri chee ihu n'elu ala.

41 Ma ụgbọ mmiri ahụ gara maa isi na mkpumpku aja mmiri, mikpuo n'aja. Ọnụ ụgbọ ahụ mikpuru nke ukwuu mee ka isi ụgbọ ahụ laa elu, nke a nyere ebili mmiri a ohere iji ike tiwasia azụ ụgbọ ahụ.

42 Ndị agha zubere igbu ndị mkpọrọ niile, ka onye ọbụla ghara igwuru mmiri site ya gbafuo.*

43 Ma onye ọchiagha ahụ na-ezube izọputa ndụ Pọl, n'ihị ya, o gbochiri ha n'izuzu ha. Mgbe ahụ o nyere iwu ka ndị niile maara igwu mmiri buru ụzọ si n'ụgbọ ahụ wuba n'ime mmiri, gwuru mmiri gaa n'elu ala.

44 Ma ndị fọdurụ ga-eru n'elu ala site n'ighonye aka na obodobo osisi maọbụ n'ihe ndị ọzọ dị iche iche si n'ahụ ụgbọ ahụ daputa. N'uzọ dị otu ka mmadụ niile ji buru ndị rutere n'elu ala n'udo.

28

Orụ mmiri obodo Malta

1 Mgbe a putara n'ọnụ mmiri ahụ n'udo, anyị chọputara na aha agwa etiti ahụ bụ Malta.

2 Ndị obodo ahụ gosiri anyị obioma n'uzọ puru iche. Ha kwanyere anyị oku ma nabatakwa anyị n'ihị na mmiri nọ na-ezo, oyi na-atukwa.

3 N'oge Pọl na-achikọta nkụ itinye n'okụ a, otu agwọ ajuala sitere n'ime nkụ na-enwu oku maputa n'ihị okpomokụ tūhikọ onwe ya n'aka ya.

---

* 27:42 Ọ buru na ndị mkpọrọ a gbafuo, a na-egbu ndị agha niile ọ bụ ọrụ ha iledo ha.

⁴ Mgbe ndị obodo ahụ huru agwo ahụ ka o tughikotara onwe ya n'aka ya, ha gwaritara onwe ha, "n'ezie a, nwoke a bu ogbu mmadu, a naghị eji oku enyo ya. O bu ezie na azoputara ya site oke mmiri, ma ikpe ziri ezi ekweghi ka o di ndu."

⁵ Ma Pol fepuru agwo ahụ n'aka ya, mee ka o daba n'oku, o dighikwa ihe mere ya.

⁶ Ha na-ele anya ma aka ya o ga-aza, maobu na o ga-ada nwuo. Ma mgbe ha chegidere hu na o nweghi ihe mere ya, ha gbanwere obi ha bido na-ekwu, na o bu chi.

⁷ Na nso onu mmiri a ebe anyi kwusiri, otu ubi di ya. O bu ubi Pobilios otu nwoke onyeisi n-achị agwa etiti ahụ. O nabatara anyi nke oma, lee anyi obia ubochi ato.

⁸ N'oge ahụ, nna Pobilios nwere ahụ oku na afọ osisa, Pol banyere n'ime obodo gaa leta ya, kpeere ya ekpere, bikwasikwa ya aka. Ahụ dikwara ya mma.

⁹ Mgbe nke a mechara, ndi niile nwere nri nri n'agwa etiti ahụ biakwara, a gwokwara ha.

¹⁰ Ha wetaara anyi otutu ihe onyinye. Mgbe oge inyapu ugbo anyi ruru, ha nyere anyi otutu ihe di anyi mkpa nke puru idu anyi n'ije ahụ.

Pol erute Rom

¹¹ Anyi noro ihe dika onwa ato n'oge oyi, n'agwa etiti ahụ tutu anyi anyalie ugbo. O bu ugbo ndi Alegzandria nke bu ihe a turu atu a na-akpo ejima, bu chi Kastō na Polukus.

¹² Anyi biaruru obodo Sirakos ebe anyi noro ubochi ato.

13 Site n'ebe ahụ, anyị gara gburugburu tutu rute Rejiom. Mgbe otu ụbọchị gafere, ikuku bidoro ife site na ndịda. N'ụbọchị nke abụọ ya, anyị rutere Poteoli.

14 N'ebe a anyị chọputara ndị kwere ekwe ndị rịrọrọ ka anyị nonyere ha ụbọchị asaa. Site n'ebe a, anyị rutere Rom.

15 Mgbe ụmụna anyị nọ n'ebe ahụ nuru na anyị na-abia. Ha putara zute anyị n'uzo Apios na n'ulo ndị Ije atọ. Mgbe Pọl huru ha, o kelere Chineke ma buru onye a gbara ume.

16 Mgbe anyị biaruru Rom, e nyere Pọl ohere ibiri onwe ya dika o si choo n'ebe masiri ya. Ma otu onye agha na-eche ya nche.

Pọl abata Rom

17 Mgbe ụbọchị atọ gasiri, o kporo ndiisi ndi Juu. Mgbe ha zukoro, o gwara ha, "Umuna m, o dighi ihe ojoo obula m mere megide ndi nke anyi, maobu megide omenaala nna nna anyi ha, ha jidere m na Jerusalem were m nyefee m n'aka ndi Rom.

18 Ndi ochichi Rom lenyere anya n'ikpe m choo ihapu m ka m laa n'ih na ha achotaghi ihe kwesiri ima m ikpe onwu dika ndi anyi choo.

19 Ma mgbe ndi Juu juru, ahuru m na o di mkpa ibutere Siza ikpe m. Ma o nweghi ihe ojoo m bu n'uche megide ndi obodo m.

20 N'ih nke a, ka m jiri riroo ka mu na unu hu ma kwurita kwa okwu. O bu n'ih olileanya nke Izrel ka e ji kee m n'agbu igwe a."

21 Ha siri, "Anyi anataghi akwukwo ozi obula site na Judia banyere gi. O dighikwa umunna

anyị ọbụla nke si ebe ahụ bịa nke kọrọ maọbụ kwuo okwu ọjọọ ọbụla banyere gị.

²² Otu ọ di, anyị ga-achọ inụta ihe i chere, n'ihì na anyị maara na a na-ekwujọ otu a n'ebe niile.”

²³ Ha yiri agba mgbe ha na ya ga-ezukọta n'ụbọchị ọzọ. Ọtụtụ mmadụ karịrị bịaara n'ụlọ ebe ọ na-anọ. Ọ gbara ama banyere alaeze Chineke site n'akwukwọ iwu Mosis na nke ndị amụma, ọ gbalịrị ime ka ha kwenye n'ihe banyere Jisọs. O bidoro izi ha ihe site n'ututu ruo anyasị.

²⁴ Ụfọdụ ka e mere ka ha kweere, ma ụfọdụ mechiri ntị ha na obi ha.

²⁵ Ha nwe nghọtahie n'etiti onwe ha ma malite ịla mgbe Pọl kwusiri okwu nke ikpeazụ a, “Mmụọ Nsọ Chineke kwuru eziokwu mgbe o sitere n'ọnụ Aizaya onye amụma kwuo okwu nye nna nna anyị ha,

²⁶ “ ‘Jekwuru ndị a gwa ha okwu,

“Unu ga na-anụ, nụkwa, ma unu agaghị aghọta ihe ọbụla,
unu ga na-ele anya, hụkwa, ma unu agaghị ahụ ihe ọbụla.”

²⁷ N'ihì na obi ndị a amaala abụba, dịkwa arọ; ha adighị ejikwa ntị ha anụ ihe, ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihụ ụzọ. Ma ọ bughị otu a, ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ,

jirikwa ntị ha nụ ihe sitekwa n'obi ha nwe nghọta ma chigharịa bjakwute m, ka m gwọọ ha.’*

---

* 28:27 Aiz 6:9,10

28 “Ya mere, a chọrọ m ka unu ghọta na nzọpụta a nke si n’aka Chineke bịa, dịkwa nye ndị mba ọzọ, ha ga-egekwa ntị.”

29 Mgbe o kwusiri nke a, ndị Juu ahụ lara na-arurịta ụka nke ukwu n’etiti onwe ha.†

30 O biri obi nke onwe ya afọ abụọ n’ulọ ọ na-akwụ ụgwọ ya. Ọ na-anabatakwa ndị niile bịara ileta ya,

31 o ji mkwuwa okwu na-ekwusa ihe banyere alaeze Chineke na-akuzikwa ihe banyere Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Ọ dịkwaghị onye ọbụla gbaliri igbochi ya.

---

† **28:29** Akwụkwọ ụfọdụ na-edebanye amaokwu a ma ụfọdụ adighi eme nke a.

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ
onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu

Ndḅ Biblica, Inc. degħarḅrḅ ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅḅo ḅḅu a, nke edebanyere dḅka iwu si kwado n'ḅḅo ḅḅu dḅ n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa ndḅ Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78